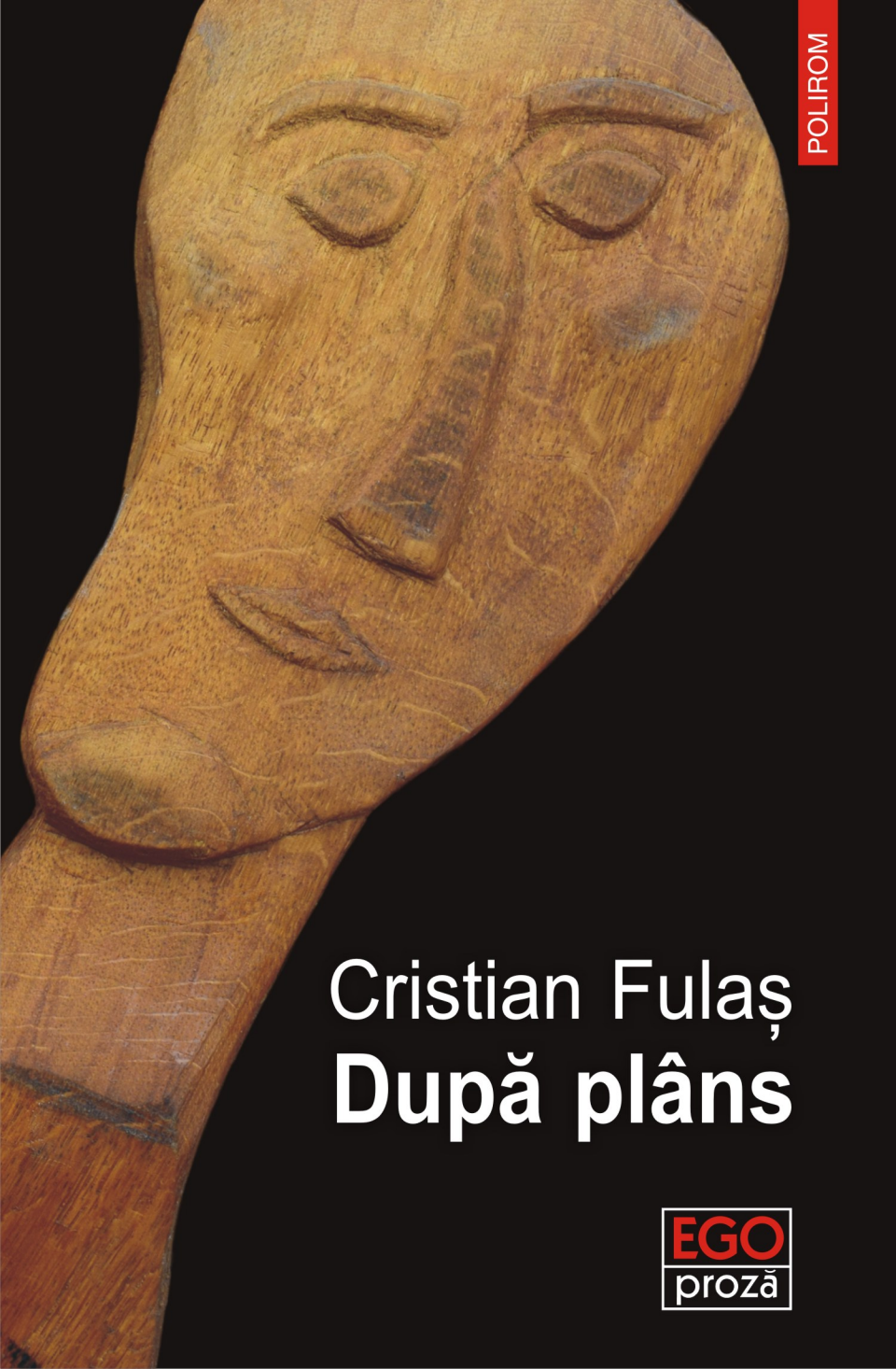
POLIROM
Cristian Fulaș
După plâns
EGO
proză

proză
EGO

Colecția „Ego. Proză“ este coordonată de Lucian Dan Teodorovici.

© 2019 by Editura POLIROM

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Pe copertă: *După plâns*, de Cristian Fulaș
Foto autor: © Andrei Păcuraru

www.polirom.ro

Editura POLIROM
Iași, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506
București, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1,
et. 1, sector 4, 040031, O.P. 53

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României:

FULAȘ, CRISTIAN

După plâns: roman / Cristian Fulaș. – Ed. a 2-a. – Iași: Polirom, 2019

ISBN print: 978-973-46-7767-2
ISBN ePub: 978-973-46-7458-9
ISBN PDF: 978-973-46-7459-6

821.135.1

Printed in ROMANIA

Cristian Fulaș

După plâns

roman

Ediția a II-a

POLIROM
2019

And it's old and old it's sad and old it's sad and weary I go back to you, my cold father, my cold mad father, my cold mad feary father, till the near sight of the mere size of him, the moyles and moyles of it, moananoaning, makes me seasilt salt-sick and I rush, my only, into your arms. I see them rising! Save me from those therrble prongs! Two more! Onetwo moremens more. So. Avelaval. My leaves have drifted from me. All. But one clings still. I'll bear it on me. To remind me of. Lff! So soft this morning, ours. Yes. Carry me along, taddy, like you done through the toy fair! If I seen him bearing down on me now under whitespread wings like he'd come from Arkangels, I sink I'd die down over his feet, humbly dumbly, only to washup. Yes, tid. There's where. First. We pass through grass behush the bush to. Whish! A gull. Gulls. Far calls. Coming, far! End here. Us then.

James Joyce, *Finnegans Wake*

— Îți scrisăși?

— Nu.

În răspunsul ăsta, sec și fără nicio implicație, stau toate implicațiile. Suntem copii, pe la sfârșitul clasei a șaptea. Nu avem nici buletine, dar le așteptăm să vină. Le mai știi? Carnetele gri cu ceva pe ele, niciodată nu îmi voi aminti ce era desenat pe ele. Stema? Mergem toți copiii acolo, la Miliție, cu mama sau cu tata de mână, așteptăm pe coridorul tăcut ca un mormânt pe care, din când în când, trece superior câte-un bărbat în uniformă gri. Apoi semnăm într-un registru mare și murdar, ne facem și noi buletin, intrăm în rându' lumii, de.

— Păi de ce, mă, nu îți scrisăși, Miti?

— Nu av'săi chef. Nu știu io, bă, ce e aia, cu engleza aia.

— Hai să ne luăm nește țigări de la non-stop.

Locuiesc într-un cartier din orașul pierdut în inima câmpiei, pierdut în toate sensurile. Cartierul e cel mai mic din oraș, are o singură stradă și vreo câteva alei. Douăsprezece blocuri cu patru etaje, un univers pitic. Douăsprezece blocuri într-o enormă pădure preistorică parcă, un uriaș parc în

care jucăm fotbal printre plopi. Câteva parcări cu câteva mașini, un șir de magazine: Loto, Alimentara, Bufet, Lapte, Aprozar. La atât se limitează economia de piață a cartierului. Ne ridicăm de pe banca din fața Alimentarei și din fața blocului meu, pornim către colțul străzii, colțul de la ieșirea din cartier. Fulgii plopilor, înnebunitori ca de obicei, roiesc în jurul nostru. E inevitabil să ajungi la un moment dat să ai fulgi de plopi și în chiloți, în ciorapi, în ochi. Câte un fulg, cel mai idiot din lume probabil, îți ajunge în gât. Și strănuți, așteptând momentul când fulgii dispar. Prin această ninsoare plecăm după țigări, încet, bătrânește chiar. Avem treișpe ani și ceva, nu ne grăbim nicăieri. La colț, o dugheană de metal cu geamuri în partea din față și o ușiță în centru. Scot o hârtie de o mie de lei, nouă și fosnitoare.

— Săru-mâna. Șase țigări și două sucuri. Kiwi, și... Tu ce bei, mă?

— Cola beau, Cola.

Fata de la magazin scoate un pachet de Hollywood de sub tejghea, îl desface, extrage șase țigări din el. Huruitul dozatorului de suc, apoi. Un lichid verde și unul negru se scurg din duzele aburite ale aparatului, privirile noastre curg și ele în pahare. O lume lichidă, începutul tuturor lucrurilor, o metaforă a dozatorului. Luăm paharele cu suc, reci, aburite. Senzația de rece e plăcută, Caracalul a început deja să se încingă. Privim lung boschetii din colțul cartierului, căutăm fără cuvinte unul

după care să ne ascundem ca să fumăm. E un obicei urât, știm asta, ni s-a spus de atâtea ori, printre rotocoale de fum, că e un obicei urât. Fumătorii, părinții noștri, ne-au spus, fumând, că fumatul e un obicei cât se poate de urât și ne rup cu bătaia dacă ne apucăm. De asta probabil ne-am apucat. Căutăm deci un boschet, unul mare sub care să intrăm și să fumăm câte o țigară. Găsim. Intrăm sub bolta de frunze, ne așezăm pe pământul bătătorit de atâția alții înaintea noastră: copiii fumători ai cartierului, fetele și băieții care se ascund seara aici și fac *lucrurile alea, mamă, să nu asculți la ei*. Scot cu importanță o brichetă roșie și semi-transparentă din buzunar, îmi zgârii degetul, aprind țigara. Nu mai tușesc, am trecut de faza aia. Privesc tăcut capătul incandescent al țigării, mă uit la Miti cum tușește și mă simt superior, un adevărat bărbat. Miti e un uriaș al lumii noastre, are un metru optzeci și e numai mușchi, dar e cel mai leneș copil din Școala Generală nr. 2, cel mai leneș și mai copil din istoria orașului. Pe lângă el, vestitele personaje din căruță sunt amatori. Cel care a pus fabrica de pâine pe Strada Foamei și cimitirul pe Strada Învierii e un biet începător, până și vestiții șoferi de taxi, ăia cu accidentul de la singura intersecție cu semafor, cea de deasupra pieței, sunt simpli amatori. Dar Miti e cel mai bun prieten al meu, nu iau în seamă inteligența lui debordantă. Fumăm amândoi, mergem la școală împreună și ne întoarcem împreună,

umblăm prin parc amândoi, visăm la gagici tot amândoi. Părinții noștri sunt prieteni, avem chiar și niște rude în comun. El stă la casă, e norocos. Mama lui a avut noroc și s-a născut la oraș, a moștenit deci casa părinților. Părinții mei sunt amândoi de la țară. Au un apartament în Blocul 3. Și eu, și Miti avem video, facem schimb de casete și, când părinții sunt plecați, ne uităm împreună la filme porno închiriate de pe Pârâu, din centrul orașului. Eu am și calculator, un Cobra. Ne jucăm împreună River Raid și toți copiii din cartier mor de oftică, ei nu au cum să se joace așa ceva.

Fumăm câte două țigări, ne-am liniștit acum. E unșpe și mai avem mult până încep orele, la ora unu. Noi mergem după-amiază, așa s-a nimerit. Școala e mică, învățăm în două schimburi. Clasele I-IV dimineața, clasele V-VIII după-amiaza.

— Ce facem acu', bă?

— Dreacu' știe, hai pe Pârâu.

— Păi și acolo ce facem?

— Io știu...

Pornim filosofic spre centrul orașului. Traversăm drumul național, urmează coborârea. Cartierul nostru e pe un deal, centrul orașului e undeva mai jos. Mergem spre vale fără niciun gând. Din direcția opusă apare Biță, un copil de vreo cinșpe ani de care tot orașul se teme. Stă într-o casă mare de lângă biserica Sfântu' Nicolae, e țigan și, evident, ne e frică de el. Pe poarta de fier a casei

lui scrie, cu litere inegal desenate cu o pensulă de zugrav:

Efectuăm traspoarte la domicilul clentului

Prea târziu să ne mai întoarcem în cartier, Biță ne-a văzut. Un zâmbet mare și luminos îi umple fața deloc luminoasă, slinoasă chiar.

— Ce faceți, băăăă? Hai să vă cinstesc.

Înghețăm. Ne privim ca două suflete arctice.

— Ăăăă, păi, noi ne duceam la școală.

— Dă-o, bă, dreacu' dă școală, ce dreacu' să faceți acoloșa? Hai coleașa la crâșmă, vă cinstesc io.

Știm că nu avem cum refuza, e clar că ne va bate. Mâinile lui butucănoase și pline de bătături ne privesc amenințător, știm că palma care se întinde spre salut poate și să lovească năprasnic, la primul impuls. Păsărelele cântă în copaci, șoarecii cu pene nu se opresc niciodată din ciripit. Câte o mașină trece pe deasupra capetelor noastre, cu umbra ei cu tot. Lângă noi, la câțiva pași, se aud zarurile zornăind în cutiile de table. Nu avem scăpare, va trebui să ne lăsăm cinstiți de Biță. Cârciuma e lângă noi, orele nu au început, e ca dracu'. Locul în care ne invită e periculos, e un fel de cazinou al orașului și e plin de golani. Ne temem și să trecem pe acolo, mereu grăbim pasul, darmite să intrăm.

O apariție pune pauză așteptării lui Biță. Sânii ei o preced, pasul îi e săltăreț și plin de importanță.

Șuvițele blonde dansează în aerul zgomotos al primăverii, suntem hipnotizați. E toată numai țâțe, cele mai mari țâțe din școală. Și întoarce scârbită capul când trece pe lângă noi, nu meritățm nici măcar o privire. Nu suntem demni nici măcar de atât. Cu răni deschise și înghețate în loc de suflete, intrăm așadar în locul pierzaniei noastre.

Ne așezăm la masa acoperită cu o foaie de geam, scoatem țigările, Biță scoate un pachet întreg și îl aruncă pe masă. Îi spunem că noi bem suc, pleacă la bar. Vine cu două sucuri și o sticlă de jumate de rom, le așază pe masă, sticla scoate un zgomot înfiorător. Am nervii întinși, mi-e frică, dar e prima dată când intru aici și nu pot să-mi opresc privirea iscoditoare. Doi oameni joacă table la o masă din fundul cârciumii, atât. În rest, nu se întâmplă nimic. Probabil nu acum. Probabil noaptea. Sigur. Biță își toarnă rom în pahar, scoate un teanc de bani și îi numără.

— Fusăi cu tata la o lucrare. Îmi dătu și mie douăj' dă mii. D-aia z'sai să vă cinstesc, că nu am cu cine bea. Haida, beți și voi ceva?

— Nu, că io nu beau.

— Haide, bă, să vezi ce bună e. Un păhărel n-a omorât pe nimenea.

Ne toarnă în pahare. Lichidul căcăniu curge ca orice apă, o apă murdară de data asta. M-aș fi așteptat la altceva. Ridică paharul:

— Să trăim, bă băiet'.

— Să trăim.

Sorb din pahar, mă înec brusc. Lichidul arde, e tare. Am mai băut bere și vin de la ai mei, câte o guriță în glumă, *hai, ia și tu că n-o să moară nimeni*. Dar nu așa; la crâșmă nu am mai băut. Mă simt important, sunt om mare chiar în secunda asta. Beau rom la crâșmă, așezat la masă. Am țigara aprinsă și scrumieră, nu sunt ascuns după niciun boschet sau gard. O importanță uriașă mi se strecoară în creier, importanța propriei persoane. Sunt om mare acum, beau și fumez în crâșmă cu un golan. Nu mi se poate întâmpla nimic, gata, am scăpat de copilărie. Pot muta munții din loc, pot face ce vreau eu pe lumea asta. În ordinea lucrurilor se strecoară un dumnezeu tăcut și ciudat, deloc bătrânul pictat pe pereții bisericilor, un dumnezeu care se ascunde în tăcere și zace acolo, o voce neștiută și necuvântătoare, un marasm cumplit, o amețeală, un dumnezeu amețit, iată-l, se strecoară în pliurile cuvintelor: *Bă, dăsară vă duc la bagaboante. Adusără pă una blondă colo la Stoenești, la căsuță, mergem p-acolo să o vedem și noi. Ceacă e bunăăăă, mamăăăă. Șî vă dau io dă băut până atunci, să mă țîneț minte*. Capul meu a început să fie străin de câteva minute, Biță îmi mai toarnă un pahar și viziunea blondă de la intrarea în crâșmă se suprapune cu o viziune a dansului într-un local de noapte. Sunt un vizionar, efectul acestei ape murdare e unul benefic. Nu îmi mai e frică, nu mai am emoții, privesc paharul prismatic ca pe un prieten drag

și Miti mă privește cu ochi lăcrimoși, calzi, are o privire și mai tâmpă ca de obicei. *Și când ridicai doagele alea îmi plezni șâra*, rostește Biță în continuarea unor cuvinte pe care nu le-am auzit, *și mă luă tata în brață și mă trozni tare, dă îmi revenii. Și uite așa reușii să încarc mașâna, că altfel dăteam dă dracu'*. Îl ascult, dar mintea mea e deja în altă parte. Mă și văd în localul plin de fum și de muzică, am trecut de atâtea ori pe lângă el cu mașina în drum spre mătușa, la țară. Acolo voi fi și mai bărbat, acolo mă voi desăvârși. Nu am răbdare, nu voi avea niciodată răbdare dacă totul mi se poate întâmpla într-o singură zi, vreau să se întâmple totul acum și să nu întârziem deloc.

Mă ridic, picioarele mele sunt corpuri străine, două, complet diferite de corpul meu real. Mă împleticesc. Ajung la scări, le urc, văd veceul în fundul curții, blocurile mari din stânga, soarele care tronează între crengile copacilor de deasupra mea. Fac ce am de făcut, mă întorc, o altă sticlă a luat locul celei de dinainte. Continuitate. E un lichid verde în ea, altă specie de apă murdară deci, „Arctic" scrie pe ea. Beau și din asta, e răcoroasă și mult mai bună decât romul. Spun că nu mi-am scris, Biță râde, Miti mă privește uimit. *Nu mi-am scris*. Nu e vorba de nicio scrisoare aici, nu îmi scriu scrisori singur. Așa spunem noi despre temă, *mi-am scris* sau *nu mi-am scris*. Beleaua zilelor noastre, scrisul. Noi, copiii de treișpe ani

din crâșmă, suntem blestemați să scriem, să *ne scriem* în fiecare zi, în fiecare oră, în fiecare secundă. E singura motivație a zilelor noastre scrisul acesta, singura justificare a zilei de mâine. E, uite că azi nu mi-am scris. Azi stau și beau în crâșmă, bărbat, și mi se rupe de scris. Nu vreau să aud nimic despre asta și îmi bag picioarele, ce sunt eu, mașină de scris? Ce treabă am eu cu temele alea? *Mai beți, mă, ceva? Hai să băgăm nește beri, e răcoroase*, se aude Biță. *E nește lucruri acilea pă care voi nu le știți, e cum să bea. Să bea amestecat, să te ia mai repede. Că, dacă nu te îmbeți până te duci la pizde, nu ai făcut nimic, să duce dracu' totu'. D-aia o iau io dă dimineață cu beutura, că dacă o iau mai dincolo, trebe să beau repede și mă fac praf pă loc și dorm și iar n-am făcut nimica. Trebuie să știi să bei, băăă!* Pumnul lui muncitoresc lovește masa, foaia de sticlă care sprijină băutura se crapă, *nu-i nimic, să mai întâmplă*, zice vocea din spatele barului. *Te meras me, nu o să mă trăzvesc până mâine. Așa beat stau. Beat, beat până la dumnezău și 'napoi. Haida, beți. Să ne-mbătăm cruce.* Prin geamul galben-opac al localului curge înăuntru o primăvară crudă, curg spre mine picioare de femei și haine de toate culorile, curg raze în fascicul, curge lumea toată așa cum curge băutura în pahare, la infinit. Bag degetele în spuma din pahar, îmi desenez mustăți, îmi doresc să semăn cu un personaj de desene animate. Miti gâjâie pe o voce străină:

Bă, ar trebui să mergem la școală, mă omoară tata cu bătaia dacă iar iau absențe. Hai dreacu' la școală. Biță nu ne lasă să plecăm, că el cu cine bea, ce credem noi că facem acoloșa?

Ne ridicăm, suntem aproape miriapozi, diferența dintre mersul vertical și cădere e doar o chestiune de noroc. Mă simt exact ca în jocurile mele de pe calculator, un personaj care trebuie manevrat ca să nu cadă în ceva groapă sau în apă și să-și piardă viața. Urc scările în patru labe, ies în soarele năucitor, fac o stângă bruscă și mă proptesc cu capul în perete. Cad acolo, pe stradă, Miti mă ridică râzând ca un bou, exact ca un bou. *Bă Miti, ești cel mai mare prost pe care îl cunosc eu.* Gura mea a rostit adevărul, acum eternitatea mă va ține minte. Un copil de treișpe ani, deținătorul și girantul adevărului. Ne clătinăm spre școală, traversăm strada cu norocul orb al beților, nimic nu ne atinge, intrăm în curtea școlii dansând, salutăm profesorii cu *Hai să trăiești, băă*, sau *Săr-mânaaaa, tanti profaaa*, într-un final ajungem și pe terenul de sport, faimoși deja într-o lume în care nu cunoscuserăm faima. Mă prăbușesc într-un colț, zac pe ciment ca o cârpă udă, privesc lumea și văd totul alb-negru, la un moment dat îmi dau seama că sunt beat. Uite ăsta e cuvântul – *beat*. L-am auzit de atâtea ori, deci așa e să fii beat? Straniu, nu mi-aș fi dat seama. Îmi aduc aminte de cartea furată de la tata din bibliotecă, *Martin Eden*, și ăla era beat destul de des. Sunt deci unul dintre

personajele cărții, chiar cel principal, exact cum am învățat la ora de română. Scot o țigară ruptă din buzunar, o aprind, vomit brusc direct pe capul lui Miti. Doarme un somn vecin cu moartea, vomit pe el și nu simte nimic, apoi o mână de-a lui se mișcă încet și îi șterge capul, capul lui mare de cimpanzeu cu ochi închiși, Miti e primul cimpanzeu care visează beat. Râd, râd în hohote, sunt cel mai tare din lumea asta, când mă fac mare, o să fiu scriitor. Îmi trece prin minte palma dată de profu' de fizică, pe coridor, acum ar trebui să mă duc și să îl pocnesc. Un lanț de furnici urcă pe piciorul meu, mă tem de ele, mă tăvălesc, încep brusc să plâng și să urlu, mă târăsc pe teren și îi rog pe ceilalți copii să le ia de pe mine, sunt nebun de frică. Îmi trece brusc, mă întorc târâș lângă Miti, totul e bine acum, sunt un viteaz, am scăpat de atacul furnicilor. O mână mare și păroasă vine spre mine, sunt ridicat de pe ciment ca un sac plin cu frică, sunt dus mai mult târâș în birou la director. Fețe severe mă judecă, ochelari sunt ațintiți asupra mea, voi fi pedepsit, mi se va scădea nota la purtare, *Noi de-abia așteptăm să vină părinții tăi, să vedem ce e de făcut cu tine, ești o rușine pentru această instituție de învățământ, tocmai tu, fiu de cadru didactic, care ar trebui să fii un model*. Corpul meu vrea să meargă la toaletă, mă îndrept spre colțul biroului și o scot, fețe îngrozite țipă la mine, sunt luat de cot și dus afară, spre toaletă, apoi sunt adus înapoi. Fața mamei

mele mă așteaptă ca o strălucire roșiatică, mi se pare mie, o palmă mă aruncă în biroul directorului, încă vreo două palme date cu sete anunță un adevărat măcel, dar el nu se produce. O discuție se învârte în jurul meu, urechile mele nu înțeleg nimic, sunt surdomut de beat, privesc tâmp lumea din jur și de acolo de unde am căzut, pe covorul verde cu flori din birou, refuz să răspund la întrebări. *Voi răspunde doar în fața Marii Adunări Naționale*, spune vocea mea, *așa am văzut eu la televizor*. Apoi aceeași voce e acoperită de încă o palmă, toate meritele îmi sunt recunoscute deci. Sunt scos din acel birou și dus în altul, acolo sunt lăsat singur. Ceva în lumea mea se va petrece fără mine, nu e nicio nevoie de mine, pot lipsi. Desenez cu un pix pe o coală frumos liniată, din biroul vecin se aud țipete. Îmi aprind o țigară, nu am nicio nevoie să aflu ce se petrece dincolo. Știu că voi lua bătaie, nu mă interesează. Secretara școlii vine în fugă și îmi smulge țigara, cică sunt nebun, e clar. *Vei ajunge rău, mă băiatule*, îmi spune vocea ei neplăcută. *Vei ajunge rău, mă doamnă*, răspunde vocea mea pe cel mai suav ton din lume. Sunt scos de mama din acel birou în care stătusem cât timp se vorbise despre soarta mea, aerul și soarele mă orbesc, la un moment dat va fi vară și asta nu are nicio importanță.

Citesc începutul de capitol scris noaptea trecută, îl recitesc, nu am nimic altceva de făcut.

Roțile fâșâie pe asfaltul rece deja, gonim prin toamnă. Mașina străbate din nou aceleași locuri și senzația de repetiție e cumva nefirească.

— Auzi, nea Lică, oare noi toți ăștia suntem bolnavi mintali?

— Nu știu, mă. Mă privește gânditor, în același timp nu scapă din ochi drumul plin de camioane. Câteodată stau și mă gândesc și eu la lumea asta. Cred că nu trebuie să fii neapărat vreun bețiv ca să fii bolnav mintal. Toată lumea e așa. Singurii normali, ce-o mai fi însemnând și asta, cred că sunt ăia care umblă prin spitale și se tratează, iau pastile, chestii din astea. În rest, lumea e plină de nebuni.

Am plecat de dimineață spre cabană, așa cum plănuisem. Mai avem puțin și ajungem, dacă asta înseamnă ceva. Am lăsat în urmă clinica, nu mai era locul meu acolo. Nu mai era loc pentru tratament, terapie, lucruri care până la urmă nu mă priveau. Admir peisajul, Făgărașul mare și plin de pete galbene, privesc în gol de fapt. Nu există viitor, am învățat bine asta, viitorul e doar exces de imaginație. Eu trăiesc așa, de azi pe mâine și de mâine pe poimâine, ce îmi trebuie mie planuri?

Mă gândesc că romanul meu, lucrul la care muncesc în lipsă de altă muncă, nu are neapărată nevoie de un viitor. De o proiecție. De planuri și de scheme. Nu. Simpla abordare la persoana întâi îl scutește de această corvoadă, de trimiteri la ceva ce va fi; în felul ăsta, cartea mea nu e decât o

carte ce va să vină, un prezent care se desfășoară exact așa cum se desfășoară, fără restul unui viitor. Este timp să gândesc aceste lucruri, totul va fi ca azi până în vecii vecilor. Sunt sigur de asta. Dar voi termina romanul, chiar dacă trebuie să ajung până în vecii ăia, ce-o mai însemna expresia, să nu uit să caut și să mă întorc. L-am văzut ratat de atâtea ori, că nu știu ce să mai fac cu el, nu găsesc în niciun fel o voce narativă care să mă scoată din impasul unei povestiri care nu pare, în nicio ipostază a ei, să capete un sens. Poate că romanul meu e până la urmă oglinda vieții mele, poate de asta nu are sens. Oricum, îl voi termina. Măcar să termin și eu un lucru pe lumea asta, o carte. Nu pare greu. Că nu o voi putea publica, asta e deja o certitudine. Dar o țin cu mine când termin, o țin lângă mine și știu că am făcut ceva pe lumea asta, UN lucru.

Intrăm pe drumul forestier, lumea se pustiește și nea Lică reduce viteza, zice că îi mai trebuie mașina și altă dată și gropile îl pot lăsa pieton. Sunt toate culorile toamnei în ochii mei, toate tonurile posibile și imposibile. Zâmbesc, mă simt cumva melancolic. Sunt un pui de poet într-o mașină, melancolia mea hrănește susurul izvoarelor. Ce dracu'... E destul de nasol că m-am lăsat de toate plăcerile din viața asta, mai lipsea să devin un moș melancolic. Un pizdă-plânge, cum se zice la mine acasă.

Ramza și Șenilă au promis că mă vor vizita, că vor veni pe la mine. Deja îi aștept, simt că îmi e greu și nici nu am ajuns încă.

Sau am ajuns. Mașina urcă rampa în trombă, câinii sar toți ca nebunii spre noi, e mare veselie în jur. Bertha încearcă să îmi sară în brațe, nea Lică a fost deja arestat de băieți. Adam iese chiuind de la el din cabană, cu fetița în brațe. Ne îmbrățișează, fiecare gest al lui vine dintr-o lume inimaginabilă pentru mine, e o surpriză continuă.

— Ați venit, brotherilor, ați venit. Hai cu mine, hai să îți arăt ce am făcut eu. Haide, lasă că îți iei tu bagajele după.

Mă târăște după el spre atelier, ține copilul într-o mână și zâmbește cât valea, pare cel mai fericit om din universul cunoscut. Deschide ușa, dă la o parte bocancii, care tot acolo sunt, atelierul e lună. Masa de tâmplărie, plină de tot felul de lucruri ultima dată, e curățată. Scoabele sunt așezate cuminți în găurile lor, gresia de pe jos e spălată, în colțul din spate a apărut o canapea.

— Uite, ți-am făcut și soba să meargă, e frig toamna și iarna aici la noi și tu ești de la oraș. Aici să lucrezi, brothere, să-mi faci și mie o statuie.

Îl privesc și nu pot spune nimic, nu îmi dau seama exact de ce face toate lucrurile astea. Din ușă, nea Lică ne privește calm, ochii lui se așază liniștiți pe lucruri și parcă semnează o situație bine pusă la punct. Să fi fost mâna lui sau așa e Adam? Voi afla în timp.

Toată dimineața mi-au stăruit în minte două versuri de Nazim Hikmet: *foc stins, cort strâns,/ pustiul și pulberea plecării*. Uite, acum chiar nu îmi mai dau seama de ce, pentru că e deja evident că eu am venit, vin undeva, vin ca să rămân în locul ăsta – deja a devenit clar. Îi urmez pe nea Lică și pe Adam, eu și bruma mea de lucruri îi urmăm spre ceea ce este casa mea, așa cum aud din conversația lor. Am o casă de azi, îmi spune nea Lică, o casă în toată legea și pentru cât timp voi vrea să o folosesc.

Casa mea e chiar o casă. O cabană întreagă, numită Adriana. Locuiesc într-o adriană deci, acesta este numele casei mele. Are un living minimalist la parter, cu șemineu, o baie și o bucătărie mici. Două dormitoare la etaj, unul dintre ele are balcon. Și o priveliște ruptă parcă din povești, muntele care crește și nu se mai termină, de la stânga la dreapta și de jos în sus, muntele alb, plin de păduri îmbrăcate în toamnă la bază, apoi stâncile amețitoare pe care am fost la un moment dat. Locuiesc aici, spun vocile din spatele meu, aici locuiesc eu de azi încolo. Mă gândesc la toate casele în care am stat, îmi aduc aminte de iureșul în care locuisem ultima dată în București, e ciudat. Tac și evaluez această ciudățenie, fiecare lucru mă uimește și mă aruncă din ce în ce mai adânc într-un neobișnuit cu care nu mă pot obișnui acum.

Rămân singur, îl sun pe Ramza și îi povestesc ce și cum. Pare bucuros, pare să fie mulțumit.

Mă întreabă din două în două vorbe dacă am nevoie de ceva și dacă să trimită pe cineva și, oricum, să îi spun la orice oră din zi și din noapte dacă am nevoie de ceva. Încerc să îl liniștesc, nu e cum, Șenilă face flotări prin spatele lui că să vorbească și el, discursul lui Ramza reîncepe pe ton de București: *Mă, mânca-ți-aș, dacă aud că nu ai spus când ai nevoie de ceva, te-am spart, fii atent la mine că sunt cam de trei ori cât tine și parcă mă îngraș.* Stau pe balcon, remarc că Adam mi-a adus până și scrumiere, brichete, un pachet de țigări. Aceste detalii sunt omniprezente, îmi spune o voce interioară. Aceste detalii sunt omniprezente și ne dau de gândit. Stabilim că băieții vin în vizită peste două săptămâni, totul e stabilit acum în cea mai stabilă dintre lumile posibile, imaginate, imaginare și imaginabile.

o angoasă înceată și mecanică urcă prin mine
fumez compulsiv
doar asta a mai rămas din aripile mele
fumul

Ies în curte, privesc lumea din jur, mă plimb pe terenul de tenis din fața casei cu conștiința clară a faptului că nu am făcut nimic, absolut nimic pe lumea asta, niciodată, și nu merit așa ceva, totul e prea bine pentru mine, mă așez pe o bancă din fața hotelului, iau masa în coate, o strivesc sub apăsarea mea nepăsătoare, cad în

gândire ca într-un vârtej, nu am deschis laptopul de când am venit, mă îndrept spre atelier, ochii mei privesc cu ceva din aerul unei iubiri care tocmai se naște, viziunile se perindă, toate acestea se dizolvă cu o întrebare:

— E bine, brothere?

E Adam, fără copil de astă dată. Zice că mâine trebuie să mergem să cumpărăm dălți și tot ce îmi trebuie. Și țigări, și baiț, și lac, și vopsea, și șmirghel și, desigur, să facem și piața, pentru că altfel o să mâncăm foarte puține lucruri sau chiar deloc, ca să mai slăbim. Dar putem merge și azi, zice el, oricum nu e nimic de făcut. Sau e? Se scarpină în cap cu aerul omului care chiar nu știe ce e de făcut. Amânăm pe mâine, zice, că trebuie să mă prezinte celorlalți băieți. Care, mă, ce mustăcioși, tocmai azi au plecat la plimbare unde nici cruci nu se găsesc.

Sunetul unui motor de mașină sport despică valea, e un infern chiar acum și aici. Huruitul crește în intensitate, zgomotul și furia se propagă cu forța a milioane și milioane de supărări, de pe rampa de la intrarea în complex își face apariția, cu minimum șaptezeci de kilometri pe oră, o Dacie gri, veche și ruginită, fără țeavă de eșapament. Frânează brusc în pietrișul din fața hotelului, apoi parchează. Din mașină coboară două personaje, adevărate personaje iarăși. Sunt reali, totuși. Unul e mic, chel, îmbrăcat de parcă tocmai va ataca Everestul. Celălalt e lung, brunet, în tricou, fumează.

Se ceartă violent, subiectul e oricum ceva legat de muzică. Ne văd, zâmbesc brusc amândoi deodată, o ușoară modificare a mediului pare să fi abolit starea de război. Adam ne prezintă, radios ca un soare. Eu sunt eu, ceilalți doi, în ordinea menționată, sunt Dănuț și Cristi. Ei se îngrijesc de complex. Îi privesc cu un calm din altă lume, nu vreau ca fața mea să le pună vreo întrebare.

— Auzi, rupe Dănuț tăcerea, tu să fii cu noi ca frații. Suntem de-ai tăi, am fost tot acolo unde ai fost tu. Noi l-am trimis pe nea Lică acolo, că o luase razna. Așa că nu te emoționa, știm tot dinainte.

— Așa e, adaugă Cristi, știm al dracu' de bine prin ce treci, și noi tot cu noroc am ajuns aici. Da' o să fie bine, ai să vezi. Nu poate fi rău, oricum.

Într-un soi de repetiție ireală a celor ce se petreceau la clinică, ne așezăm la cafele pe banca din fața hotelului și Dănuț se apucă să își povestească viața. Ca pregătire e inginer, zice el, dar nu a fost niciodată așa ceva. La început, pe vremea lui Ceaușescu, a fost proiectant. Când cu răscoala, i-a venit mintea la cap și s-a apucat să facă o firmă. A mers o vreme, el s-a însurat frumos, s-a apucat de băut, a făcut doi copii care acum sunt mari și nu îl prea bagă în seamă. Firma a căzut, motivele sunt evidente, zice el. Apoi s-a angajat în vânzări. A urcat frumos, a avansat adică, a ajuns chiar director regional la o firmă mare. Băutura a

stricat lucrurile. Pe la patruzeci de ani nevasta i-a pus în vedere că divorțează dacă el continuă să bea în halul ăla. Ce hal, ne povestește el. Kile de vodcă, lăzi de bere, oceane de coniac, bani aruncați la gunoi, ce mai încolo și-ncoace. A rămas singur, soția i-a luat apartamentul și copiii, singura legătură cu familia a fost de atunci încolo pensia alimentară. S-a apucat și mai tare de băut, sigur, era un maaaare nedreptățit al sorții, cum adică, el, Dănuț, să fie dat afară din casa lui, ținut departe de copii, el, care muncise o viață pentru răsfățații ăia care nici măcar nu îl salută? La un moment dat l-au dat afară direct din funcția de director, a ajuns fără serviciu. A găsit alt job, l-a băut și pe ăla, apoi încă unul, tot cu băutura. A venit o zi în viața lui când s-a trezit cu picioarele umflate, șchiopătând, într-un oraș de provincie, singur și bolnav și fără bani, o minune de viață. Citise pe net despre clinică, s-a urcat cu ultimii bănuți într-un tren și s-a dus la oamenii ăia la ușă să ceară ajutor. A zis că spală vase, spală pe jos, orice, dar nu are bani și vrea să se facă bine. L-au primit. Privește melancolic către munte, numai el știe ce vede. A stat la clinică, voluntar, cam o jumătate de an. Apoi a venit aici, are doi ani de când s-a lăsat și totul e bine, numai copiii ăia... Cu copiii e greu, spune cu năduf. Văd valea prin ochelarii lui, e alungită și extrem de clară. La fel ca povestea.

O tăcere ne ascunde unii de ceilalți. Înțeleg că ar trebui să spun ceva, dar aleg să tac și să privesc

valea, calea luminii în care ne aflăm toți patru. Nea Lică a dispărut și trebuie să îmi trăiesc viața cu câțiva oameni pe care nu îi cunosc, pe unii i-am întâlnit azi pentru prima dată.

Sunt un dependent în recuperare, îmi spune o voce dinăuntrul meu. Și asta e o parte a destinului meu, să fiu singur până ce nu voi mai fi singur, fără scop și fără un drum de urmat către acel scop, la infinit. În căutarea unui celălalt care nu are nimic de a face cu propria persoană, nimic. O întreagă aventură.

Îl întreb pe Adam dacă pot să iau cărți din biblioteca lui nea Lică, aș vrea totuși să mai citesc ceva din când în când. Și azi aș vrea să fiu singur, să mă acomodez cu locul și cu aerul. Mă conduce, mă privește răbdător, când ieșim îmi întinde cheia. Spune că de azi încolo biblioteca e a mea, și-așa nu intră nimeni aici. Să țin eu cheia, e mai ușor așa.

Mă duc spre Adriana. Picioarele mele merg pe pietriș. Intru în atelier, arunc o privire mesei de tâmplărie. E uzată, dar destul de curată. Aici voi lucra eu deci. Un birou pe măsura oricărei ratări. O masă de lucru, nimic mai mult.

Ies înciudat. Intru în cabană, mă așez supărat de-a binelea pe un scaun din camera de jos. Fac un inventar sumar al lucrurilor. Chestii de bucătărie și alte utilaje. O față de masă hidos înflorată, o scot repede de pe masă și o ascund sub canapea.

Scot din rucsac un caiet, încep să schițez. Un gând aproape de realitate, dar încă gând. Brutal,

nedefinit tocmai prin aceasta. Trag draperiile, nu trebuie să fie nimic la lumină deocamdată. Fiecare lucru la timpul lui, fiecare ratare în propria ei consecuție. Sunt două mâini pe o coală de hârtie. Două mâini care se ajută una pe cealaltă. O simplitate, un fel de trecere din planul natural în cel mai simplu dintre sentimente – prietenia. Aceste două mâini vor fi ocupația mea, le voi face în timpul ăsta. Am nevoie de dălți, nu multe. Două-trei dălți curbe, două triunghiuri, o daltă dreaptă. Și un ocean de răbdare.

Las coala deoparte, ajunge cu planurile. Voi mai vedea eu ce e de făcut cu asta. Ca și de dimineață, nu înțeleg nimic din ceea ce se întâmplă. Sunt nervos, frustrat, într-o stare vecină cu nebunia. Îmi e frică de prezent și îmi e frică de viitor, îmi urăsc trecutul, aproape că nu mă suport. Cum mama dracului am ajuns eu să trăiesc în vârf de munte, într-o cabană, singur? Ăsta e drumul? Păi, atunci nu e bine. Nu e bine deloc. Ca și acum câteva luni, văd în recuperare o chestiune hidoasă. O hidră. Ceva ce mă devorează de viu, micron cu micron, la rotund. Nu se vede lucrul ăsta, dar eu resimt recuperarea ca pe o mâncărime dată de o chestie care mă mănâncă de viu, încet. O boală de piele, nu știu eu cuvinte medicale cu care să definesc asta. Sunt prea prost pentru medicină în general și prea supărat pentru a căuta povești o explicație tehnică.

Ca să nu mai vorbim despre vocile astea idioate pe care le tot aud, amintiri parcă, lucruri atât de reale în mintea mea, încât de multe ori mă surprind întorcând capul în direcția exactă din care se aud acestea. M-am obișnuit eu atât de tare cu singurătatea, încât amintirile devin chestii care țin de realitate, se aud real?

Urc scara, traversez dormitorul fără să îi arunc măcar o privire, mă așez pe un fotoliu în balcon, aprind o țigară, rămân nemișcat. Știu că nimeni nu va deranja liniștea asta, timpul s-a oprit în loc. Privesc valea, muntele, pădurea galben-maronie de la baza lui. Suntem în secolul 21, iar eu sunt singur cu un munte și cu foșnetul abia perceptibil al unui pârâu care nici măcar nu e vizibil.

Sticla de coniac nu pare să se termine niciodată, așa a fost făcută. Sunt într-o cameră perfect goală cu o singură fereastră. E semiîntuneric. Beau singur, nimic nu mă poate opri să îmi beau mințile. În fața mea, pe parchetul negru laminat, o sticluță de K și o seringă gata preparată. Beau și privesc sticluța, e tot ce mi-a mai rămas. Mă tem deja de momentul când se va termina, nu știu ce voi face. Vocile de dincolo de perete au ceva amenințător. Ridic mâneca puloverului, apoi pe cea a cămășii, apoi pe a puloverului de sub cămașă, apoi pe a cămășii de sub puloverul de sub cămașă. Fac ochii mari, ridic seringa, o înfig încet în deltoid, apăs pistonul ca un credincios care se roagă. Scot acul, privesc peretele. Deocamdată, nimic. Beau coniac, sticla miraculoasă se umple la loc în momentul când o așez pe podea. O ridic, nu pare să fie niciun furtun dedesubt. O amețeală se ridică dintre clavicule, e reală și cât se poate de plăcută. Camera se umple de alb, întunericul din spatele ferestrei devine brusc neinteresant. O văd gata să meargă, cu o sacoșă în mână, să caute cartofi mai ieftini la țărani. Încerc să ridic mâna

ca să apuc sticla, mâna nu mă ascultă. Cad pe spate, izbucnesc în râs, nimic mai amuzant decât să te transformi în țestos. Râd singur, numai singur se poate râde. Scot haină după haină de pe mine, e o ocupație plăcută. Am haine frumoase, noi, au și etichetele pe ele. Rămân întins pe spate, pe podea, număr secundele acestei amețeli. Număr și atât, a devenit doar o chestiune de răbdare. Tavanul începe să vină spre mine, încet, încet, încet. Îl ignor deocamdată, două vene de pe mâna mea dreaptă tocmai s-au hotărât să scrie cu voioșie litera Y. Nu are niciun sens, conform oricărei logici, trebuia să fie S de la Sacoșă. Tavanul vine în continuare, vreau neapărat să mă ridic și să îl proptesc cu ceva. Suflu spre el pentru moment, asta sigur îl va opri. Din colțul de lângă mine se rostogolește foarte încet o minge galbenă pe care e desenat un *smiley*. Suflu spre ea, se oprește. Funcționează, deci. Tavanul. Se apropie. Și. Mai. Mult. De. Mine. Mă. Va. Zdrobi. Îi crește o lustră, una ascuțită și ucigașă. Îi crește și o voce, o văd, e o voce foarte albastră. *Păi, tu când ai de gând să te oprești, mă bățețelule? De câte ori ți-am zis eu să te oprești? De câte ori?* Nu vreau să îi răspund, deși e vocea tatălui meu și ar trebui să. Tavanul s-a apropiat, îl pot atinge cu vârful degetului foarte bine întins, la nouăzeci de grade față de corp. Vine. Apuc lustra de coarne, o apuc cu ambele mâini și o țin acolo. Pare să funcționeze, puterea drogului e magică. Sunt Atlas, sprijin un

tavan cu stele verzi. Mușchii mă lasă, vârful lustrei mi se apropie de față, nu pot să o țin, nu pot să urlu, nu pot să mă feresc măcar. Prefer să mor zdrobit, niciodată nu mi-am dorit să fiu tras în țeapă. Nu mă pot mișca, nu pot nici măcar să urlu. Sunt convins că, dacă aș scoate un singur sunet, totul s-ar transforma într-un peisaj cu crâșmă și flori în geamuri. Vine vine vine vine vine vine vine vine urlu din toate puterile urlu ca și cum chiar acum m-aș naște nimic mai ușor urlu urlu urlu

Ridic capul, întunericul e de nedescris. Mă ridic pe marginea patului, aprind o țigară din pachetul pus strategic pe noptieră, frica e încă prezentă, încerc să scap de coșmarul ăsta idiot. Sunt ud leoarcă, va trebui măcar să mă schimb. Nu mișc deocamdată, încerc doar să fac să treacă senzația incredibilă de frică. O simt până și în gură, un gust amar și greoi, lipsa salivei. Sunt speriat. Asta e clar. De ce, asta nu știu să spun, voi cerceta. Ce dracu', de trei nopți o țin așa. Visez numai aiureli, mă trezesc speriat în mijlocul nopții, nu mai reușesc să adorm după. Toate visele au în comun băutura, drogurile și lucruri care la un moment dat (punctul culminant al visului?) vin spre mine să mă facă zob. Mi s-a cam luat de povestea asta.

Cobor la parter, beau apă, fac un nes, mă așez pe fotoliu. Ce să fac acum, hai să îmi beau cafeaua și să privesc noaptea. Sunt un om foarte ocupat,

număr punctele de întuneric din geam. Și fumez. Fumez în cinstea primei săptămâni petrecute aici, o săptămână în care nu s-a întâmplat nimic. Exact cum mă așteptam. Mâncare, nesomn, tristețe – nu știu exact de ce asta din urmă. O nemulțumire care mă ajunge din urmă, mă însoțește ca o umbră, mă scoate din papuci. O angoasă, ăsta e cuvântul. Trecerea nefirească prin lume, drumul ăsta al meu dificil și lipsit de orice sens, orice motivație. Nicio urmă a trecutului nu e bună, niciun pas nu pare a se fi așezat bine, astfel încât să merite continuat. Nici măcar nu cred că am început să construiesc ceva, totul e un uriaș compromis de doi bani și exact asta nu aș fi vrut să se întâmple cu mine, niciodată. Ce înseamnă, în cele din urmă, compromisul ăsta? Cine mai sunt eu, în condițiile date? Stau în noaptea asta, o noapte ca oricare alta, și mă gândesc la mine. Nu am la ce altceva să mă gândesc, de fapt. La mine mă gândesc, la compromisul uriaș care a devenit viața mea și la nemulțumirea care emană din tot ceea ce fac.

Mă ridic, ies în noaptea rece. Străbat curtea cu pași hotărâți, intru în atelier, aprind lumina, mă așez pe un lemn pus în picioare, care ține loc de scaun. În fața mea, pe doi butuci groși transformați în capre, un buștean de fag de vreo doi metri lungime și 80 de centimetri în diametru. Pe masa de tâmplărie, în schiță de creion, două mâini care se îngemănează. Bușteanul e vechi și tare ca piatra, a fost tăiat acum opt ani și a stat afară până

acum câteva zile. Împreună cu Adam, l-am tăiat cu drujba și l-am cărat în atelier. Din el vreau să fac mâinile, semnul acela al prieteniei care, realmente vorbind, nu există nicăieri în viața mea. E o stare de compromis și aici, voi sculpta o prietenie care nu există. Poate prima de felul ăsta, deși mâini s-au mai făcut. Am în minte *Catedrala*, acea curgere incredibilă în sus a mâinilor întruchipată în marmură. Am văzut-o și pe viu, lucrarea e ireală. Eu voi face ceva diferit. O mână va coborî din înalturi, pentru că lucrarea va sta în aer liber, iar cealaltă va crește din pământ. O conexiune între aer și pământ, nu vreau să intru în altă linie de semnificații. Iau un triunghi, îi verific ascuțișul, ridic ciocanul și, în mijlocul nopții, încep să trasez locurile în care voi scobi materialul. Lovesc crâncen în lemn, arunc din când în când apă cu o cană pentru a-l înmuia. În mintea mea se desfășoară o bătălie, știu că fiecare lovitură de ciocan va mai elibera din energie, mă va face să respir mai ușor. Devin una cu ciocanul, respir ritmic, trasez liniile cu aceeași ușurință cu care le-aș desena cu un creion. Am împărțit butucul în două, gata, acum încă două curbe în dreapta, două în stânga. Am un desen, am început să fac ceva.

Recit halucinant, în gând, versurile lui Hikmet, le recit pentru că asta aș vrea, aș vrea să plec dracului din viața mea, de tot, și să nu mă mai întorc niciodată.

toc-toc foc stins toc toc cort strâns toc toc pustiul și pulberea toc plecării toc-toc foc stins toc toc cort strâns toc toc pustiul și pulberea toc-toc foc stins toc toc cort strâns toc-toc foc stins toc

Despre asta trebuie să fie vorba exact, desigur, într-un atelier. Despre relația dintre recitarea interioară și ritmul cu care un ciocan, orice ciocan, rupe material și tocmai prin ruptură, printr-o dislocare materială, dă naștere operei. Nu stimatul domnul artist creează opera, nu, e greșit, oameni buni, indiferenților la act. Opera e creată de un ciocan și de un ritm. E creată de trecerea de la o stare la alta, de la o formă la alta, de la un poem la altul, în cazul poetului, de la o culoare la alta și de la o tușă la alta, în cazul pictorului. Orice creație ține de o acțiune de deplasare, spune gândul meu, schimbând brusc poemul. Îmi construiesc în minte un alt poem, unul aritmic și ilogic, tocmai poemul care nu se poate scrie și e format numai din sunete, muzica absolută. Cu acest poem scriu prietenia, o scriu din lovituri de daltă și din șuvoaie de apă aruncate pe lemn, o scriu pentru că știu că nu are importanță ce scriu eu și nimic nu va semăna, la sfârșit, cu o semnătură lizibilă. Totul va fi doar în memoria mea, scris în țesătura maimultcaprezentului. Undeva, în limita unui concept care nu există și nu poate fi descris, poate fi doar intuit, va exista la un moment dat rezultatul unei serii de lovituri de ciocan. Aici e scopul creației mele, dacă undeva pe lumea asta

am obrazul să pretind că există un scop. Ceva, orice de genul unei finalități care, prin nedesăvârșirea consecuției implicite, spune gândul meu care tocmai a început să scrie un prea ritmic eseu, va fi negat la sfârșit de conceptul central care străbate întreaga existență, timpul mai sus subliniat, scris tocmai în felul în care trebuie scris; nu îl putem scrie altfel, intonez, căci simpla desfășurare a cuvintelor ar nega conceptul central, continuitatea pură a sistemului acestuia. *Sunt pur, sunt pur*, spune gândul meu neidolatru, în amintirea cuvintelor cu care începe cartea aceea. Sunt pur ca lemnul și la fel de găunos pe alocuri ca el, totul devine deci uniform, nediferențiat, ca viața. Nimic mai puțin creator decât puritatea, nimic deci mai caracteristic mie. Eu sunt Mizeria și Adevărul și Viața, luați aminte la această deplasare pentru că, în carte, nimic nu va reveni mai des de atât. În cartea acestei statui vom mai discuta despre asta. Vom mai.

Urlu ca un dement, mă las să cad pe ciment și îmi privesc degetul. M-am lovit îngrozitor de data asta. M-am lovit cu ciocanul peste degetul mare, nici să îl mișc nu mai sunt în stare. Bun așa. Na, că mă cioplii și pe mine. Încetișor, cu forță. Taman bine. Aprind o țigară, mă holbez la geam și nu îmi dau seama cum de nu mi-am dat seama că afară e deja lumină. Domne, creația asta trebuie să fie de vină. Sunt un mare creator, acum m-am prins, unul rănit. Fumez, va trebui totuși să

beau și o cafea. Mă întorc, privesc prin celălalt geam, la Dănuț lumina e aprinsă. E bine, voi avea cu cine să beau și cafea. Totul e minunat, cu mâna văd eu ce fac.

Sting becul de deasupra bușteanului, ies. Frigul e pătrunzător. Intru în hotel, străbat holul pustiu, mă îndrept direct spre bucătăria din care se aude sunetul apei curgând. Dănuț e deja harnic, spală vase și cântă ceva cu căștile pe urechi. Ocolesc, voi intra normal ca să nu îl sperii. Sting lumina, o aprind la loc, l-am făcut atent. Își scoate căștile.

— Neața, mă harnicule. Ce lucrai tu acolo în atelier la ora aia?

— M-am apucat de mâinile alea.

— Aha. Și merge?

— Ca melcul. Sau chiar puțin mai încet.

— Vrei cafea, așa-i? Cu zahăr sau fără? Trece vioi de la chiuvetă la aragaz, mânuiește aparatura cu o precizie de chirurg. Cu zahăr, sigur, parcă așa ai băut și ieri. Mai tare, mai slabă?

— Cum o fi. Îmi privesc degetul mare de la mâna stângă, pare să se umfle din ce în ce mai tare.

Se apropie de mine, privește atent, clatină din cap.

— Mă artistule, tu ți-ai cam dat-o, văd. Stai puțin.

Iese vioi, se aude o ușă trântită, revine cu un tub alb cu verde.

— Diclofenac. Să te dai cu ăsta, măcar mai oprește durerea. Ia și o pastilă, făcuși pe dracu' ghem.

— Mda.

Ne luăm cafelele și ne mutăm în sala restaurantului. Cristi doarme încă, ora lui de trezire nu are nicio legătură cu realitatea noastră, a celorlalți.

— M-am certat iar cu copilul ăla mare, nu vrea deloc să ne întâlnim. Domne, sunt cam ciumat cred.

— Păi?

— Păi, încerc să mai repar și eu din greșelile trecutului. Pe ei îi am pe lumea asta. Și ei mă ignoră în toate felurile.

— Cât ai tu de când te-ai lăsat, Dănuț?

— Cam doi ani. Doi ani și.

— Greu?

— Nu neapărat. Nu să te lași e greu, nu, ăla e cel mai simplu lucru din lume la o adică. La un moment dat hotărăști ceva, sunt câteva zile grele, apoi trece. Măcar trece consumul. De acolo începe tragedia pulii, ca să-i zic așa. Încerci să le repari, spui la vii și la morți că ești bine, te-ai pocăit, draci, nimeni nu are încredere. Rămâi cu stigmatul, un nenorocit de bețiv care nu e de încredere și nu e bun de nimic.

— Haide, măăă...

— Pe bune. Să-mi sară ochii. Am doi ani, doi ani fără un strop de băutură. Rezultate, fără. Să dea dracii-n ea de treabă. De aia am și urcat aici pe munte, am zis că oricum nu mai are rost și măcar nu mă chinui șofer sau mai știu eu ce directoraș de vânzări pe la vreo firmă mică. Și fac

ce pot pe aici, ba în bucătărie, ba prin hotel, ai văzut. Tu? Tu cum ești? Am tot vrut să te întreb, dar mi-a fost nu știu cum.

— Am vreo zece-doișpe zile, nimica toată.

— Bune și alea, la o adică.

— Bune pă dracu'.

— Să nu râzi, dar e mai bine decât nimic.

— În fine, hai că om povesti noi odată mai multe despre asta, nu prea pot vorbi acum.

— Cum zici tu. Mă privește atent, totuși tace. Ți-e foame?

— Nu. Cafea mai e?

Îmi face semn către termos, pleacă spre bucătărie fredonând aceeași melodie cu care îl găsisem. A fost acesta un interludiu oare în ora de muzică de dimineață? De studiat.

Privesc prin geamul curat ca lacrima, valea s-a luminat de-a binelea. E îmbrăcată în aburul dimineții, spectacolul ăsta se repetă zilnic. Undeva, dincolo de creastă, se ghicește soarele. Invizibil, deocamdată. Coșul de la cabana lui Adam scoate un fum alb gros. Nicio altă mișcare. Un paradis în nemișcare. Ies în fața hotelului, mă așez pe bancă și fumez ca orice om care nu are nimic de făcut pe lumea asta. E clar că degetul nu își va reveni curând, deci adio sculptură.

Din cabana de la capătul platoului iese Adam, vioi ca întotdeauna. Străbate curtea cu o cană uriașă în mână, e ceaiul lui de dimineață. La litru, cum zice el, ca să nu ne mai chinuim.

— Salutaaare, brothere. Ce faci tu aicea singurel?

— Uite, nimic. Neața.

— Brothere, fii atent, am o treabă importantă pentru tine. Te cinstesc.

— E, mă cinstești. Lasă, spune ce e de făcut.

— Am montat dulapurile alea săptămâna trecută. Frumos, muncă multă, am făcut o economie măcar. Acuma, trebuie date cu baiț. Să arate frumos, așa trebuie, e hotel doar. Te bagi?

— Nu prea știu eu cum, dar mă bag. Măcar sunt și eu util la ceva.

Mă îngână, *e și el utiiil la ceeevaaaa*, și pleacă. Deprimant, pornit să organizeze lucrurile, ca întotdeauna. Îngânându-mă, un ecou trucat. Al unui prost, dacă înțeleg eu bine.

Un bârâit mă scoate din meditația care oglindea sentimentele alpinistului. Pe ecran, cu litere la fel de mici ca personajul, numele soră-mii. Căreia nu îi răspund, căci nimic nu poate fi mai nefiresc decât să răspundem celui ce ne lovește. La fel e scris și acolo, într-o notă de subsol.

Mă ridic, pornesc după Adam. E în remiză, vorbește cu o canistră:

— Marea marii mâne-ta, să nu stai deloc unde te pun... Așe, vezi că poți? Totul e să stai cuminte unde te pun eu și ne înțelegem.

Toarnă, aplecând canistra, un lichid maroniu într-o fostă cutie de vopsea, devenită instrument

al muncii chiar acum. Scoate utilajele: două pensule. Le privește cu atenție, ai zice că le numără.

— Brothere, fii atent! Mai am pensule, da' astea două sunt numai bune pentru ce ai tu de făcut. Hai!

Ridică fără niciun efort canistra, îmi face semn să iau cutia și utilajele. Eroic, pornim către hotel, încolonați, doar noi doi, o armată pusă pe mari victorii. Străbatem holul de la intrare, urcăm scara, eu mă tot minunez cum poate să meargă cu cincisprezece kilograme într-o mână și să vorbească și să gesticuleze continuu, ca o moară stricată. Intrăm în prima cameră, așază canistra pe gresia de la intrare și începe lecția:

— Fii atent, brothere, e simplu. Vopsești dulapurile cu baiț. Pensula mare pentru tăblii, pensula mică pentru colțuri și muchii. De două ori, să stea, nu treabă de mântuială. A doua oară, după ce se usucă. Orice nu îți convine, vii și îmi spui.

Mă bate pe umăr prietenește. Lecția s-a terminat. Privesc uluit plecarea lui, am senzația pură că mă crede un fel de idiot. Un suflet milostiv tocmai mi-a explicat cum se folosește o pensulă, fir-ar a dracu' de logică. Sunt un cimpanzeu în lumea asta nouă, e clar.

Cobor înciudat, îmi aprind o țigară și stau liniștit pe bancă. Un cimpanzeu odihnindu-se, așa începe cu bine orice efort. Trebuie să fiu odihnit, altfel nu am cum să muncesc. Înțeleg ce am de făcut, o țigară doar și minunata mea carieră de

vopsitor va ului un univers întreg, deja amuțit de evoluțiile mele anterioare.

Lipăind, urc scările. Mă îndrept spre locul meu de muncă, nou-nouțul meu loc de muncă. Freamăt de nerăbdare, o întemeiere a unui viitor stă chiar în fața mea. Camera e frumoasă, nouă, luminoasă. Un loc excelent de muncă, judec eu. Prin geam se vede Piatra, prietena mea, mâna mea va începe deci să muncească sub oblăduirea ei. Așez cutia de vopsea plină cu baiț pe un butuc de lemn care ține loc de scaun la biroul din cameră (frumoasă idee muntenească), pun un picior lângă cutie, închid bine ușa dulapului, iau pensula cea mare voinicește în mâna dreaptă și încep să aplic maroniul lichid semilucios. Descopăr că merge repede, aplic baițul în strat uniform, trec la porțiunea uscată imediat următoare. Mintea mea percepe o asemănare cu munca de traducător, cea pe care am părăsit-o din motive de care sunt prea puțin mândru. Lucrez la rând, cu metodă, furnică harnică într-un univers care mă ignoră. Fredonez o melodie inexistentă, un fel de mormăit. Privesc dulapul, privesc cutia, din când în când schimb mâna cu care vopsesc. Deschid ușa dulapului, vopsesc muchia ușii cu pensula mică, mut ziarele așezate pe mochetă, protecția mochetei, nu a muncii, încep o ușă nouă. Viitorul nu e nimic altceva decât o succesiune de uși, spune gândul meu. O succesiune ilogică și complet aritmică de uși. Plăci din lemn formate din mai multe elemente. E bine

măcar că viitorul ăsta conține ceva palpabil, am de ce să mă agăț. Viitorul e doar o formă de prezent care se deschide în altă formă de prezent care se deschide în altă formă de prezent care se deschide în altă formă de prezent, la infinit. Într-o altă asemănare, din prezentul acela în prezentul acesta, termin primul dulap și mă mut în camera vecină. E ca și cum ai trece de la un capitol la un alt capitol al unei cărți, doar că aici, în loc să las câteva rânduri goale în document, trebuie să mut: o canistră, o cutie, două pensule, pe mine. Mutarea mea se dovedește un lucru migălos de efectuat, unele dintre membrele mele, cele inferioare, dovedindu-se cu totul și cu totul necooperante. Nu pot să nu remarc, critic vorbind, o anumită începătoșare a privirii și o tentă pronunțat dezinhibată, ca să nu spunem pornografică, a cântecelor care însoțesc munca mea. De asemenea, tendința de a folosi pluralul colectiv în exprimarea gândurilor cele mai lăuntrice, semn de grandomanie afectuos-delirantă. O altă remarcă ține de imposibilitatea de a sta drept și de o aplecare din ce în ce mai accentuată spre mirosirea cu nesaț a cutiei. E un luciu acolo pe care, personal, țin neapărat să îl miros, să îl fac una cu mine. O amintire crește odată cu fiecare ciclu respirator, amintirea talentului de a mă pune în cap – una dintre marile mele aspirații, aceea de a rămâne în cap pentru totdeauna. Aspirant am fost, aspirator mă fac. Cu această decizie, iau pensula și revin la o

muncă plăcută. Stau cât mai aproape de dulap, vaporii pe care îi emană sunt mană pentru mine. O cerească alăturare între muncă și aspirație, soarta oricărui geniu. Normalitatea creației, distrugerea. Vopsesc de zor, vopsesc și nu mă mai opresc din inspirat această dumnezeiască și lucioasă licoare, aproape lirică ea devine în mintea mea, o trecere tristă pe câmpii la fel de triste de la baza unui munte la fel de trist. Ea cântă. Eu stau. Ea vopsește. Eu devin. Ea rămâne. Eu mă evapor. *Till we sink again, let's sing a song.*

O umbră se reliefează mult prea clar pe peretele din umbră pentru a putea fi ignorată. Nu trebuie decât să mă uit în altă parte, pentru că vorbele ei sunt gata să mă inunde și să mă sugrume și să mă preseze. Vopsesc împreună cu umbra acum. Suntem doi, la masculin, suntem doi pentru că, indiferent de orice dispariție, mereu vom fi doi, nicicând unul. Vocea umbrei ar vrea să îmi spună ceva, mă apăr aspirând prezentul și anihilând orice sunet prin simplul contact cu lucioasa licoare aflată tocmai la-ndemână. În ochii mei cresc flori în mijlocul toamnei, iată adevărul pe care îl declar, susțin și semnez: ochii mei sunt un tomnatic mormânt plin de înfloriri. Ca orice evidență în inima gândirii. Nimic mai spectaculos, un fel de pisică torcând un minunat pulover mov. *De ce, mă bățețelule, de ce mă amărăști tu pe mine și îmi strici bătrâneţile?* Așa grăiește umbra, așa aud eu umbra grăind.

Când ți-am spus, când ți-am spus că
Nimic nu se poate termina bine așa,
Ai râs. Mai râzi și acum, dacă poți.

Râd. Mă tăvălesc și râd, îi râd în față și asta fac eu, așa cum am făcut întotdeauna. Mă vopsesc pe picioare și mă miros cu nesaț, mă vopsesc pe mâini și mă miros cu nesaț, scot tricoul de pe mine și îl înmoi în strălucire, cad pe spate, îmi pun cutia pe cap, am ajuns în paradis. Râd, umbra glăsuiește (așezată fiind pe butucul de lemn, acela de pe care eu tocmai m-am prăbușit):

Aveam douășcinci de ani, bățețelule, și m-am îndrăgostit de o colegă profesoară. O iubeam ca pe ochii din cap, era comoara vieții mele. După vreun an, m-am dus în pețit. Era dintr-un oraș de la noi din Oltenia, am străbătut toată țara din Dobrogea, de acolo, pentru a ajunge la părinții ei acasă. M-am dus cu mașina de la Sindicat, cu șofer, am cumpărat flori, eram cel mai fericit om din lume. Am tras mașina la ei în fața curții, acolo am coborât și am intrat în casă. M-am prezentat frumos, așa era moda atunci, în anii șaizeci, nu ne cunoșteam. Le-am spus, într-un târziu, de ce am venit. Taică-său, taică-său care până atunci nu mai știa cum să mă scoată din tovarășu' în sus, tovarășu' în jos, s-a așezat pe scaun și mi-a spus: Tovarășu', orice s-ar întâmpla, eu nu îmi dau fata unui bărbat mai mare cu zece ani ca ea,

și pe deasupra și pitic, și cocoșat. Mi-a căzut tot ceru' în cap, tot. M-am ridicat, am salutat frumos și am plecat. Dar tu nu de aia o să ai necazuri, bățețelule, nu de aia, că ești sănătos și 'năltuț și nici bătrân nu ești. Da' ești bețiv, asta e problema cu tine. Și aud că umbli și cu alte prostii, vai de noi și de noi.

Râd. Râd ca un disperat și privesc umbra, nu pot spune nimic, îi transmit toate cele bune și, eventual, să mă caute într-o zi în care nu voi fi așa de prins cu munca, încât să nu pot nici măcar să stau de vorbă. Râd. Nimic altceva, asta fac eu.

Pași urcă spre camera în care mă aflu. Adam, în ușă, viteza cu care intră e o întrebare. Mă ridică, încearcă disperat să șteargă licoarea de pe mine, mă ridică în brațe, îl simt cum aleargă și hotelul trece pe lângă mine țopăind, coboară cu mine, străbate culoarul, gonește prin curte, eu strig la el că nu sunt Hector, nu are niciun sens acum să mă mai ducă la nicio Hecubă și oricum nu sunt mort, sunt doar tras, mă așază în pat și aduce apă, mă șterge, prin ochii mei defilează spălarea unui mort, una dintre frumoasele datini, ceața coboară peste lume

și peste mine ca o albină bâzâind. Prin ea, însă. Îmi dau seama. Că totul e defect într-o lume defectă. Sau invers. Nu mai e nimic de făcut aici, ochii-mi închid peste lumea defectă.

Amintirea. Oceanul de rușine o privește. Stau pe marginea patului cu capul în mâini, nu îmi pot da seama cum s-au întâmplat toate chiar în felul ăsta. Prin fața ochilor îmi defilează încă o dată toată scena, cu o claritate de nesuportat. De ce nu m-am oprit, dacă tot mi-am dat seama că mă ia baițul ăla? Chiar atât de dobitoc pot fi, să ajung aurolac în mijlocul munților? Păi atunci să mă duc în gară, la subsol, în canale. Să-mi duc acolo minunata viață de aurolac.

Amintirea. Asta mă preocupă acum, ce înseamnă ea? Din ce e făcut tot conceptul, de fapt? De ce ne cramponăm întotdeauna de amintiri, chiar dacă ele nu sunt plăcute? Oare, dar numai oare, pentru că nu suntem nimic în afară de memorie? Pentru că, în mintea noastră, ca specie, uitarea înseamnă de fapt moarte, chiar și din timpul vieții? Ne ridicăm nu din țărână, cum s-ar putea crede la o lectură cultă a respectivei situații, ci din două

lanțuri perfect simetrice de atomi. Dintr-o moleculă numită ADN. Suntem deja memorie la naștere, suntem deja acolo, cu toate bolile și bucuriile, cu toate iubirile și accidentele, cu totul. În secunda în care ne naștem, suntem deja amintire. Suntem gata scriși, nu mai e nimic de modificat. Totul se joacă în acele câteva miimi de secundă ale concepției, totul e instantaneu. Și probabil de aceea, în codul nostru genetic, avem o înclinație către amintire. Către ceea ce devine odată cu noi ca memorie, de preferat memorie colectivă. Avem morbul acesta al întâmplării semnificative, al lucrului remarcabil, într-un cuvânt, al realizării. Și pentru asta suntem gata uneori să ne dăm viața, pentru că fără amintire nu suntem nimic. Undeva în conștiința noastră stă un adevăr pe care nici măcar nu îl conștientizăm: suntem importanți. În fiecare moleculă de ADN avem un număr de atomi egal cu numărul de stele din galaxia noastră. Suntem, fiecare în parte, compuși dintr-un număr de elemente efectiv nenumărabile. Și lucrul ăsta ne face să fim importanți în propriii ochi, ne face să fim obsedați de amintire și să încercăm, cu orice preț, să promovăm memoria. Memoria, da: orice ne face să dăinuim, orice lucru, bun sau rău.

Mă ridic, un val de greață pune stăpânire pe mine instantaneu. Reușesc cu greu să mă controlez, aprind o țigară și mă mut la aer. Știu că va trebui să fac ceva cu viața mea, știu asta al dracului de bine și totuși nu am nicio idee bună.

În câteva ore vor veni băieții în vizită, poate cu ei voi reuși să port o discuție cât de cât rațională. Gândul meu cel mai deplin mă trimite la acel roman, la documentul ăla la care scriu deja de ceva vreme și care, la fel ca viața mea, de fapt, nu pare deloc să o ia pe un drum bun. Ratez începuturi după începuturi, scriu, rescriu, șterg, nici eu nu mai știu ce să fac. Dar știu un lucru: tocmai acel roman, o Carte, ar putea să îmi dea la un moment dat senzația că am lăsat și eu ceva pe lumea asta, că am devenit ceva în memoria colectivă. Un titlu și un autor, da, dar ce realizare. O trecere din neființă, din anonimat, în ființă, în memorie. Probabil că aici ar sta soluția, prima soluție. A doua ar fi să sculptez, să fac câteva lucruri care, iarăși, să poarte numele meu. Unii au copii, numele lor va dăinui și va fi amintit în ființele acelor copii. Cea mai simplă soluție de a intra în memorie e să faci un copil. Cum pentru mine această variantă e exclusă, nu aș avea niciodată curajul să intru într-o relație, rămâne să mă fac memorie prin lucruri. Prin opere de artă, atât cât pot eu. E atât de frumos, să scriu o carte și dintr-odată să am și eu un lucru al meu, o proprietate de care să trebuiască să mă îngrijesc. Nu ar fi nicio povară. Nu. Prezența unei cărți mi-ar justifica trecerea prin lume, aș putea să privesc oamenii în ochi și aș putea să fiu mai natural, nu odiosul personaj semiautist care sunt acum. O carte m-ar scrie și pe mine, ar fi tocmai dovada faptului

că eu am fost scris într-un anumit fel și, la limită, nu sunt chiar atât de rău precum par.

O carte la limită, un roman. O adunătură de cuvinte așezate în propoziții și fraze oarecum corecte gramatical, după o structură aleatorie. Un poliedru cu maximul de suprafețe posibile, dar nu o sferă. Fiecare cuvânt e un nod, fiecare fațetă e o frază. Acest poliedru ar avea deci toate suprafețele formate din enunțuri, un miracol. Suprafața lucrurilor în cuvinte care să descrie și altceva decât lucruri. Pe această suprafață, suprascris, ADN-ul meu: drumul meu către memorie, printr-un poliedru enorm, lucios, minunat. Iată-mă deci în posibilitatea unei amintiri, a unei soluții de supraviețuire. Desigur, personajul cărții ar trebui, indiferent de vocea narativă folosită, să fiu tot eu. Chiar dacă numărul de personaje e egal cu numărul de fețe ale poliedrului, toate aceste personaje vor crea de fapt premisa unei boli literare. Probabil nici nu ar trebui să-mi explic toate astea. Sunt convins. Boală literară, deci; o specie deosebită de psihoză, cu următoarele trăsături: pierderea capacității de apreciere a propriei suferințe, incapacitatea de a distinge între experiența subiectivă și realitate, apariția tulburărilor de percepție (halucinații, iluzii), existența ideației delirante, gândire ilogică, comportamente inadecvate, bizare. Această boală literară, cartea mea, s-ar defini în mod explicit prin logoree sau o presiune a discursului interior. Ar putea păstra coerența, dar tendința spre jocuri

de cuvinte ar fi de neînfrânt: cu calambururi, onomatopee, asociații prin asonanță, rimă; s-ar putea ajunge și la un limbaj destructurat fonetic și semantic. Lingvistic, nu s-ar evidenția dezorganizări severe de tip structural. Acelea s-ar petrece numai la nivel lexical, prin utilizarea excesivă a pronumelor și a verbelor și, în fazele severe, printr-un stil ludic.

Iată deci definiția Cărții, după mine. Dacă mai adăugăm la asta și o înclinație dezastruoasă spre descrieri melancolice ale propriei suferințe, ne-am scos. Ar fi ideal, desigur, ca numărul de fațete ale poliedrului să fie egal cu numărul de atomi din ADN. Probabil numai așa cartea ar deveni o oglindă a sufletului, stabilind clar de la bun început că sufletul nu este nimic altceva decât totalitatea atomilor dintr-o anumită moleculă, unică pentru fiecare persoană. Prin inducția aceasta, sper, va deveni clar că sufletul omului este o carte nescrisă și ilizibilă, tocmai cartea absolută pe care încearcă să o scrie fiecare scriitor, cu fiecare nerv al ființei lui. Căci, spune vocea mea din umbră, orice scriitor care nu scrie despre suflet nu este scriitor.

Câinii latră, curtea se umple de țopăituri și alte scheme menite să atragă atenția. Mașina lui nea Lică oprește în mijlocul curții, din ea coboară o serie de pași grăbiți care urcă spre Adriana. Nimic bun în graba acestor pași.

— Ia spune, domne, ce dracu' s-a întâmplat aici? mă interpelează de sub balcon.

— Nimic, m-a luat prostia aia de lac.

— Aham. Ți-e bine?

— Așa și-așa.

— Hai să mâncăm ceva, mă grăbesc. Dar am trecut să văd cum te simți.

Cobor treptele către această invitație, nu e frumos să refuzi un om în casa lui. Chestiune de ospitalitate, cu față și revers. Masa e deja pusă; nimic mai ciudat: nimeni nu își amintește episodul de ieri. Nicio vorbă, tăcere deplină în privința păcătosului aici și în toate eternitățile prezent. Care ar fi gata să abjure faptele și vorbele sale, dar nimeni nu îl îndeamnă să și nicio tortură nu a fost pregătită pentru sufletul lui preapoliedric. O întrebare despică liniștea:

— Aud că vin prieteni în vizită. A făcut cineva un grătar, ceva frumos pentru comitetul de întâmpinare, mă băieți?

— Nu, șefu', am crezut că...

— Ai crezut căăăă... îl îngână vocea. Să faceți bine și să organizați ceva, e rușine de oamenii ăia. Eu plec, revin diseară. Aveți grijă pe aici.

O tăcere străbate ochii noștri, nimeni nu salută, suntem un cor tăcut. Nea Lică se ridică și pleacă, nimic nu s-a schimbat și totuși am senzația că s-a schimbat ceva. Înțeleg gestul lui: a venit să se asigure că nimeni nu îmi face zile amare, cum se mai întâmplase prin alte locuri. Probabil știe el ce știe. În orice caz, nu ar fi fost deloc bine să mă

cert cu lumea pe aici. O altă tragedie, cine știe cum se mai termina și de data asta.

Precaut însă, îmi termin masa și fug sus la mine. Nu pot cunoaște eu ce e în capul lor și mă știu războinic, așa că mai bine fug. E o formă de curaj și asta: să fugi dacă lupta nu are niciun sens. Pornesc laptopul și scriu oraculară și gravă acuzație la adresa propriei viitoare și niciodată pe deplin începute opere:

Ochiul e nașterea.
Pe scurt: ochiul e simpla trecere dintre a te naște și a citi.
Mai detaliat: Ochiul închide posibilitatea oricărei cărți, se face propriul său text.

De ce?

Pentru că singura posibilitate, aici, este aceea a unei treceri. O naștere, hai să-i zicem așa de dragul stilului. Suprafața curbată a unei cărți îndoite pentru a putea fi citită mai ușor, pentru a putea fi ținută într-o mână în timp ce cealaltă mână scrie.

Cartea ține de nașterea cuvintelor. De scrierea lor. Nimic mai simplu aici: nu se poate face o carte fără a scrie cuvintele, fără a desena consoane și vocale și, mai ales, spații care le definesc.

Nivelul material mă interesează cel mai mult în scrierea unei cărți: postura și gestul, mișcarea mâinilor pe tastatură. De ce? Iar de ce? Fiindcă

nu sunt aici pentru a sonda adâncimile, nu. Asta s-a făcut deja și avem biblioteci întregi, necitite, care ne pot da o mână de ajutor dacă vrem neapărat să ne înecăm la acel țărm.

Sunt interesat de nivelul material, de semnificația directă a unui cuvânt și de sensul lui, de o suprafață poliedrică pe care o pot descrie astfel: corpul cu cele mai multe suprafețe, astfel încât să nu devină o sferă și să nu aibă niciodată pretenția vreunui întreg (suprafețele sunt lucioase, ele întotdeauna mai reflectă ceva și ratează totalitatea sau orice pretenție de a fi definit un astfel de concept). Pe acest poliedru scriu, conștient cu fiecare mișcare că infinitul e o valoare complet imposibilă (așa am definit-o) și termenul zero nu are niciun sens. Dacă discut despre carte aici, fac asta tocmai pentru a aboli un dublu termen, pe care nu îl pot defini decât cu zero: lipsa sensului.

Poliedrul, cartea mea, constă în viața cuvintelor. Într-o sumă nenumărabilă de sensuri care, adunate, dau tocmai iraționalul, nașterea, trecerea. Niciodată vidul.

Să apelăm la Jabès pentru o explicație, vagă și complet nelalocul ei:

O ușă ca o carte.
Deschisă, închisă.
Tu treci și citești.
Tu treci. Ea rămâne.

Suprafețele poliedrului mă interesează, ca să revin. Strălucitoarele muchii, locurile în care sensul se face sens și cartea se construiește, devine carte. Într-un anumit sens, aici, cartea nici măcar nu o scriu eu. Sunt convins că, la final, sensul va fi deviat atât de mult de la traseul original, încât eu, ca instanță, voi deveni nimic mai mult decât unul dintre morții care sălășluiesc între coperți. Unul dintre mormintele pe care nu scrie nimic. În orice caz nimic inteligibil, dacă vă apucați să căutați semnificații, ratând sensul suprafețelor.

Înapoi.

Uite exact așa. Da. Nu pot mai bine de atât, nu. Da! Așa! Domne, sunt bun, preabun, preafericițsitrist. Aș dansa dacă aș ști cum, dar sunt desigur broaște mai talentate ca mine la treaba asta. Râd. În sfârșit râd mulțumit. Stau singur în balconul care este leagănul acestui nou început, un înalt printre înalturi. Câinii, lipsiți de ocupație, s-au adunat cu toții la ușa mea. Ar vrea probabil să stăm puțin împreună, dar nu e timp pentru ei.

Cobor în atelier, lemnul început și lăsat acolo e un bun prilej de meditație. Să meditez deci. Cum și de ce? De unde încep, până la urmă? Există vreodată un început? Întrebări valabile. Ascut o daltă, șmirghelul aleargă vesel pe suprafața tăioasă de oțel. Pentru maximum de eficiență, dalta trebuie să poată tăia părul de pe mână la o simplă atingere.

Un obiect periculos care ajută la crearea de lucruri frumoase. Doar tăietura clară, firește, poate duce la o operă clară. Toată chestiunea cu sculptura se poate reduce, în esență, la o serie de tăieturi. Ca analogie, nu putem spune același lucru despre nicio serie de cuvinte. Un șir de cuvinte așezate în ordine geometrică nu vor da cu necesitate un rezultat frumos. Concluzie: cuvintele și tăieturile de daltă sunt lucruri diferite. Deloc analogice, deloc pasibile de incidența vreunei identități. Opera de artă rezultă din amândouă, dar logica nu ne dă voie aici să creăm un joc paralel satisfăcător. Ceea ce iarăși mă pune pe gânduri. Înseamnă că eu, și așa stresat de timp și alte concepte supărătoare, va trebui să creez pe două planuri conceptuale care nu au caracteristici comune, cu excepția rezultatului, numit generic operă de artă? De aici extrag o concluzie care mă supără: mă risipesc în prea multe direcții, voi avea șansa să le ratez pe toate. Opera ratată. Cea mai deplină operă, desigur, ratarea, specia supremă a jurnalului. Ea va fi întotdeauna apreciată la justa ei valoare, creând o congruență inimitabilă între doi factori oarecum opuși, dar nu complet: opera și receptarea ei. Dar anticipez, nu cred că am cum să vorbesc de receptare în lipsa ei și, mai ales, în lipsa operei (operelor). Receptarea nimicului nu intră în preocupările mele prezente.

Zgomotul unei mașini îmi întrerupe călătoria pe culmile glorioasei receptări a viitoarei mele

opere, un delir asumat și destul de responsabil, după părerea mea.

Ies în curte, formez împreună cu câinii un frumos comitet de întâmpinare. Ramza și Șenilă coboară plini de o grație nedeslușită din mașină, sosirea lor implică, încă o dată, o izbucnire a câinilor vecină cu nebunia.

— Hai noroc! Gata, ați ajuns?

— Da, nu vezi? Da' ce drum, mă. Frumos, încă puțin și plecam pe jos de aici.

Apar Dănuț și Cristi, fac prezentările, se retrag amândoi la bucătărie, cu anunțul că masa va fi gata cam în juma' de oră. Le arăt băieților atelierul, casa, devin chiar ridicol și le arăt muntele. Ca și cum ar fi invizibil, îmi trece prin cap. Roșesc, schimb vorba, pun întrebări despre clinică. Răspunsurile sunt, firește, plate și lipsite de orice noutate. Ce ar putea fi nou într-o clinică, la urma urmelor? Oricum, am senzația că ăștia doi au venit cu un plan și mă lasă să aștept, prea nu vor să vorbească despre nimic. Asta îmi spune că ar vrea să vorbească despre alte lucruri decât cele propuse de mine, sunt pe lângă. Încerc să le explic de ce m-am apucat, ce sculptez eu acolo în atelier, interesul suscitat de emoționantele mele explicații e din nou minim. Încă puțin și îmi ies din pepeni, plec după cafea să mă mai liniștesc puțin. Un concert în sictir bemol, e mai bine să lipsesc pentru moment. Pașii mă poartă spre mirosul de friptură al holului. Moșmondesc vreo cinci minute

niște cafele, le așez pe o tavă, ies triumfător cu această realizare. Intru în cabană cu următoarele:

— Pohtiți, boieri dumneavoastră.

— Lasă, mă, asta, vine sec răspunsul lui Ramza. Ai vorbit acasă de buletin?

— Nu, boiarule, nu am avut eu acest curaj să. Dară voiu încerca.

— Să încerci.

Zâmbetul lui spune că totuși nu discutăm pe o tonalitate nervoasă.

— Să-mi faci o listă cu ce ai nevoie, să încercăm să le rezolvăm pe toate. Eu plec în Moldova săptămâna viitoare, mă duc să-mi văd copilul, că m-am săturat de toată povestea asta.

— Păi, gata cu terapia?

— Asta nu știu eu, dacă e gata sau nu cu terapia. Dar trebuie să mă duc acasă, mă usc de dorul copilului. Are trei luni și eu stau numai plecat.

— Și eu mă prezint la domiții, rostește vocea din colțul celălalt. Trebuie să mă apuc de muncă, nu mai ține așa.

— Aham. Bun. Deci, gata, *game over*.

— Da, face Ramza decis. *Game over*. Dar pe tine te ajut. Să spui ce ai nevoie azi. Și ți-am adus ceva. Scoate un card albastru din portmoneu, îl pune pe masă. Ca să ai și tu bani, dacă ai nevoie de ei. O să-ți virez eu o sumă aici, din când în când. Să nu faci vreo drăcie cu banii mei că te sparg. Înțeles?

— Mă spaaargeee ieeeel peeee miiiineeee... Am o grămadă de obiecte tăioase în atelier. Mă spargi, te tai.

— Hai, lasă, știm noi cât de viteaz ești. Lista. Te gândești la ea?

Șenilă, blazat și complet pierdut în lumea ecranului telefonului, își întrerupe activitățile de comunicare. Așază telefonul cu grijă, bea tacticos din cafea, apoi:

— Eu ți-am adus un *smartphone*. E mai vechi, dar îți faci treaba cu el. Are înăuntru o cartelă atașată la abonamentul meu. Uite și un modem, să stai conectat la lumea asta. Să nu pierzi cartelele, dăm de dracu' cu nevastă-mea. Voi dormi pe preș o grămadă de vreme dacă pierzi chestiile astea. Bine?

— Bine, mă, bine. Buni băieți sunteți voi amândoi. Dintr-o amenințare într-alta. Minunaților. Neobișnuiților. Himerice visuri ale umanității.

— Hai, mă, lasă poeziile, ce dracu', tu chiar crezi că îmi place să-ți zic din două în două minute că nu am încredere? Da' nu am, asta e. Și mai bine îți zic, ca să știm cum stăm. Nu te supăra și tu acum, le am și eu pe ale mele.

Bombăn și plec să mă schimb. Nu e nimic de făcut, tot universul îmi spune câte ceva despre neîncrederea în mine, din când în când. A devenit povestea vieții mele, nu sunt de încredere și gata. Bine că sunt ei niște boi. Dacă ar fi oameni de omenie, nu ar mai fi prieteni cu mine. Oare le-am spus asta?

Suntem chemați la masă. Inevitabil, discuția devine o mare și tristă ședință de terapie. Cu înțelepți și novici, ca peste tot. Istoria ședințelor e întotdeauna aceeași, nu există niciuna în care toți oamenii să fie egali. De aia se țin ele, din rațiuni de putere. Că, în cazul nostru, puterea e mai degrabă ridicolă, și asta e drept. Dar ea rămâne undeva aici, cu noi, dovadă a istoriei care nu are de gând să se schimbe niciodată. Singura dovadă a faptului că istoria a existat vreodată e prezentul. Doar că ne chinuim degeaba, prezentul e mereu la fel. Mă simt un cerșetor în această mică ședință ad-hoc, mă simt un fel de exemplu negativ, un cerșetor de critici. Istoria tuturor exemplelor negative, dat fiind că sunt singurul cu păcate recente în această sobornicească adunare. A preoților mari, munți de înțelepciune, care reflectă puțina mea pricepere. Printre replici ca *Eu de când m-am lăsat* și *Eu m-am lăsat pentru că*, nu îmi găsesc nici măcar un milimetru în care să mă strecor. Sunt un cerșetor, umilul aspirant la o situație cu totul și cu totul demnă de critică. E clar că nu mi-a ieșit nimic în viață și trebuiesc educat, iar în momentul în care spun ironic cuvântul *reeducare*, nu obțin din partea convivilor mei, suspect de treji pentru prostiile pe care le îndrugă, decât o zgomotoasă confirmare a acestui cuvânt ca fiind singurul ce se cuvine a fi folosit în cazul meu.

— Sunteți niște bagabonți nedrepți, spune vocea mea.

Mă ridic și îi părăsesc, simt brusc cum mi-a crescut tensiunea și am nevoie de aer sau îl voi obține certându-mă cu ei ca la ușa cortului. Ceea ce nu vreau să fac, am decis că nu mai are sens să mă cert cu nimeni pe tema asta.

Atelierul e un loc mult mai bun decât restaurantul, măcar aici nu mă critică nimeni. Îmi e al dracului de greu și așa, criticile lor îmi mai lipseau.

Privesc mâinile. Începutul lucrării de fapt, căci ele există deocamdată numai în mintea mea. Am pe masa de tâmplărie o fotografie cu mâinile deformate ale unui bătrân fierar de prin partea locului, așa aș vrea să arate mâna de sus, cea care salvează. O mână care se întinde, din negura vârstei, către o mână firavă și mlădioasă, una aproape eterică. Nu, nu o mână de copil. Una care nu a cunoscut munca, o mână nevinovată, ca de artist. Lucrarea trebuie să scoată în evidență diferența dintre cele două ipostaze ale mâinii, dintre două istorii ale vieții. Mâna de sus e mâna care a îmbătrânit muncind. Cea de jos, într-o înțelegere abia schițată, vine din Evul Mediu. Ține de acea istorie citită de mine cândva, istoria cerșetorului rușinos. Pe la anii 1100-1200 era rușine să fii cerșetor. Ei locuiau numai în ganguri și nu erau tolerați de biserică. Așa a apărut figura cerșetorului rușinat, care își pleacă ochii până și în fața celui mai umil dintre oameni. Căci, spunea dogma pe atunci, era totuși o rușine să cerșești. Pe acest personaj vreau să îl pun în situația de a

fi salvat, scos dintr-un adânc care nu poate fi decât pământul, simbolul tuturor lucrurilor ce nu se mai întorc. Un simbol al meu, la o adică, nu e niciun secret că orice lucru pe care îl fac se referă la mine. Poate, dar e un mare poate aici, artiștii mari reușeau cumva să lucreze abstractizând, minimalizând contribuția eului la opera lor. Poate că, printr-un miracol al existenței umane care ținea de geniul lor, reușeau să pună în operă lucruri străine de ei înșiși. Nu e și cazul meu, eu nefiind vreun artist mare. Eu nu pot lucra decât cu referire directă la mine, încercând întotdeauna să mă regăsesc în forma mea cea mai sinceră cu putință. Mă întreb atât de des cum am ajuns în situația asta, încât întrebarea mea a ajuns să semene cu o boală cronică, ceva insesizabil și totuși mereu prezent. Poate voi găsi răspunsul explorând de unul singur tema acestui cerșetor rușinat, multele lui aventuri mă atrag. Imposibil să nu scriu povestea lui, imposibil. Cum să las eu lumea sărăcită, fără povestea care i-a însoțit întotdeauna existența? Ar fi păcat, măcar atât să fac. Apoi mai văd eu. Iau un caiețel din sertar și notez:

CERȘETORUL RUȘINOS

Aici va sta învățătura mea, dacă ea va exista vreodată: în aventura istorică a acestui personaj, așa cum se relevă ea în salvarea lui. Deocamdată privesc foaia, literele mă cheamă spre ele cu magnetismul specific unui cântec. Văd legătura dintre

hasidism și acest cerșetor, o înțeleg instantaneu. Dacă la început au fost literele, desigur, cerșetorul nu e decât o rezultantă a lor, una dintre milioanele de posibile permutări, dar cea pe care o voi folosi eu pentru a mă ridica din propriul întuneric. Și prin asta, privilegiată. De ce hasidism, și nu altceva? Pentru că sunt liber să fac ce vreau eu cu opera mea, aici în atelier sunt liber să fac ce vreau eu. Până și în mintea mea expresia cu *opera* sună pompos. Zâmbesc, e amuzant. Totul e amuzant în momentul ăsta. Eu sunt amuzant, dălțile sunt amuzante, vagile scobituri în lemn pe care le numesc operă sunt amuzante, peretele e amuzant, sticla e amuzantă, lumea e amuzantă.

Intră un Ramza, la fel de amuzant:

— Ce te-ai supărat, mă, așa? Tu nu mai știi de glumă?

— Nu m-am supărat, monșer. M-am amuzat.

Mă privește cu ochi neînțelegători, privirea lui e doar neînțelegere.

— Am o listă. Să-ți spun?

— Spune, spune.

Îi enumăr lucrurile de care am nevoie, mă privește atent, dă din cap în timp ce vorbesc. Știu că are o memorie fenomenală, sunt convins că acum memorează tot ce spun eu ca să nu uite ceva. Zâmbește, nu îmi dau seama exact de ce.

Șenilă apare și el, dă cu capul de pragul de sus al ușii, înjură zgomotos. *Ca să înțelegi*, rostesc profetic. Se așază pe un butuc și privește curios,

face fotografii cu telefonul, e mai liniștit decât aerul din jur.

Pornim împreună spre oraș, facem cumpărăturile de pe lista mea imaginară stocată în creierul inepuizabil al lui Ramza, mâncăm, e o seară frumoasă între prieteni. Nimic nu amintește de zbuciumul anilor care ne-au adus pe toți împreună aici, chiar am câteva secunde senzația că suntem niște oameni normali care s-au întâlnit să mănânce ceva împreună. Creaturile lui Maslow, croite să-și asigure nevoile. La întoarcere, Ramza îmi îndeasă un teanc de bani în buzunar. *Să ai și tu ceva*, îmi spune. Tac. Nu e nimic de spus cu privire la asta.

Băieții pleacă, rămân în mijlocul curții cu mâinile în buzunare, ascult ecoul mașinii care deja gonește pe drumul de munte. Gata, s-au dus. Acum doar liniștea mai stă cu mine, mi-au rămas liniștea și noaptea, ca de obicei. Singurele mele prietene statornice. Liniștea și noaptea, singurele lucruri care nu amenință în lumea asta. Stau înfipt în mijlocul curții. Dănuț, care mă privise o vreme, ridică din umeri și pleacă. Bertha vine spre mine și își așază capul în mâna mea, parcă știe că de fapt sunt cel mai trist și cel mai singur om din lume, un exilat. Un păcătos trimis în afara lumii, primit în afara lumii, mai exact. Un paria. Știu, în sinea mea, că eu sunt cerșetorul. Că singura mea soluție e să-mi ascund fața, să fug de lume și să stau singur. Că viitorul meu e doar o formă a acestui prezent, o formă repetitivă, și tocmai de aceea

eternă, a eșecului. Eu sunt ultima verigă evolutivă a speciei cerșetorului: ratatul, omul de care nimeni nu vrea să știe. Uitat, șters din lume din timpul vieții. Îmi defilează prin fața ochilor Spinalonga, loc vizitat cândva și care mi-a lăsat o amintire de neșters. Cerșetorul din Spinalonga? Dar e imposibil, un titlu din ăsta nu poate funcționa. Cu toate astea, eu aș vrea să cred că mă aflu încă la Spinalonga, că valurile încă mă mai stropesc și vântul mă sperie, că mă țin de balustrada de metal ca să nu fiu aruncat în mare ca o cârpă. Mi-ar plăcea să fiu acolo, da. Un loc neasemuit de frumos, paradisul exilaților. Patria mea, o insulă grecească. Da, lângă Hagios Nikolaos, acolo e patria mea. Pe o insulă, fără pod și fără barcă. Locul din care nu mai am cum să fug, singura soluție cu putință pentru mine: Spinalonga, în Lasithi, Creta, foarte aproape de Agios Nikolaos. *Stin Elounda* se va numi și povestea mea, un drum fără întoarcere. Ca orice viață, spre moarte. E așa de simplu.

Pornesc către cabană, stau cam de mult aici. E târziu și aș vrea să scriu ceva, nu știu dacă voi avea puterea să o fac. Pagina scrisă zilele trecute e mulțumitoare, va trebui să continui. E un subiect demn de mine, Cartea. Să aprofundez.

Nu am mai întrebat nimic de mama de ceva zile. Efectiv nu vreau să mă deprim și cu asta. M-a întrebat Ramza ce și cum, am ridicat din umeri. Trăiește, asta deja e suficient. Eu nu trăiesc, asta e la fel de suficient. Când voi găsi eu un

echilibru, ea își va avea cu siguranță locul ei în povestea vieții mele. Dar deocamdată se pare că sunt un pericol pentru puțina ei viață. Nu sunt de încredere, cum bine spun cei din jur. Și într-o situație ca asta cea mai bună soluție stă în izolare, tăierea legăturilor, moarte simbolică. Scufundarea, aș zice, în lacul unor lacrimi care tocmai s-au plâns, într-un lac niciodată supus evaporării, un lac al morții, în care niciodată nu se întâmplă nimic spectaculos.

Desigur, știu foarte bine că există o latură depresivă a acestei situații. Știu că sunt bolnav, că sunt trăit de o afecțiune cu care nici măcar nu lupt, pe care o accept ca starea mea primară, singura accesibilă. Depresia mea se manifestă prin îndepărtare, printr-o secționare a posibilelor legături cu lumea. Nu e o formă gravă, e doar ceva ce mă ține în loc, ancora care nu mă lasă niciodată să mă deplasez în afara maimultcaprezentului, în afara stării primare a conștiinței, cea fără trecut și fără viitor, fără sentimente și fără resentimente, fără amintiri și fără planuri. Fără mine, la limită. Da, nu e niciun secret aici, eu trăiesc cumva fără mine. Sunt un străin într-un corp pe care nici măcar nu îl detest, îl utilizez doar fără a-i acorda importanță. Dacă istoria umanității s-a clădit aproape întotdeauna pe identități, pe semnături și semnalmente clare, eu sunt un soi de om anistoric. Un scelerat? Da. Și exact așa am intenția să rămân.

Deschid laptopul, recitesc documentul de care în cele din urmă mă simt mulțumit. O continuare

așadar e ceea ce lipsește teoriei mele. O aplicare practică. Încep cu cele două cuvinte notate în atelier, le-am reținut:

CERȘETORUL RUȘINOS

Cum ar trebui să înceapă orice carte cu pretenții poliedrice, dacă nu cu o invitație la istorie? Putem face o expunere fără o anumită diegeză, fără un filon narativ care să o conducă? Orice carte, redusă la elementul ei esențial, e un monolog. O călătorie în mod esențial auto-referențială, un poliedru ale cărei fețe dau seama de aspectul schizoid al oricărui scriitor.

Cartea, Cartea mea, nu poate fi, la rândul ei, decât ceea ce am spus mai sus. Știu că în timp ți-am mai livrat și alte teorii ale mele, cetitorule, dar îmi iau vorba înapoi. A câta oară? Nici nu mai contează, eu iau deciziile aici. Tu citește.

Cartea mea, cartea despre care îți tot vorbesc și pe care probabil niciodată nu o voi considera încheiată (iar tu niciodată nu ai să o primești), spune povestea unui cerșetor. Ea își are rădăcinile în negura vremii, într-o mitologie pe care ți-o voi expune astfel încât să o poți reda mai departe, desăvârșind soarta scrisului meu. Cerșetorul acesta va fi trăit undeva în spațiul mediteranean, cel mai probabil italian, în anii o mie și ceva. El va fi fost ținta batjocurii, un paria. Două personaje defineau, cum bine îți amintești, marginalul acelor vremuri: leprosul și cerșetorul. Ei erau cei ce

trebuiau să se rușineze de viața lor, cei ce trebuiau să își țină fața ascunsă. La un moment dat, pentru ei s-a inventat și un ritual de înmormântare din timpul vieții, mai mult pentru leproși. Erau izgoniți din societate, li se citeau cele sfinte și, din acea zi, fața lor nu mai trebuia văzută de nimeni. Dar nu leproșii mă interesează pe mine în cartea mea; ei, cum ai văzut, erau excluși. În cazul cel mai bun erau închiși în leprozerii construite pe banii bogaților vremii. Cazul cel mai bun, dar asta nu se întâmpla întotdeauna.

Însă eu sunt mai degrabă interesat de Cerșetor, de cel pe care Biserica, stăpâna incontestabilă a vremurilor acelora, îl îndemna să se rușineze. El trebuie să parcurgă toate unghiurile poliedrului proiectat de mine, el va da seama, la un moment dat, de perfecțiunea construcției. Temă majoră a cărții, acest cerșetor va fi și un personaj. Oricare dintre celelalte, nu asta e important acum. Importantă e semnificația lui, importantă rămâne în veac ascunderea feței, lipsa unui raport semnificativ pe care un filosof al veacului în care m-am născut eu îl numea Față către Față. Să nu intrăm în aceste detalii totuși, ele sunt marginale și nu pot fi înțelese oricum, decât accesând marginalitatea sferică a poliedrului. Și pentru asta, dragul meu, nu ești încă pregătit. Se știe din cei vechi, despre unele lucruri nu avem voie să vorbim. Vom tăcea. Nu aș avea cum să îți explic toate implicațiile istoriei unui gest.

Cerșetorul acesta, personajul privilegiat al cărții despre Carte, nu se va fi născut niciodată. El nu e nimic mai mult decât o fațetă care se continuă în toate unghiurile figurii noastre, fața absolută și întotdeauna ascunsă a textului despre text. El semnifică moartea tocmai pentru că, nenăscut fiind, nu va fi niciodată subiectul unei propoziții care se termină, indiferent de numele lui, cu „a murit". El, în același timp, nu semnifică nimic în afara contextului. Pentru că nu a avut valoare în economia societății în care a fost inventat, soarta lui e dinainte pecetluită. (Adu-ți aminte, te rog, vorba acelui filosof. Ea se referă la „Stă scris". Acest indiciu ar trebui să-ți fie de ajutor.)

Personajul nostru simbol așadar stă scris și spune istoria Marginalului, expusă de noi și în altă parte. El spune însă și soarta Cărții, cu majuscule: aceea de a fi mereu exclusă, mereu uitată, mereu ștearsă – pentru că niciodată prezentă. Soarta Cărții, Istoria Ratării, Povestea Cerșetorului Rușinos. Exact despre asta ar trebui să fie vorba, dacă aș avea vreodată obrazul să îți spun că am scris Cartea. Ea rămâne însă proiectul meu, o moștenire care nu poate fi dată nimănui. Să ne bucurăm dacă va ajunge vreodată între două coperți, deși mă îndoiesc de probabilitatea unui asemenea lucru. Iată un fragment de text:

Dați-mi cenușa ochilor voștri,
Atât am să vă cer azi.

Știu, știu, am rămas dator cu răspunsul la o întrebare. Da, ai dreptate, de ce recurg la un personaj istoric pentru ceea ce vreau să fac? Parcă strigasem sus și tare că trebuie să rămân întotdeauna în prezent, că nu există trecut și nu există viitor și totul e doar o proiecție a prezentului în diverse ipostaze. Ai dreptate, așa am spus. Și nici nu susțin altceva. Cerșetorul meu e doar o imagine, o formă de prezent care niciodată nu a încetat să existe de când a fost inventat. El e un concept care generează o Carte, nu poți vorbi despre el la trecut și nu poți cu niciun chip să vorbești despre el la viitor. În sensul cel mai adânc al existenței sale, Cerșetorul nu e nimic mai mult decât suma literelor care îi compun numele. Sau invers, suma literelor care compun numele Cerșetorului nu e nimic mai mult decât însuși Cerșetorul.

Căruia într-o zi cineva îi va da, din cenușa ochilor,
o privire mai nouă.

În speranța că aici poate fi schițat începutul Cărții, să ne auzim cu bine.

Ies afară în dimineața balconului mai cătrănit decât de obicei. Și asta e foarte greu. Eu sunt Grinch în toate zilele anului, azi însă par să lupt cu propriile mele recorduri – unele foarte greu de bătut. Am dat cu capul de etajera de la baie, am alunecat prin bucătărie, m-am lovit de balustrada scării – m-am bătut singur toată dimineața. Mă întreb ce mai am de făcut. Pentru siguranța mea, mă așez pe fotoliu și răsfoiesc o carte doar din curiozitatea de a vedea cum e ea alcătuită la nivel vizual. În ultima vreme am devenit foarte conștient că o carte se *face* într-un anume fel, nu e nimic aleatoriu în existența ei. Număr deci literele de pe rânduri fără să le citesc, număr rândurile de pe pagină, apoi paragrafele. Cu aceeași răbdare de om nebun și fără ocupație, număr paragrafele dintr-un capitol, fac suma cifrelor, obțin în cele din urmă un opt, e la fix.

De câteva zile, Dănuț și Cristi și-au luat concediu. Dacă nu ar fi Adam cu soția și copilul, aș fi complet singur pe vale. Dar și cu ei contactele mele sunt limitate, mâncăm împreună și cam atât. Îmi petrec toată vremea în micul meu univers:

cabana, atelierul, drumul dintre ele. Citesc. Ascult muzică, deși m-am obișnuit cu zgomotul pârâului din vale și prefer să îl ascult pe el. Am scris mult, enorm de mult. Am șters nouăzeci la sută; am totuși un text substanțial. Mâinile avansează, am ajuns chiar în faza în care ar trebui să le dau un nume. Desigur, chestiunea cu Cerșetorul nu ține ca nume de sculptură, va trebui să găsesc o altă soluție.

Într-un mod ciudat și complet lipsit de legătură cu vreo realitate imaginată de mine, am început să vorbesc destul de des la telefon cu soră-mea. Nu știu despre ce vorbim, efectiv stăm la taclale. O sun pe maică-mea zilnic în jurul prânzului. Schimbăm două-trei întrebări, apoi nu mai avem despre ce vorbi. Înțeleg perfect situația: ea are o viață extrem de limitată, e paralizată și foarte bolnavă. Eu, la rândul meu, sunt într-un fel de recuperare și mă sălbăticesc, într-o bună zi chiar am să încep probabil să o iau razna. Suntem atât de asemănători, eu și mama. Ca două picături de apă, doi oameni străini care trăiesc aproape la fel. Am scris într-o zi despre asta, am încercat să aduc un elogiu mamei, ideii de filiație și altor chestiuni salvatoare pentru un anumit gen de literatură. M-am simțit dezgustat după asta, am simțit că îmi trișez menirea. Am șters textul, nici măcar nu l-am mutat în folderul special dedicat ratărilor mele, care într-o zi va constitui un fel de *Atelier*, magma creatoare din care, domne, să vezi, s-a născut

opera inegalabilului și, mă rog, știți, a dumnealui. Un mare artist necunoscut. Bun, dar deloc căutat. Eu, să nu ne chinuim cu căutările.

Mi-am făcut cont de Facebook. Cât de jalnic am devenit, zice o voce pe care o ignor, să îmi fac cont pe o rețea de socializare. Cât de nepriceput într-ale vieții, cât de gol de mine, cât de ridicol. De ce dracu' oi fi făcut acest cont? Uite, asta chiar nu îmi dau seama. Poate, undeva în sinea sinelui meu, mă simt singur. Dar nu e un lucru evident, nu mă simt chiar atât de singur. Am cărți, laptop, filme, atelier, mâinile, Cartea mea. De ce să fiu singur? Cum? Și totuși, la limită, trebuie să îmi răspund sincer la întrebarea cu Facebook-ul. De ce mi-am făcut cont? Vreau să stau de vorbă cu gagici? Asta vreau eu să fac? Stai de vorbă cu gagici, mai trece vremea, măcar îți închipui și tu ce și cum. Mi-am tras poză de profil cu mine, ăla real. Am scris ce și cum, băiat cu școală și cu oarecșce educație. Am mai zis că stau undeva la munte, foarte departe de civilizație. Pe Facebook sunt un poet neînțeles, un artist retras din fața amenințărilor civilizației. Trebuie să scrii frumos acolo, să te lauzi un pic și să minți cu talent, altfel ce soi de ratat ești tu? Cum ai putea să devii chipul și imaginea Cerșetorului, sânge din sângele lui și trup din trupul lui, dacă nu ți-ai mistifica puțin propria ratare? Desigur, pe Facebook nu vorbesc despre Cerșetor. Aproape că nici cu mine nu vorbesc despre el, e o chestiune de care

am început să mă tem. De când cu visul ăla. Care. M-a. Speriat. De. Era. Să. Îmi. Pierd. Mințile. A fost doar un vis, să sperăm că nu va avea curajul să se mai repete. Nu ar fi frumos din partea lui, serios acum.

În orice caz, mi-am făcut un obicei și dimineața îmi beau cafeaua pe Facebook. Nu toată. Credincios de rit vechi, mai și citesc câte ceva. Dar simt cum îmbătrânesc, e ceva ridicol în toată viața asta ordonată a mea. Notez cu atenție citate din cărți, iau notițe amănunțite din lucrări de teoria artei, am uneori senzația că m-am prostit de tot. Nicio legătură cu ce eram înainte, nimic, cu excepția unui dor de viață cum rar cred că a trăit cineva. Cu Facebook cu tot, mă simt la fel de mort ca în acea zi în care mi-am dat seama că am devenit abstinent, și asta nu mă ajuta la nimic. Ca atunci când am spus că eram mort. Nicio diferență, de fapt. Doar că am mai murit un pic între timp.

Așa și în dimineața asta. M-am ridicat din moarte și m-am dus să mor puțin în balcon. Am venit în atelier, robotesc de zor încercând cu disperare să dau o curbură satisfăcătoare mâinii de jos în timp ce mor puțin. Greu, al dracu' de greu în timp ce mor puțin. E un nod în lemn chiar acolo, orice atingere cu dalta care nu e orientată exact în direcția potrivită îl poate smulge cu totul în timp ce mor puțin. Lucrez încet, dacă o stric aici, nu știu cum o mai repar în timp ce mor puțin. O treabă foarte delicată.

Un bârâit îmi întrerupe meditațiile.

— Bună, frati-mio, ce faci?

— Uite, cu ceva treabă pe aici.

— Noi suntem cu mama la spital.

— Păi?

— Pietre la rinichi. Asta ne mai lipsea.

— Eee, lasă, mă, că nu o fi așa de grav.

— Tu să nu zici așa, că e nasol.

— Serios?

— Dacă nu ai fi singurul vinovat pentru ce se întâmplă cu mama, aș înțelege să vorbești așa. Dar nu, tu te porți de parcă ai fi stăpânul universului.

— Ce tot?...

— Numai tu ești de vină.

Închid, discuția asta nu are niciun rost. Mă ridic de pe bușteanul unde eram așezat, ies în curte, mă așez pe bordura de la intrarea în atelier, aprind o țigară, o fumez rapid, mai aprind una. Uite ce trebuie să știu despre mine, că sunt vinovat pentru pietrele la rinichi ale mamei. Exact eu sunt cauza. La fel și cu atacul ăla cerebral, eu l-am provocat. Telefonul bârâie ca un idiot, îl ignor. Nu am despre ce sta de vorbă acum.

Trec pe la Adam, e așa de prins în reparația unei drujbe că nici nu vorbește cu mine. Înjură aparatul, dar cu mine nu vorbește. Chestie de viziune.

O iau încet la pas spre rezervație, simt nevoia să mă plimb puțin ca să îmi treacă nervii. Știu că

îmi tremură mâinile ca dracu', dar nu voi lăsa asta să mă tulbure. Au mai tremurat și altădată, nimic nou. Ele tremură pentru că

au un stil al lor și niciodată drumurile astea de munte nu merg drept, domne

e ceva strâmb în ideea de drum de munte, probabil din cauza înclinației. Urc, așadar, ba la stânga, ba la dreapta, urc și încerc să uit ce am auzit la telefon, *dacă nu ai fi singurul vinovat pentru ce se întâmplă cu mama, aș înțelege să vorbești așa*, exact așa a zis stimata domnișoară. Nu o pot respecta pentru asta, trebuie să încep din nou să o urăsc

ca și cum toate drumurile de munte or fi așa de cretine? Sau faptul că eu sunt în papuci mă face să alunec continuu? În orice caz, puținele lucruri pe care le am ar trebui să constituie fundația potrivită pentru un nou început care nu va întârzia să apară, sunt convins de asta. Dacă termin și cartea, voi fi

gata, la ora două trebuie să mă întorc să mănânc și nici măcar nu am luat cu mine stația aia de la Salvamont, dacă mi se întâmplă ceva iar nu o să fie bine. Săraca fata aia de săptămâna trecută. Să-și rupă ea piciorul tocmai sus, spre creastă. Până au luat-o băieții de la Salvamont de acolo a urlat continuu două ore. Așa pățești dacă nu te echipezi

adecvat pe munte, tragedia e lângă tine tot timpul, gata să te ia în gheare. Spectrele tragediei. Iată un titlu pentru ceva

mai bun, cum spuneam, sunt supărat. Haide, mă, ce le-am făcut eu lor? Stau liniștit aici, departe, nu le cer nimic, abia dacă schimbăm două vorbe la telefon, acuma ajungem să fiu vinovat pentru orice. Inclusiv pentru bolile altora. Frumos ne șade. La un moment dat, o să vadă ele, am să încep să le uit de tot. Sunt pregătit să încep să le uit chiar acum

când nu mai am nimic de pierdut și nimic de câștigat și nu mi s-a pus niciun diagnostic în legătură cu tulburările astea pentru că pur și simplu nu am fost la niciun doctor. Doctorii, cum bine știm, sunt oameni periculoși, care au tendința să te culce fără niciun motiv și să te transforme în animal bălos. Nu vom discuta cu ei.

Mă așez pe o piatră în mijlocul pârâului. Aici voi sta eu, cu mâinile împreunate, să privesc apa. E aproape poetic momentul, știu. Dar ce să faci altceva, singur pe un munte, unde nimeni nu urcă?

— Știu că sunteți supărați toți, dar nu am ce face. Așa simt eu, așa se întâmplă lucrurile. Tu crezi că eu aș vrea ca mama să fie bolnavă, să fie tot timpul la limită, să poată muri oricând? Haide, mă, de ce aș vrea asta? Eu încerc să mă salvez pe mine, mă simt terminat și am început

să mă simt din ce în ce mai rău de la o vreme, nu dorm, nu mănânc, fumez continuu. De ce aș vrea să fac rău cuiva?

Ridic capul din piept, părăsesc imaginea mea din oglinda apei, tocmai mi-am dat seama că vorbeam singur și telefonul e la cabană, în atelier. Acest gând mă sperie, nu îmi place realitatea asta în care vorbesc singur pe o cărare de munte, în mijlocul unui pârâu. Îmi privesc tremurul, mâinile tremurânde ca pe prieteni vechi și buni. Știu că între toate lucrurile astea există o legătură, dar nu îmi dau seama exact care e ea. Dacă lucrurile se agravează, voi merge la un medic. Oare înnebunesc? Asta e explicația? Sau sunt doar sechele, după toți anii făcuți praf? Încă un set de întrebări din astea și o iau razna. Complet.

Cobor spre cabană, mă simt speriat. Brusc muntele nu mi se mai pare prietenos, brusc simt nevoia să nu fiu singur între cinci milioane de copaci și vreo câteva mii de animale sălbatice. Dă-o dracu' de poezie a vieții, până la urmă o să mi se întâmple ceva.

Cobor. Merg încet. Nu mă grăbesc. Nicăieri. Totul e să am răbdare. Ocolesc pietrele. Soare. Un început de toamnă. Garduri. Civilizație cu toate ale ei. O mașină. Oprită. Podul. Am ajuns.

Adam a terminat de reparat drujba, cred; în orice caz, stă la soare în fața cabanei și nu pare să aibă nimic de lucru chiar acum. Mă așez lângă el, îmi aprind o țigară, îmi torn o cafea din termos, pare să fie mai bine aici decât pe munte.

— Auzi, mă, m-am pomenit vorbind singur pe deal, ce chestie.

— Cum, brothere, vorbeai singur?

— Uite așa. La un moment dat mi-am dat seama că vorbeam singur, ca babele alea nebune. Ciudat.

— Mă brothere, mai odihnește-te și tu.

— Mda.

— Am mai avut și eu din astea, la înălțime. O luam razna. Da' îmi reveneam repede, nu ține mult.

— Am vorbit acasă. Cică mama e bolnavă, ceva cu niște pietre la rinichi. Sor-mea aia, că eu sunt de vină. Nu e în toate mințile.

— Păi, cum să fii tu de vină că are mamă-ta pietre la rinichi?

— Nu știu.

Rămânem tăcuți, Adam privește muntele și cerul, știu, e cea mai plăcută ocupație din lume pentru el.

Mă ridic și urc spre cabană, am chef să stau liniștit și să văd un film. Cam prea multă agitație azi, ceva nu e bine. Ceva, totul ăsta sinistru care e viața mea. Un dezastru.

Aici, pe balcon, aici trebuie să rămân până îmi revin. Aici mă simt protejat. Exact ca în studenție, în crâșmă la OJT. Mesele aliniate lângă pereți, zecile de beți aliniați la mese. Unul dintre locurile unde puteam bea fără să am vreodată sentimentul pericolului. Scenele cu oamenii căzuți sub mese, morți de beți. Nimic altceva decât amintiri

acum. Traverse încenușate pe zidul gândirii. Lucrurile de care trebuie să mă agăț, nimicurile pe care într-o zi va trebui să le notez ca mai mult decât simple observații. Trup eram atunci, un trup așezat exact în drumul gândirii. Eram exact veriga lipsă, ceea ce nu se spusese, din varii motive. Abia debutat, încă o promisiune, dar croit după chipul și asemănarea celor mari. Dedicat culturii și viciului, atunci, aproape obsedat. În rădăcinile cele mai adânci ale obsesiei, așa vieţuiam eu; scriind poeme dintr-o răsuflare, poeme care se și publicau fără modificări. În afara celor făcute de Valer. Oare o mai trăi? Dracu' știe... Cu el mai puteam să discut lucruri serioase din când în când, dacă era treaz. Rar se întâmpla, totuși. Nici eu nu eram mai treaz, deci nu aici e problema. Întrebarea rămâne următoarea: cum am pierdut legătura cu lucrurile astea? Am absolvit, beat, ca de obicei, facultatea. Apoi am intrat primul pe listă la Studii Aprofundate, eram o promisiune. Și beam zilnic deja, eram un campion necontestat al facultății. Citeam mult, ca de obicei, dar lucrurile începuseră să intre în ceață. Atunci, da, exact atunci am descoperit și crâșma care mi-a schimbat viața cu totul. La fel și oamenii de acolo, tot în perioada aia. Mergeam la cursuri, apoi la crâșmă. Prietenii ciudate din toate părțile. Profesori, borfași, scriitori, parveniți, de tot felul. Când mă gândesc, am fost la un pas de doctorat. La un pas mic. L-am ratat și pe ăla cumva. Nu aveam eu bani de așa ceva,

auzi, taxă de înscriere. La revedere, lumea lor nu era pentru mine. Am băut o săptămână de supărare, orb și mut, apoi am plecat să mă plimb prin țară cu trenul. Când am rămas fără bani de tren am mers cu ocazie, din oraș în oraș, fără țintă. Mă opream, beam pe undeva, luam altă mașină și mă mutam. Am ajuns înapoi în București rupt, terminat, de la Târgu-Jiu parcă. Sau de la Sibiu? Nu știu. Cred că toate cărțile fuseseră deja făcute atunci, da. Nu se mai putea schimba nimic, condamnarea era deja semnată. Ar trebui să scriu despre asta, să încerc într-o zi să povestesc cum s-au întâmplat toate lucrurile care m-au adus aici, în balconul de sub munte. Dar nu știu dacă am puterea să. Cumva nu am nici curajul, totul a fost prea urât, prea murdar, prea mult pentru un copil. Sau, iată altă soluție, totul a început când a murit? Oare atunci să fi început dezastrul? Nu aș putea să spun nici asta, ceața pare la fel de densă și în direcția aia. Ziua petrecută la Corabia, în foișor, cu sticla de whisky care nu mai părea deloc să se termine, ziua când el era așezat în casă și eu plecasem, nu am putut rămâne, pentru că aș fi murit, poate da, atunci a fost momentul când. Am stat singur în foișor, era cald și umbră, beam și nu ziceam nimic, singur, tăcut, în foișor, refuzând să înțeleg ceea ce tocmai se întâmplase, refuzând să cred că un om poate fi înmormântat chiar de ziua lui, ar fi împlinit șaizeci și trei de ani și nimic din toate astea nu s-a mai întâmplat, nu a mai

împlinit acei ani, firul s-a rupt, respirația s-a oprit în ziua aia cretină despre care mai bine nu aș spune totuși nimic. Atunci am înțeles pentru prima dată ce înseamnă maimultcaprezentul, atunci am simțit necesitatea unui nou timp în structura gândirii. Necesitatea lipsei de diferență, continuum-ul timpului. De ce? De ce. Pentru că refuzam să cred, pentru că nu putea să fie adevărat, sigur, era un vis tâmpit și totul avea să treacă în câteva secunde, în câteva fracțiuni de secundă. Aveam să aflu că e în bucătărie, dezleagă rebus și vorbește cu pisica. Desigur, asta avea să se întâmple, nimic nu era real. Nimic nu putea fi în halul ăla de real, ce dracu', nici chiar așa. Moartea nu e un lucru real, moartea e doar o imagine. Sigur, nu poate fi altceva. Cum poți să vii și să îmi spui, cap sec ce ești, că el nu mai există? Ți-ai pierdut mințile? Vrei să-ți dau cu scaunul ăsta în cap, să te scap de chinuri? Spune repede, să rezolvăm și să trecem la altceva. Cum dracu' poți să vii și să spui așa ceva? E clar, ai luat-o razna. Apoi, nu mai știu exact. M-am trezit acolo, în camera plină de soare și de cărți, Vicky a venit cu o cămașă nouă, neagră, călcată perfect, m-a întrebat dacă am ceva pantaloni negri pe acasă, pantofi. Am zis că nu, de ce aș fi avut eu așa ceva? Apoi mi-a zis că plecăm în jumătate de oră, să beau o cafea și să mănânc ceva. Privirea ei mă privea ca pe un gând trist, ochii ei mă măsurau fără să mă vadă. El o crescuse, o ținuse în facultate, ceva din privirea

ei îmi spunea că simțea la fel. Îmbrăcat, mi-am băut cafeaua, limuzina lor mă aștepta, Bobby nu voise să vină, era bolnav și se temea să nu pățească ceva, mergea șoferul cu noi. Drumul peste câmpie a fost cel mai scurt din viața mea. Eu și sticla am parcurs drumul în câteva fracțiuni de secundă în acea zi. Apoi străzile, Aprodu Purice, Aleea Teilor, intrarea în cartier. Totul într-o fracțiune de secundă. În desfășurarea mocnită a unei treceri în cenușă, într-un viol, cum aveam să spun mai târziu.

Gândurile astea, gândurile, cu atât am mai rămas. În fiecare zi sunt tot mai abrupte, tot mai răsucite spre trecut, tot mai haotice. Ce am pierdut cu desăvârșire de fapt e cronologia faptelor. Cum aș putea să le povestesc fără cronologie? Ar ține o poveste din asta cusută din toate direcțiile, peisaj stelar aproape? Nu am nicio idee.

De vreo două zile mă tot vizitează un gând. Ce ar fi dacă aș încerca, în ciuda oricărei evidențe care îmi spune să mă abțin, să public fragmentele astea la care tot scriu de ceva vreme? Ce ar fi dacă, după ani și ani de tăcere încăpățânată și deloc superioară, aș încerca din nou să devin scriitor? Dacă aș încerca să rup vălul de tăcere în care m-am înfășurat și să vorbesc, să vorbesc în scris, așa cum se face dacă ții neapărat să faci cultură?

Unde să public?

În reviste literare.

De ce să public?

Uite așa, ca să public.

Aș avea eu vreo șansă?

Nu știu.

Cu aceste replici în minte, va trebui totuși să revizuiesc o grămadă de lucruri pentru a le face publicabile și a nu fi catalogat drept „total netalentat“, cum am auzit eu cândva, undeva. E un risc enorm în a lăsa acolo, în text, numele celor cu care m-am însoțit. Există un risc acolo, el trebuie eliminat. Apoi, trebuie desigur să îmi romanțez experiența. Să o fac plăcută publicului, să o filtrez stilistic. Ea acum e crudă, neșlefuită, zi-i cum vrei. Trebuie umblat la ea, desigur. De fapt, cred că cea mai bună soluție ar fi să o filtrez până la dispariția mea din context. Să mă transform în voce narativă, de ce nu? Un personaj, atât. De ce trebuie să spun și care sunt eu? Cine are nevoie să știe cine sunt eu? Da, pare inutil să pun accent pe biografie, pot face o poveste și fără să spun în mod explicit că e povestea mea. Chiar dacă, desigur, e a mea. Și chiar dacă, printr-un efect care nu e deloc nou în literatură, povestirea la persoana I a devenit o modă, dacă nu chiar un imperativ. Biografism. Personalism. În orice caz, un *-ism* care să dea bine. Care să lupte cu. Cei care au greșit înainte și nu vor fi iertați. Care au făcut ceva ce trebuie demolat. Care au existat, deși prezentul se opune acestei evidențe și o vrea negată. Dar vreau eu să lupt cu cei de dinainte? Există vreun *-ism* potrivit, cu excepția ideii de

literaturism, dacă vrem să împingem lucrurile la absurd? Ce nevoie e pe lumea asta de atâtea denumiri, curente, orientări? Cred că nici cei mai talentați dintre talentați nu pot răspunde la întrebarea asta relativ simplă.

Și încă un gând, iată-l, cenușa filtrată a ultimelor zile. Ultima redută, ultimul orizont, ultimul eu. Deriva controlată, picajul. Abundența lipsei. Crima care se cere comisă pentru a. Supraviețui. Crește. Eventual muri. O, tăceri pe care nu v-am spus, într-o zi veți vieți țiuind. E focul vostru, nimic mai rece. Ochiul tăcut care crede ceea ce nu poate fi văzut, căci nimic nu s-a spus nicicând despre el. Liniște deplină a zilelor, ultimii pași ai unei decizii care nu e decât amânarea morții.

Un încenușat, aici, la marginea lumii. Un cerșetor încenușatul acesta care. Va continua să trăiască, va refuza moartea, va face singurul lucru logic care a mai rămas de făcut. Să suspende toate operele, să lase neterminate toate manuscrisele și să devină el, în afara oricărui orizont cultural sau, tocmai de aceea, ca orizont cultural. Ca deschidere spre o deschidere spre o deschidere spre o deschidere. Spre. Simplu spus, spre. Cuvântul care definește, cuvântul care comprimă și îngheață noțiunea de mișcare, spre. Cum spuneam în altă parte, *mișcarea spre*. Fără nimic altceva, o definiție care se voia asimilabilă sensului vieții, fără ca viața să se împartă în categorii și alte lucruri asemănătoare.

Mă grăbesc spre atelier. Sunt grăbit, am ceva de făcut care, iată, chiar în aceste secunde, nu mai

suferă amânare. Sub bancul de lucru, în dreapta, în sertar. Cheia e în partea stângă, sub cutia cu dălți. Înfrigurate, mâinile mele o caută și o găsesc. Mâinile mele speră. *Mâine e umbra și reflexia.* A, nu, mă opun. Umbra tăcută se va așeza chiar azi, mâine e târziu pentru. Dar susțin povestea cu reflexia, pare plauzibilă. Ca un cântec de plauzibilă, chiar așa. În lipsa de logică a unui cântec, plauzibilitatea supremă. Scotocesc, trebuie să dau la o parte straturi de lucruri care ascund. Am un rezultat îmbucurător. Sub tricou, acum. Căci numai acolo e locul care poate proteja, aproape de corp, ca părul. Aproape și nu tocmai corp, aproape și extrem de departe e lumea. Cine am fost și cine sunt și cine voi fi. Iată definiția lumii, pe dale scrisă, în distanța dintre atelier și balcon: locurile locuirii. Gândesc protector sau nici măcar nu mai gândesc, am devenit un instinct al gândului. Nu există pași care anunță acțiunea mea de a gândi, eu sunt cel ce gândește cu de la sine înțelegere, etern în timp și nelimitat în spațiu, deosebit de toate lucrurile pentru că toate m-au refuzat. Când s-a împărțit lumea, eu am fost dat uitării. Nu mi s-a mai dat nimic și numele meu a fost uitat, în margine, în gol, agățat ca o haină murdară exact într-un loc care nu poate fi definit decât cu departele. Să urăsc lumea pentru asta? Nu.

Ura nu are niciun sens. Ura e o prostie. Să trăim într-o lume a iubirii, a prieteniei, a înțelegerii. Uite așa reușește cineva să mă facă pe mine

să râd, îmi închipui cu ușurință un cap de prost care gândește exact asta.

Voi lua cu mine toate rămășițele mele pe drum. Voi merge pe drum cu ceea ce va rămâne din mine cu tot, un cadavru ambulant și relativ viu, om adică. Trebuie doar să merg, ceva mă va urma până la urmă. Poate umbra sau poate doar închipuirea ei, dar știu că e imposibil să nu mă urmeze ceva. Măcar valul de amintiri, măcar ceea ce pun în scris ca să nu uit, ca să nu se șteargă. Nici nu știu dacă ceea ce fac e bine sau rău. Problema de raportare mă pune într-o situație disperată, anume aceea de a ieși în afara eticii. Dacă suntem de acord, firește, cu ideea relativ acceptată că binele și răul sunt chestiuni care țin mai întâi de un anumit șir de comparații, neavând o valoare în sine. Nu știu, iată. Cele mai bizare două cuvinte din lume, care, puse la un loc, nici măcar nu spun ceva despre prostie.

Să strâng. Să nu-mi uit umbra, să nu uit fantoma care mă motivează, să nu uit nimic. Cele ce se întâmplă au un singur motiv: așa trebuie. În rest, praful și pulberea să se aleagă de toate motivele lumii ăsteia. Nu am nevoie să știu sensul universului, îmi ajunge să știu că eu trebuie să fac ceva. Chiar acum. Chiar dacă voi muri, oricum asta nu e relevant. Nimic nu e relevant, totul e irelevant. Gata, iată adevărul cu care voi parcurge lucrurile. Un adevăr punctual, nimic ca un punct în el. Adevărul de dinaintea conceptului de adevăr, fără

spațiu, fără timp, al meu. Știu, e inimaginabil. Dar vocea așa îmi spune, să vorbesc despre asta. Să scriu despre adevărul de dinaintea adevărului, altfel nu se poate face. Sau așa trebuie.

Gol merge-voi, gol și deloc plăpând, cu mâinile mele oțelite să. Parcurg exact distanța care mai trebuie parcursă între anonimat și identitate, între a nu fi și a fi. Trebuie să fac asta, trebuie trebuie trebuie trebuie trebuietrebuietrebuie.

Strâng. Strâng puține lucruri, nu are sens să car foarte multe. În rest, totul rămâne neatins, nu voi lipsi îndelung. Iau rucsacul, privesc dimineața ca pe o bună prietenă, cobor scările, închid, pun cheia la locul știut. Străbat curtea, nu privesc înspre atelier – sunt lucruri mai importante de făcut acum. Deschid ușa la mașină, pornesc, îi spun lui Adam că las mașina la intrarea în oraș, la unguroaică. E un magazin, locul de unde ne facem cumpărăturile. Demarez în trombă, străbat valea cu o viteză aproape dementă. Mașina e mică, gropile sunt mari, am senzația de carusel. O plăcută amețeală. Inima îmi bate la fel ca înainte, în capul meu stă însă o emoție gata să izbucnească. În plină sărbătoare. A zilelor și a nopților. Dacă esența sărbătorii e excesul, atunci eu mă voi situa în inima esenței. Eu voi fi centrul gravitațional al acestui lucru, acesta este adevărul pe care trebuie să îl susțin ca să nu mint. Mi-am dorit prea mult chestia asta, prea multe zile și nopți au trecut pe lângă mine, prin mine, pe sub mine, așteptând, plănuind, tânjind, plângând, aiurând, visând. E timpul acum pentru realitate, gata. E timpul. Muntele aleargă

pe lângă mine, nu știu eu unde se duce, mașina sare dintr-o groapă în alta, mintea mea e pregătită pentru bătălie. Mânia mea e superioară celei a acelui vag și anistoric Ahile, eu sunt epitomul mâniei.

Pentru ce?

Pentru zilele și nopțile irosite, pentru zecile de mii de inspirații și zecile de mii de priviri care s-au sprijinit pe tăieturile cu grijă executate, pentru poemele ratate și pentru proza neterminată, pentru iubirea care nu poate exista și pentru toate celelalte sentimente uitate, pentru ideea de cerșetor, singurul lucru bun pe care l-am creat în ultima vreme, și pentru mine, firește, centrul tuturor acestor lucruri care nu valorează nimic. Pentru nimic, da.

Parchez, dacă se poate numi parcare manevra prin care oprești mașina pe marginea unei străzi pe care nu circulă nimeni. Iau rucsacul, închid ușa cu cheia, verific dacă e bine închisă. Intru în magazin, las cheia, cumpăr un pachet de țigări, plătesc, salut, ies. Operațiunile acestea odată încheiate, pasul meu vioi pornește către gară. Nu e departe, maximum un kilometru. Tristul centru al orașului nu îmi comunică nimic, e soare și cald și pustiu. Nici urmă de toamnă, deocamdată. Miroase a început de lume și eu fumez, cu un rucsac în spate, pe un trotuar pustiu.

Nu aici, nu aici voi începe. Așa am stabilit, nimic înainte de. Să aștept deci, nimeni nu a murit

așteptând. Că nu i-a fost bine, asta e altă discuție. Pentru altă dată.

Cumpăr un bilet cu tremurătoarele mele mâini, mă așez pe o bancă în gara pustie și deschid rucsacul, depozitarul secretului. Un recipient din plastic, plin cu un lichid gălbui. Amețitoare și zeiască licoare, spune gândul meu. Curând, curând mă voi alătura zeilor. Celor vii și celor morți. Pentru puțină vreme, nicidecum pentru vreo eternitate sau alta.

Rucsacul e singura mea posesiune, ar trebui să am grijă de el. M-a însoțit ca un prieten peste tot: un obiect relativ urât, cu dungi galbene, fără despărțituri. În el îmi țin lucrurile de valoare, putea foarte bine să fie o geantă sau o pungă de plastic, deși pe astea nu le suport. Urc cu prietenul meu rucsacul în tren, în locul pustiu care se mișcă. Am cam un miliard de metafore ale plecării în cap, la fel de multe ale întoarcerii. Nu ezit să le gândesc pe toate odată, nu am niciun motiv să separ aceste două lucruri. Plec ca să mă întorc. Mă voi întoarce pentru că am plecat. Într-un fel, lucrurile astea două țin de același lucru, descriu o deplasare, o trecere. Nimic mai mult.

În gara din Brașov am de așteptat câteva zeci de minute. Îmi cumpăr un suc – sunt un cetățean responsabil și beau suc fără acid, asta e de reținut. O sun pe mama. *Să fii cuminte pe acolo*, spune vocea ei răgușită. *Haide, mă, știi bine că nu se poate întâmpla nimic. Vorbim.* Închid telefonul;

știu că nu e bine, dar de data asta cea mai bună soluție e minciuna. Mai bine o minciună bine spusă decât un adevăr dureros. Mint cu un talent înnăscut. Etică de șobolan. Etică de ratat, de om ascuns după un întreg zid de neadevăruri. Dar cum să îi spun adevărul? Dacă moare pe loc? Nu, nu ar fi bine. Nu e cazul să afle că merg spre București, de data asta chiar nu e cazul. Niciodată adevărul nu e un lucru bun, dar de data asta chiar e cel mai rău lucru cu putință.

Trenul intră în gară, perioada de așteptare tocmai s-a încheiat. Am mai trecut un hop, am mai traversat un segment de așteptare: cel mai urât lucru din lume – să aștepți. Să stai ca boul, de obicei în mijlocul oamenilor, încurcându-i, silindu-i să te ocolească, și să aștepți. Ce? Numai tu știi, tu poți spune de ce stai și nu faci nimic cu viața ta, doar stai într-un loc și te uiți în gol.

Urc în tren, găsesc locul, sunt singur în compartiment. Eu cu drumul, eu cu mișcarea peisajului, un fel de devenire – dar e prea mult spus așa. Nu există devenire, nu. E o eroare să cred asta. Există doar deplasare inutilă dintr-un loc în altul, de la un moment la altul. Există ceea ce aud, discursul meu interior, care mă face să îmi pierd mințile uneori. Există acțiunile celorlalți, la fel de deranjante. Dar nu există devenire, nu vreau să aud asta. Aud destule lucruri și fără devenire totuși. Va trebui la un moment dat să vorbesc cu un doctor despre asta, clar. Să vorbesc despre

ceea ce aud, asta trebuie făcut. Un fel de turnătorie. Mă dau singur în gât, gata. Nimic mai simplu. Intri într-un cabinet de doctor, domne, bună ziua. Spuneți, vă rog. Aud voci și vorbesc singur. Se uită ăla la mine, se mută cu scaunul, se scarpină în cap, scoate un registru, caietel, ce-o fi, scrie, scrie, scrie, te mai întreabă una alta, scrie, scrie, scrie, am senzația că scrie un roman, două, trei, se uită iar la mine, scrie, scoate un carnet cu rețete, scrie și în ăla, pune ștampila pe el, mă întreabă dacă sunt dispus să mă internez, eu nu sunt dispus la așa ceva decât legat, el scrie, eu mă uit, pune pe foaia aia vreo cinci, șase, șapte rânduri, se mai uită la mine, îmi spune să revin în două săptămâni, ne salutăm frumos, gata. Sunt un produs editorial după vizita la doctor, unul aflat sub tratament și gata să fie pus sub interdicție. Desigur, pot deveni celebru prin asta. Îmi imaginez titluri în ziare, afișe: *Scriitor nebun debutează în data de...* Gata, o bombă editorială, primul bestseller din istoria literaturii ăsteia. Care va fi tradus. Și răs-tradus. Și interpretat după modele cunoscute, ba chiar se va inventa un nou model de terapie după el.

Ochii mei, mai realiști decât creierul care fabulează, privesc triști pe geamul murdar al trenului. Foc doar din cenușă. Un portret bizar, murdar, muribund. Nu găsesc nimic mai mult în imagine decât un cap care tremură, un cap care nu vorbește și

același cap aplecat trist, mereu înspre stânga. Deloc expresiv și foarte urât.

Mâna mea, spre deosebire de ochi, pare să aibă altă ocupație. O privesc, ușorul ei tremur îmi e cumva drag, ea e reflexia absolută a gândului meu. O las să se întindă, ea crește în lungime și agață bareta rucsacului, îl trage ușor în jos. Deschide, scoate obiectul care până aici a fost ținut secret. E o sticlă de palincă, plină ochi, furată într-o noapte din barul cabanei. Căci toate acestea, înainte de a se întâmpla acum, fost-au cu grijă plănuite. Întru devenirea lor am muncit și am ascuns viitorul, probabil aș fi fost oprit dacă s-ar fi aflat ce puneam eu la cale acolo. Oamenii nu mă iubesc, nu par să îmi acorde încrederea unei ultime încercări. Nu-i nimic, mi-o acord singur.

Plecat-am de la o premisă simplă în această călătorie una rostită de colegul meu Pindar într-un poem dedicat altor eroice lucruri zicea dânsul acolo că se cuvine ca gura să păstreze tăcere despre cele dorite inimii nu a zis însă nimic despre ce altceva trebuie să facă gura a tăcut frumos lucru îmbucurător iată-ne liberi dezlegați avem dezlegare acum în câteva secunde și mâna execută o rotire a dopului un arc apoi buze lacome și străine reci și albastre parcă se unesc cu marginea de plastic a sticlei nu există salvare pentru ăștia ca mine m-am lămurit eu cum stă treaba nu există devenire și nu există nimic funcțional nu eu sunt definiția damnatului un *maudit* postmodern beau

beau ca înecatul beau pentru că nu există nicio speranță și pentru că aici e singura speranță în uitare în ștergere în revenirea la ceea ce am fost și voi fi am tot făcut asta am tot băut de fiecare dată când m-a cuprins disperarea am trecut de toate limitele și am supraviețuit dracu' știe cum beau palincă galbenă și rău mirositoare o licoare greu de suportat îmi arde gâtul îmi arde stomacul îmi arde ce a mai rămas din creier și difuzează prin corp până în neuroni în mușchi în unghiile de la picioare în capilare toate celulele mele sunt acum un fel de cloroplaste adaptate la pălincă sunt în plină lumină în plin extaz plin de tristeți ce urmează nu știu refuz să știu orice altceva în afară de drumul care mă conține și sticla cu care mă însoțesc sunt singur pe lume știu asta alcoolul e deci salvarea mea

e o ceață plăcută în ochii mei și în jur lucrurile se estompează se înfrumusețează cumva imaginea din fereastra trenului e acum ușor trandafirie câmpul e frumos și lin eu sunt un om blând și curat la suflet parcă simbioza cu sticla e o trecere înspre diafane tărâmuri mă simt poet sunt o istorie a poeziei care merge cu trenul o istorie a poeziei în viață încă deși orice judecată logică ar contrazice această posibilitate sunt istoria poeziei și părintele logicii eu sunt singurul urmaș al celor mari și ultimul nimic după mine nu va mai fi nimic înaintea mea nu va rămâne nejudecat sunt judecătorul estetic un stricat poate dar unul dăruit cu toate darurile lăsate în fire

De aici trebuie pornit, numai așa pot ajunge una cu cerșetorul. O copie perfectă a unei imagini deloc trucate.

Bă tăticuțule, nu e bine... spune vocea din mintea mea, nelipsita voce a creierului meu, eterna mea tovarășă de viață. Dar cine să o mai asculte, de ce? De ce aș asculta-o, de ce i-aș da voie să vorbească? Nu e nimic real, totul e în imaginația mea debordantă. Un vizionar are nevoie de vocile lui, de cât mai multe voci care să-l îndrume, să-i cânte calea spre dezastru. Un vizionar fără voci e un fals profet, un trădător al ideii. Un cabotin al neantului. Un fals. Nu există vizionari în mintea cărora e complet liniște, ca într-un mormânt. Căci vizionarii nu mor niciodată, se știe. Nimic în soarta lor nu anunță moartea, așa cum moartea lor nu e nicicând anunțată. Logica mea implacabilă mă mai salvează o dată, iată! Cu acest gând scap de la înec. Tușesc, îmi bănuiesc ochii roșii și ieșiți din cap, m-am înecat. În propria viziune, da, mai bine mă spânzuram.

Sunetul deloc prietenos al frânelor oprește defilarea Bucureștiului prin fereastra trenului acestuia. Strâng tacticos capacul la sticlă, mai am mai mult de jumătate în ea. Peste un litru. Știu că sunt deosebit de beat, înțeleg asta fără a fi nevoie de alte explicații. Mai rămâne să știu ce voi face acum, alt lucru complicat. Dar totul se va rezolva cumva. Eu, eu sunt în recuperare. M-am lăsat, ceea ce se întâmplă nu e decât un accident necesar.

Nimic din ce fac nu are urmări, sunt într-un pur exercițiu de stil. Trebuie să încerc să debutez, nu fac nimic altceva decât să mă pliez pe sărăcia asta de lume care nu știe să trăiască altfel. Voi bea controlat, voi bea în așa fel încât să pot judeca oricând limpede. Îmi voi continua recuperarea în consum, aici e toată frumusețea lucrurilor. Numai eu înțeleg asta, nu am cum să explic. Nu va crede nimeni că se poate face, dar mie imposibilul îmi e la fel de accesibil ca o plimbare prin parc. Eu sunt calea care arată calea, adevărul și viața îmi sunt implicite și deloc necesare.

Cobor din tren, în același timp apăs pe butonul de apel al telefonului. Ascult soneria, ascult și nimic. Ciudat. Mai încerc o dată. Nimic. Două bipuri scurte, nu are mesagerie și nu răspunde la telefon. Un bou, clar. Îl găsesc eu, orașul nu e chiar așa de mare. Deocamdată să amân acest lucru, nu are sens să insist. Voi coborî până la Dumitru, la el mereu se găsește o ușă măcar întredeschisă. Sunt locuri care niciodată nu se schimbă, locuri care întotdeauna vor fi primitoare cu străinii. La Dumitru acasă e un asemenea loc. Acolo deci voi merge.

Ies din gară, privesc cu uimire oamenii zdrențăroși întinși pe trotuar. E o imagine pe care o pierdusem, dar iat-o recuperată. Gura de canal care e intrarea în lumea lor e în același loc, câțiva cerșetori o păzesc întotdeauna cu aerul cel mai nevinovat din lume. Acolo e infernul orașului

acestuia, cel mai rău loc cu putință. Și suntem câțiva oameni care îl știm, care l-am vizitat cândva și nu putem trece prin gară fără să aruncăm o privire într-acolo. Dispariția acelui loc ar însemna dispariția unei instituții, una care ne leagă cu fire invizibile de locul în care trăim. Traversez, semaforul stă pe verde exact cât să ating celălalt trotuar. Privesc cu oarecare nostalgie ruina hotelului din față, apoi strada care duce, iremediabil, către Sfinții Voievozi. Sunt în centru, aici e locul cel mai frumos din oraș. O serie de ruine, de parcări din pietriș, nici măcar asfaltate. Fauna obișnuită din jurul gării, crâșmele de doi bani aliniate pe Berzei, da, aici e locul pe care îl numesc acasă.

La intersecția dintre Griviței și Buzești fac dreapta pe Berzei, merg încet și privesc circul. Ochii mei se desfată la nesfârșit cu imaginea spălătoriei de covoare din colț, trec apoi în revistă anticarii înșirați pe Berzei, printre frizerii și cârciumi de mâna a paișpea. Sufletul meu beat elogiază acest oraș, aici voi deveni celebru. Nu e nicio îndoială în mintea mea, nu am cum să ratez. Ies din strada principală și intru în piață la Matache, aici voiam să ajung. La Varice, locul în care m-am dres de atâtea ori, încât pare cel mai indicat pentru desăvârșirea tragediei. Intru sfios, ochii mei cercetează semiîntunericul, sunt doar doi clienți și azi nu se joacă barbut. Poliția, cine știe. Cumpăr de la bar, mă proptesc de o masă și fumez. Aerul de aici îmi face bine, e cel mai primitor loc cu putință.

Miroase a ciment ud, miroase a mici de la Omul Bun din colț și totul e bine în cea mai bună dintre lumile posibile, sufletul meu se îndreaptă către extaticul debut în literatură. De unde să fi pornit dacă nu de aici, din inima mizerabilă a orașului? Fac eu literatură pentru domni? Nu. Atunci, voi porni în călătoria mea din mahala, din locul privilegiat al tuturor locurilor, loc echivalent ca frumusețe doar cu peisajul pe care îl privesc beat din tren. Căci iată-mă, muritorilor, coborât din munte, beat și obosit, aducător de moarte și apostol al urletului care nu cuprinde disperare. Iată, eu vi-l aduc pe bețiv: singurul centru al creației literare, unicul personaj valabil. Bețivul cerșetor, umilul cântăreț al lumii acesteia, un menestrel amețit. Căci, vin aici să vă întreb eu pe voi, fost-a vreun menestrel vreodată treaz? Or, adevărul stându-ne mărturie nouă pe veci, nu au fost ei mereu pe jumătate beți, dacă nu căzuți pe sub mese la capătul îmbelșugatelor ospețe? Vocea mea continuă să strige la interior, scriu un poem decadent într-o crâșmă infectă. Căci, zic vouă, cu prisosință orice fel de creație s-a desprins din măritul trunchi al beției generale, iară cei treji nu au putut defel să dea lucruri valoroase culturii. *Noi, noi nicicând nu am cunoscut fericirea.* Cu această parafrază ușor nefericită, dar logică până la dezmembrare, mai cumpăr o bere și mă sprijin în celălalt picior. Aici începe deci, aici începe povestea măririi mele. Să o sărbătoresc, așa se cuvine.

Ies din crâșmă, o înserare blândă luminează sărăcia cartierului. O lumină diafană scoate la iveală un scandal monstru la colțul străzii, bâtele ies din portbagaje, sângele acelor eroi udă linia de tramvai. Eu și alții privim, e un spectacol gratuit și suntem urmașii Romei, băutură și circ vom găsi întotdeauna la noi în oraș. Iată, în înserare, săbii lucesc, în sunet de sirene ele cântă. Păcat. Mâncând pământul războinicii fug, vitejia lor tocmai s-a suspendat.

Știu, știu aproape din instinct că ideea Cerșetorului nu poate rata în lumea asta, ea nu poate rata tocmai pentru că e una actuală, chiar eternă, în locul unde mă aflu eu. Cum ar putea să nu fie interesant Cerșetorul meu în țara cerșetorilor? Absurd și exclus.

Din Piața Matache intru pe Griviței. Sunt câțiva zeci de metri până la colț. Aglomerație mare. Se comentează scandalul care tocmai s-a fost petrecut aici. Vânzătorii stau la umbră, nu e nimic de făcut pentru ei la ora asta. Activitatea începe odată cu lăsarea serii, abia atunci albele și maroniile prafuri, mult doritele pastile, bilele și cuiele devin mărfurile cele mai dorite ale Bucureștilor, abia atunci pentru vânzători începe viața adevărată. Mă așez cu o bere pe bordură, scot telefonul, formez numărul lui Dumitru. Răspunde după câteva secunde. *Vin pe la tine*, îi spun, ca și cum abia ieri ne-am fi văzut ultima dată, *iau ceva? Nuuuu, are băiatu' de toate*, răspunde vocea lui. Privesc Baia Griviței,

îmi trec prin minte imagini cu cerșetori și cerșetoare care se îmbăiază, ochii mei văd straturi de jeg cum se ridică de pe oameni, straturi de praf și transpirație, nimic după, corpurile dispar cu totul. Mă ridic. Imaginea se șterge de pe retină, înjur pe înfundate și pornesc pe Sfinții Voievozi, drum atât de cunoscut mie. Nimic nu mi-e străin aici, fiecare golan e fratele meu, nici măcar câinii nu mă latră. Nu am fost destul de mort, spune un gând către alt gând al meu, care continuă să susțină că ar fi fost timpul ca lumea să mă uite. Dar, la urma urmelor, de ce ar fi uitați cei buni, eroii străzii? La ce bun istoria, dacă ne uităm eroii?

Cu acest început de argumentație intru în Piața Sfinții Voievozi, loc de o urâțenie aproape exemplară. Fane Balamuc și Pompieru', nelipsiți. Ei sunt statuile acestei piețe, sfârșitul lor va fi sfârșitul cartografic al acestui loc. De când mă știu i-am văzut pe treptele aceluiași magazin, cu berea sau vinul în mână, martori nemuritori ai vremurilor care trec peste oraș. Ei știu mai multă istorie a locurilor din centru decât orice academician, ar putea spune mai multe despre sociologie decât orice om de știință, ei sunt măsura timpului și durata locului. Oamenii de la Sfinții Voievozi, sfinții de azi. Sfinți beți până la moarte, dar harul lor de târgoveți cumva descrie cel mai bine orașul despre care scriu eu aici. Mă opresc, voi închina cu ei o bere în cinstea vremurilor apuse. Căci, iată, o căldură a serii s-a lăsat peste oraș, iară eu

trebuie să fac ceva în privința asta. Nu voi lăsa fenomenele atmosferice să mă tulbure, ar însemna să devin brusc meteosensibil din ăla, un ciudat.

Ochii lor m-au văzut, mirări fâlfâie și se așază pe fețe. *Ia uite-l, bă, și zicea lumea că ai murit. Hai încoace la băieți, să te vedem.* Puține vorbe, dar ele refac șirul unei discuții complet inutile, de altfel. Mă alătur conclavului stradal, iau o bere din ladă, privesc troleul care tocmai intră cu viteza melcului în rond. Troleul-melc, reține. *Așa, bă, și mi-a dat doctoru' o sută azi, că nu îmi dăduse toată săptămâna. Cică locu' ăsta îl vrea, aci la umbră.* Discuția lor despre locurile de parcare e minunată, exact asta îmi doream să aud. Pompieru povestește despre scandaluri, despre băutură, despre lucrurile importante în viață. Fane aprobă tăcut, așa merg lucrurile de obicei. Îmi termin berea, mai iau una din ladă, le povestesc pe unde am fost și ce am făcut pe acolo. Nu îi pot surprinde, nimeni nu îi poate surprinde niciodată. Mă ascultă însă ca pe unul de-al lor, ne știm de mult. Îmi termin berea, plec calm spre Dumitru, nu are sens să mai stau.

Ocolesc rondul, trebuie să ajung la trecerea de pietoni. Sunt la fel de lent ca troleul-melc. Omul-melc. M-am săturat de rucsacul din spate și de stat în picioare, trebuie să mă odihnesc. Cobor treptele spre hrubă, bat în ușă, o voce răgușită și familiară îmi spune să intru. Înăuntru, semiîntuneric. Ordine. Televizorul merge pe mut, ca întotdeauna.

Dumitru, slab și lung cât o girafă, stă pe un fotoliu și răzuiește cu lama o bucată de staniol de la o ciocolată. În margine se strânge un praf fin și maroniu. El continuă să răzuiască de parcă ăsta e scopul vieții. Ridică privirea spre mine, *Hai noroc, am vin în bucătărie, du-te și ia-ți, termin și eu acum, adu toată sticla.* Continuă să răzuiască, plec, mă întorc cu sticla de vin și mă așez pe marginea patului. A terminat de răzuit, mototolește cu atenție bucata de staniol și o aruncă în coș. Se ridică, e cât biblioteca din spatele lui. Ia de pe ea o cutie cu seringi și se așază la loc. Scoate o sticluță de spirt, o pune pe masă. Un garou, vată din colțul din dreapta, de pe al doilea raft. Cotrobăie sub măsuța din fața lui, scoate o fiolă spartă la jumătate, o pungă cu sare de lămâie. Presară câteva fire de sare în fiolă, pune apă, pune praful maroniu înăuntru. Scoate bricheta din buzunar, încălzește fiola, pocniturile care urmează îmi spun că mai e ceva în praful ăla. Trage în seringa de doi, o umple, își ridică pantalonul, șterge cu spirt un loc de pe picior. Privește atent, pipăie, mormăie ceva ce numai el înțelege. Ochii lui goi îmi spun că deja a plecat, deja simte. Strânge garoul, apucă seringa cu o mână deosebit de fermă, înțeapă, închide ochii, trage un strop de sânge, împinge, geme din rărunchi, deschide ochii mari, privirea lui a ajuns deja în altă galaxie. Rămâne câteva secunde cu seringa atârnându-i de picior, se încordează, apoi cade relaxat pe spate.

Am simțit și eu, știu asta, dar tac și privesc. Își revine, scoate seringa, șterge cu atenție sângele, lipește un plasture steril pe înțepătură. Mă privește scurt, duce mâna la buzunar, *Vrei și tu? Mai am.* Fac un semn din cap că nu, mă privește lung. *E bine că nu vrei, prostia asta de marfă o să mă omoare într-o zi. Pune vin, hai să bem. Cu atâta o să rămânem într-o zi.* Îmi povestește, calm și ușor vesel, cum s-a apucat de marfă din întâmplare, începuse să ia niște somnifere cu băutură, apoi a început să tragă. Ține la el două fete care fac strada, ele îi dau niște bani în fiecare zi. Astea l-au învățat să și tragă, sunt varză amândouă. Mari și încă una, parcă Simona, nu își dă seama niciodată cum o cheamă exact. Vine și pleacă, nu vorbește, îi pune niște bani pe masă, se culcă, se trezește, își face doza, face un duș, pleacă. Și uite așa a ajuns să nu mai iasă din casă, stă, își mai face, se uită la televizor, parcă a murit. Trece viața pe lângă el, nici nu știe ce zi a săptămânii e. Știe când e duminică, se aud clopotele la biserici, în rest nu are nicio idee ce e cu lumea asta. *Parcă mor toți în fiecare zi. Mă trezesc, aici e mereu întuneric, îmi fac și stau. Mai trece câte unul pe la mine, pleacă. Ce dracu' să zic, stau singur și îmi fac. Cam asta e. Viața mea, coane, s-a cam terminat.*

Îl privesc tăcut, am trăit filmul ăsta cu puțină vreme în urmă, încă îl simt. Nu știu ce aș putea face pentru el, chiar nu îmi dau seama. Probabil

nu vrea să se oprească, probabil așa se va termina totul. Vorbim, vorbim câte în lună și-n stele. Îmi povestește despre nevasta lui, despre cum a plecat, despre viața lui goală de zece ani încoace. Îi spun despre planul meu cu cartea. Zâmbește calm, zice că știe pe toată lumea, bea cu ei de 25 de ani, imposibil să nu găsim pe cineva să rezolvăm problema. Mă întreabă despre povestea cu terapia, cu recuperarea. Stă tăcut, îi povestesc, mai întreabă câte ceva. Îmi spune apoi că o să mă sune dacă se îngroașă gluma, nu prea ar vrea să moară singur în casă ca un câine.

Hotărâm să ieșim prin oraș, pe Dacia, poate găsim lume cu care să vorbim. Mai pierdem vremea, ce altceva ar fi de făcut?

Se îmbracă greoi, are mișcări încete și o privire goală. Ieșim, peste București se lasă seara. Nu e frig, nu e nici cald, tocmai bine pentru plimbare. Troleul zumzăie pe lângă noi, mergem totuși pe jos. Gardul de fier care mărginește strada Sfinții Voievozi e același, o dungă verde-ruginie în centrul orașului. Blocurile de peste drum sunt la fel de căzute ca întotdeauna, probabil la un moment dat se vor prăbuși într-un imens dezastru. Ajungem la Calea Victoriei, nu zicem nimic, pornim ușurel către Ana Ipătescu. Pe bulevard peisajul se mai schimbă, chiar ai zice că suntem într-un fel de capitală europeană. Case vechi, copaci mari, frunze în toate culorile toamnei. Coborâm într-un magazin de la demisol, luăm două beri, Dumitru pare

să fie prieten cu vânzătorul. Ieșim, ne așezăm pe un gard de beton și privim orașul. Îl aud ca prin vis că nu a mai ieșit din casă de două săptămâni. Nu mai știe nimic despre nimeni, nu mai trece aproape nimeni pe la el. Trebuie să fie de la sărăcia aia de marfă, oamenilor nu le place ce văd. Dracu' știe. Ne ridicăm, prima oprire ar trebui să fie la colț, în Romană. Trecem de Urseanu, ocolim mașinile parcate alandala pe trotuar, ajungem la Visarion. Se vede bine Piața Romană de aici.

Pe trotuar, la câțiva zeci de metri în fața noastră, un omuleț. Jerpelit. În papuci. Urlă de parcă ar fi fost cu câteva minute înainte sfârșitul lumii și el l-a ratat.

— *Bă, futu-vă muma-n gură la toți de nemernici, de ce, bă, ați distrus orașul ăsta? Ce aveți, bă, ați înnebunit dracu' toți?*

Dumitru zâmbește, mă privește dintre crengile copacilor și mă întreabă dacă îl cunosc.

— Din vedere, nu am vorbit niciodată cu el.

— E Dănuț. Anticar, un tip mișto tare, am băut de multe ori cu el noaptea p-aci.

— Aha.

— Hai să ți-l prezint.

Piticania face brusc o piruetă, ridică pumnul mic la lume, dă să se răstească, ne vede, mai privește o dată lung, își așază un papuc mai bine în picior, scoate o sticlă de jumate de după gard,

ia o duș că, își netezește părul lung până la umeri, strigă:

— Dumitre! Dumitre, ai venit pe la Dan! Hai să sărbătorim!

E tot numai un zâmbet, nu ai zice că acum câteva minute se certa cu toate stelele din univers și cu toate crengile din copaci și cu toate firele de troleu, tovarășii lui de băutură. Ne strânge mâinile cu căldură, ne invită în curtea plină de lăzi cu cărți. Se așază pe o ladă, un mic telefon inimaginabil de murdar se bălăngăne agățat de un șnur trecut pe după gât. Ne așezăm și noi, liniștiți, suntem în vizită într-o curte din centrul orașului.

— Bă, mă supără ăștia, bă. Eu scriu o etică, scriu o carte cum nu s-a mai făcut în neamul ăsta pierdut, și ei dărâmă orașul. Am fost dimineață la piață, au dat jos casa în care a stat Eminescu. Niște nenorociți, exact niș-te-ne-no-ro-ciți. Silabisește și ne privește prietenos, pare bucuros să aibă cui povesti. Tu cine ești, puiule? De unde vii?

— De pe aici, răspund într-o doară, nu am niciun chef să îi dau detalii.

— Te cinstește Dan cu o vodcă bună. Bei? Zi-mi că bei, nu e frumos să refuzi.

— Dă-mi.

Deschide ușa masivă a casei, se strecoară înăuntru, apare înapoi cu o sticlă scumpă.

— Eu beau otravă de la colț, din asta ieftină, m-am obișnuit cu ea. Dar pentru musafiri am lucruri fine întotdeauna. Nu mai pot să beau din

asta, din câteva sute de grame sunt praf și dorm pe aci pe stradă, unde apuc. M-am trezit într-o dimineață la spital, tocmai în Berceni. Mă luaseră unii cu salvarea de pe trotuar, din fața casei. Ce circ să scap de acolo! M-am certat cu ei de făceam spume la gură, mă băiete. Dumitre, de când au ăștia voie să ne ia de pe stradă din fața casei? Nu e ceva strâmb aci?

— Este, așa e, face Dumitru. Bea din cutia lui de bere, bea și o gură de vodcă, pare să-și mai fi revenit. Cică dărâmă toată strada Berzei, fac nu știu ce bulevard.

— Mda, mă amețesc și eu. Uite asta mai lipsea, un bulevard nou, ca să aibă ei ce dărâma. Așa au făcut și cu partea aia de la Casa Poporului, niște idioți. Nu se schimbă nimic la noi. Niciodată.

— Dă-i, mă, dracu' pe toți, zice Dănuț din colțul lui. S-au chitit să fure tot, să nu mai rămână nimic pentru nimeni. O sută de oameni o să fie proprietari pe toată țara asta. Și pe toți banii din ea. Ascultați-mă pe mine, acolo e scopul. Nu se poate altfel, vor să ia tot. Tot, tot, tot. Bea visător. Își ridică pantalonii până la genunchi. Sunt bucuros că o să mor repede, mă, sunt bucuros. Că ar trebui să mă sinucid dacă aș apuca să văd cu ochii mei sfârșitul. Am terminat Cibernetica, era pe vremea comunismului, am terminat, zic, Cibernetica. Al doilea în promoție. Am făcut armata cu chiu, cu vai, nu mi-a plăcut. Am primit repartiție la Automatica, m-am însurat, am făcut două fete.

Trăiam bine, eram un șef mic, trai pe vătrai. A venit minunea aia de Revoluție, în câțiva ani s-a dus dracu' toată economia. Nu am rămas pe drumuri, nu. Am găsit alt post, la un centru de calcul. Nevasta s-o fi săturat de aerele mele de poet, a plecat și m-a lăsat cu băutura și mâzgăliturile mele. Încetișor, totul s-a dus dracului în jur. M-am lăsat și de serviciu, îmi dăduseră unii un premiu literar și nu m-am trezit din beție vreo două săptămâni. Atunci mi-am luat și numele ăsta, Dan Negură. Așa mă știe toată lumea. Și stau în Piața Romană și vând cărți, bă, că atâta mi-a mai rămas. Vând cărți, beau otravă și aștept să mor. Ce dracu' să fac?

Vomit scurt. Din tot sufletul. Nu îmi dau seama de ce, imediat îmi trece. Mă ridic, cer o mătură, curăț locul, trag niște praf peste pământul ud și mă așez la loc cu sticla în mână. Nimeni nu a schițat niciun gest, totul se petrece cu încetinitorul și, în același timp, cu cea mai mare viteză. În spate aud o tuse pe un ton familiar, nu am curajul să mă întorc. Nu acum. Prefer să privesc strada, cu ochii încă lăcrimând, până îmi trece.

Îmi închipui alături de noi Cerșetorul, dar nu îmi dau seama dacă e bine sau nu să povestesc așa ceva. Mai aștept, ce să fac, oricum nu e grabă. Îi aud ca prin somn pe amândoi, perorând în continuare de-ale politicii, m-au pierdut însă de client. Eu stau cu Cerșetorul, îl privesc cum se plimbă ușor abătut, cu fața ascunsă sub mantia ponosită, șchiopătând de piciorul stâng. Poate e

mai scurt, cine știe. Tusea din spatele meu se repetă, de data asta mai insistent, nu mă voi întoarce. Nu.

Mă ridic, spun că plec să iau un pachet de țigări. Ies, noaptea de dincolo de curtea lui Negură e una primitoare, peisajul meu preferat. Merg alături de Cerșetor, îi zâmbesc, totul e bine acum și în lumea mea tăcută lucrurile se desfășoară perfect normal. Sunt împreună cu cel mai bun prieten al meu, o fantomă din Evul Mediu, mergem să cumpărăm țigări.

Ce zici tu, mă, să plecăm noi doi înapoi la muntele frumos? Să-i lăsăm dracu' pe ăștia, cu talentele lor și cu faima lor, și să ne ascundem de toți și de toate, în atelier, după ușă? Pe canapeaua aia veche, pe care uneori dorm eu la prânz, în timp ce tu bați coclaurile în căutarea unui nou vis? Ce zici de asta? Căci, iată, morții noștri ne-au însoțit și aici. Nu se poate scăpa. Ce zici de asta?

În timp ce gândul meu discută lucruri importante cu Cerșetorul, cumpăr țigări, iau și câteva beri, pornesc înapoi. El se îndepărtează de mine, traversează pe deasupra mașinilor, zâmbind liniilor de tensiune din copaci, sunt pierdut, singur fi-voi. Mă așez pe botul unei mașini și mă odihnesc, totul pare greu de aici înainte cel puțin zece secunde.

Mi se pare că s-a înnorat și e frig, dar nimic nu e sigur pe lumea asta. Prin fața ochilor îmi trec puținele lucruri pe care le știu despre supersimetrie, despre posibilitățile matematice ale lucrurilor

cu adevărat ciudate. Mai trebuie să studiez asta, știu, poate tocmai dintr-un motiv ca ăsta nu sunt deloc pregătit să arăt începutul de carte altora. Unele lucruri poate nu sunt definitive, unele crâmpeie de teorie de acolo e posibil să scârțâie și nu mi-ar plăcea deloc să fiu privit ca un novice, din poziția mea de exemplaritate.

Mă așez la loc pe lada rezervată mie, jilțul meu, cum îi zice Dan. Îi spun care e planul meu, îi povestesc despre Carte și despre posibilitatea unui text ultim, unul după care orice alt text – fie și un comentariu – devine inutil. Cartea, textul complet, fără rest și fără repetiții, fără adăugiri posibile și fără scăderi. Mă privește cu ochii larg deschiși, își mângâie părul și dintr-odată pare treaz lumină, capabil de orice. Subliniază iute idei ale mele, scoate un carnet, notează, Dumitru se pune pe vorbit la telefon, noi vorbim de parcă sfârșitul lumii vine într-o oră și trebuie să terminăm orice discuție acum. Dan ne roagă să îl așteptăm puțin, urcă să se îmbrace și merge și el în oraș. Ideea asta, pe lângă ce a citit, trebuie susținută. Mult nu e până acolo. Deloc. Câteva chioșcuri de ziare, bulevardul de traversat, incredibil de frumoasa casă din piață,

apoi strada Mendeleev de traversat prin fața bodegii ăleia fără mese, gata. În colț, aici. O terasă cu flori în jardiniere, cu grătarul pus în dreapta intrării. O ușă din aluminiu, urâtă ca foamea și murdară. Înăuntru, mozaicul de pe jos, mesele din lemn cu fețe albe și scaunele din lemn curbat, lustruite de trecerea anilor și a clienților. În capătul din spate, barul. Cam atât. Nu. De fapt, nu e doar atât. Zgomot, fum, aglomerație, locul e mult mai viu decât pare. În jurul meselor sunt oameni, mulți, oameni care beau și vorbesc tare – e crâșmă, nu cimitir și cu atât mai puțin sală de spectacole, deși uneori se mai transformă și în asta. Pe stânga, cum intri, o scară în spirală coboară la subsol. Locul în care i s-a întâmplat unui poet, unul care nicicând nu va putea fi uitat de alții. Acolo a coborât el ultima dată pe picioarele lui, în subsolul de la Turist. Apoi au mai fost o salvare, o targă, tăcerea înmărmurită a locului însuși, cele trei zile de priveghi din Rondă. Aici s-a întâmplat, nicicând poate. Căci el e memorie acum, iară lucrurile se întâmplă fără ca lumea să se fi schimbat în vreun fel.

Capete se întorc spre noi, ochi curioși ne măsoară pașii. Doi-trei oameni se ridică, mirări lucesc în ochii lor. Unul dintre oameni coboară la subsol. Ceilalți întind mâini prietenoase spre noi, spre Dan mai exact. El merge demn, cumva beția i-a trecut brusc. Ușor cam prea inexplicabil, zice un gând al meu.

— Salut, saluuuut, măăăă, zice omul ridicat în picioare. Împinge scaunul de lângă el, trage iute un scaun de la altă masă goală din spate. Ia loc, ia loc. Cum de ai venit tu aici?

— Uite, deși spusesem că nu mai calc în viața mea în vizuinile astea, azi am făcut o excepție, bă. Îți povestesc. Stai să-mi trag sufletul.

Mă așez și eu pe un scaun alături de Dumitru. Dan e în dreapta mea. Comandăm, privim în jur. Am mai fost pe aici cândva, la un moment dat treceam aproape zilnic. Asta până să-mi mut biroul în partea cealaltă a centrului, moment când drumul meu nu a mai trecut pe aici decât cu totul și cu totul întâmplător. Pe majoritatea celor de la mese îi știu, chiar dacă pe unii numai din vedere. Sunt la fel de statornici ca oamenii din Argentin, doar că sunt parcă mai civilizați. În aparență.

Îi cunosc pe oamenii ăștia așa cum îmi cunosc sufletul. Propriul suflet, puținul. Rătăcirea asta, da. Le știu sentimentele, le știu instinctele, le știu mersul pe jos și statul în picioare. Și eu mă trezesc dimineața ca ei, cu eșecul în suflet și cu dorința mereu mai atroce de a adormi la loc, de a nu mă

mai trezi niciodată. Lipsa de sens din existența lor e lipsa mea de sens, lipsa de perspectivă din viața lor e și a mea. Le înțeleg căderea, știu exact de ce stau la crâșmă până târziu în noapte și de ce se trezesc cu noaptea în cap, frământați de cele mai goale întrebări din lume. Știu de ce le e imposibil să lege vreo prietenie și de ce, atunci când rămân singuri, totul se golește în jur, totul devine un vid în care nici amintirile nu mai au sens, pentru că amintirile aduc cu ele lucruri bune, tot ce nu mai există de fapt acum. Vidul lor e vidul meu, tăcerea din spatele cuvintelor lor e tăcerea din spatele cuvintelor mele, moartea lor e moartea mea. Suntem, cu un plural complet lipsit de cuvântul împreună, populația unui cimitir vesel. Un bestiar, fresce în ruină. Din toată măreția, din tot ce a fost cândva, urme și fragmente. Sparte și alea. Rupte. Izolate. Nonidentice: pentru că deloc definibile. Ne refugiem în scris și în ceea ce impropriu se numește creație doar pentru că nu ne putem refugia în altă parte, nu ni se va oferi niciodată azil în țara sentimentelor. Pentru noi toți, scrisul e singura evadare din halucinoza realității. Și nici măcar nu pare să aibă sens, la o adică. Dacă tot ce ne-a mai rămas e scrisul, suntem nespus de săraci. De ce? Pentru că nu există literatură, există doar o sărăcie a vieții, care se traduce în interminabile strădanii, în chinuri neînchipuite, în scris. Nu există literatură. Există în schimb doliul miilor de oameni care

și-au părăsit viața sau au fost părăsiți de viața lor și s-au dedat scrisului, într-un ultim efort de a nu muri. Există acești oameni, mai mult morți decât vii, ale căror efigii ne zâmbesc cadaveric dintre paginile cărților. Ei există, desigur.

Urmăresc prin fereastra restaurantului umbrele oamenilor care trec pe trotuar. Vocea lui Dan domină discuția, *bă, etica nu e pentru voi, ați pierdut de mult trenul ăsta, etica e pentru oamenii care suferă pentru cărți, care se zbat, care mor cu pixul în mână în fiecare dimineață, departe de lume și departe de viață*. Doi îndrăgostiți se sărută îndelung pe stradă. Mâna lui stă exact unde ar trebui să stea, mâinile ei nu stau. Un rotofei: *Dar, mă Dane, tu niciodată nu ai fost gonit din lumea literară, tu te-ai exilat ca nebunul*. Ochii lui sclipesc, nebunia tropăie în ei, se ridică în picioare și ridică odată cu el și paharul: *Mai bine mort decât scriitor. Dar eu știu mai bine ca voi, eu știu, eu voi fi un postum. Nicidecum antum, mi se pare umilitor*. În râsetele vesele această declarație se stinge. În colțul dinspre Amzei mi se pare că zăresc umbra. Mă întorc să văd mai bine, undeva în marginea auzului se înfiripă o nouă conversație. Trebuie să vorbesc, am remarcat că numai așa pot opri vocea. Numai în cuvintele mele ea se dizolvă, trece în tăcere, e preluată și ucisă, da, ăsta e cuvântul, atunci când eu vorbesc, ea moare. Spun răspicat:

— Și ce rost are toată tevatura asta? Toată chestiunea asta cu literatura?

Tăceri pline de întrebări mă săgetează. Tăceri pline de veninul celor întrebați. Sunt o țintă nemișcată, voi fi blestemat. Tac. Ca răspuns. Ei tac. Tăcem. Ei mă privesc. Îi privesc. Pe rând. Sunt mulți. Ei beau. Beau și eu. Mă ridic. Mă așez. Mă ridic. Mă așez. Automat. Mă ridic. Plec. Ajung la scară. Cobor. Zăbovesc. Singur. Urc. Străbat golul. Mă așez. Discuția continuă, m-au uitat.

În ușa barului își fac apariția două siluete. Înalți. Solizi. Lucind a zâmbete. Unul are plete, merge demn și drept, poartă un pulover care probabil a făcut războiul de independență. Fața lui lucioasă lucește în penumbră. Celălalt e bărbos, duce cu sine o chitară. E cocoșat, e lung, zâmbește. Își poartă zdrențele cu mândrie. În loc de curea are o funie. Se îndreaptă spre masa noastră, zâmbind, își iau scaune, nimeni nu e surprins, se așază, își comandă băuturi, totul e ca într-un film mut.

Vocea lui Dan sparge tăcerea ca un cuțit tocit:

— Ghiță, Mircea. Ce faceți, mă? N-ați murit?

— Am murit de două mii de ani, Țicule, de două mii de ani am murit. Ha! Hihi!

Vocea lui, extrem de melodioasă, cântă încetișor:

Hitleraș, hitlerașu' meu,
Ai venit târziu asear-acasăăăă.

— Ba nu am murit, Țicule, mint. Tocmai am înviat. Hihi.

— Mă Ghiță, tot cu ale tale ai rămas.

— Da' cum, cum altfel? Cu tramvaiul și moartea, Țicule, atât mai am. Înnoctez continuu.

Bea liniștit, se strâmbă, îi trece, zâmbește fratern tuturor. Mi-l aduc aminte, e un golan bătrân care stă pe stradă de zeci de ani, tot centrul îl știe. Bea țuică proastă cumpărată de prin Militari, de la vinării; uneori cântă la metrou ca să aibă un ban. Auzisem cândva o poveste, una ciudată de tot. A fost tenor, unul mare. Apoi, într-o seară, acum vreo 20 de ani, a rupt cu bătaia doi polițiști și a ajuns în închisoare. De acolo a ieșit nebun, și-a lăsat totul acasă și a plecat să trăiască pe străzi. Pare extrem de sănătos, dar o lume întreagă știe că e de temut atunci când se îmbată, foarte rar de altfel.

Celălalt, Mircea, e un fel de folkist fugit de acasă cu intermitențe, câteva zile pe lună. Are soție și copii, locuiește în Ferentari. Când îl apucă amocul, pleacă de acasă și doarme pe străzi, cântă la metrou, cerșește cu bani în buzunar. E haios în felul lui, recită Minulescu cu o pasiune incredibilă și e mereu pus pe șotii. L-am mai întâlnit, de câteva ori am băut la aceeași masă. Știu și că în rucsacul de pe spate are hainele lui normale, când obosește, se schimbă în ele și pleacă acasă, nu mai stă pe străzi.

Dar discuția s-a îndreptat, între timp, către lucruri care m-ar putea interesa.

— Așa, mă, zice Dan. Și apare băiatul ăsta de nicăieri. Bea la mine acolo, am crezut că e vreun

suflet rătăcit și are nevoie de adăpost. Scoate hârtiile la mine, am zis să mă uit, să nu mor prost. Am încremenit. Băăă, am încremenit și mi-a trecut pe loc băutura, țineți cont că beau de la divorț, nu ca voi de la botez. Dar am și eu ceva vechime totuși în branșă. Și s-a pus Dan pe citit, și citește, citește, am zis gata, mă îmbrac și îl prezint. Nu se poate să rămână necunoscut, ar fi prea mult de data asta. Zice că nu a publicat nimic niciodată, dar nu îl cred.

— Nu scria, mă, știu eu, spune din lateral vocea lui Dumitru. Ce dracu', nu ți-am zis?

— Ba mi-ai zis, mi-ai zis. Tu să taci, acum povestesc eu. Povestești și tu dup-aia.

Dumitru zâmbește calm, îmi face cu ochiul.

— Așa, mă, că m-a întrerupt Lungilă ăsta. Și eu zic că trebuie să facem tot ca să îl sprijinim pe băiat. Trebuie publicat, comentat, tot tacâmul. Zice că are aproape o carte întreagă, dar nu o are cu el. Vă dau câteva foi să vă uitați, deși nu ați avea niciun merit. Hai, citiți și să îmi spuneți după.

Cu aere de împărat roman, împarte câteva foi fiecăruia. Se aprind țigări, ochelarii se potrivesc pe nas, unii tușesc, alții nu. Acea parte a mesei vizată de invitație se cufundă în tăcere.

— Și despre ce scrii, Țicuțule? Povestește-mi și mie, nu văd să citesc, poate îmi împrumută cineva niște ochelari după.

— Despre un cerșetor rușinos și despre o carte, cu C mare. Și despre devenirea artei așa cum o înțeleg eu.

— Daaa? Mai zi-mi, mă interesează.

— Lasă că facem cumva să citești după, nu pot în niciun fel să povestesc ce scriu.

— Aștept.

Mircea se joacă la chitară, acorduri care se leagă între ele fără a definitiva vreo melodie. Fețe sumbre citesc, foile trec de la unul la altul, sprâncene încruntate se alătură capetelor care se clatină. Tac, curios, îi privesc pe rând.

Jocul străzii devine fascinant. După perdea, în penumbră, două becuri se sting și se aprind pe rând. Într-un bar de peste drum muzica urlă atât de tare, că se aude până la noi. Doi tipi se sprijină de geam, fumează, vorbesc probabil ceva foarte interesant.

În mine se dă o luptă, trebuie să rămân treaz – așa i-am promis sinelui meu. Fixez o bucată de lambriu și privesc numai acolo, mintea mea se golește de orice, e o liniște de început de lume. Sunt într-un film în care eu sunt actorul principal, deci ar fi bine să nu o iau razna. Și mai ales să nu adorm. Prin fața ochilor îmi trece un câmp plin cu flori, apoi se oprește. Sunt calm, sunt liniștit. Nu există nimic în afara câmpului cu flori galbene, nu mișcă nimic. Am eliminat orice sunet, tac, în ochii mei închiși florile au încremenit. Transform florile în bucăți de marmură albă, resturile unei cariere pe malul unei mări. Le privesc și pe acestea, liniștea mea e asemenea marmurei. Un braț se desprinde și nu face nimic, doar stă acolo,

apoi brațul devine corp, un David înfipt între resturi de marmură. Perfecțiune. Sublim al formei. Alb.

Deschid ochii, zâmbete încântate se îndreaptă spre mine. Dumitru a dispărut, dar știu unde e și știu că se va întoarce. Sunt un străin așadar. Va putea exista vreodată un dialog, unul între un străin și alți străini?

— Frumos, domne, spune un domn bine, mai degrabă bătrân. Îmi dai două pagini să le public? Săptămâna viitoare, numărul ăsta e închis.

— Luați ce vreți, sigur.

În cuvintele mele joacă un zâmbet. Ascuns însă. Căci nu se cuvine ca tocmai acum să mă arăt bucuros, e necesară o oarecare prețiozitate. Desigur.

— Iau și eu două, te rog. Astea. Se poate?

— Da, sigur.

— Țicuților, care aveți o pereche de ochelari plus trei? Să citesc și eu, rogu-vă.

O mână întinde un etui. Mâna lui scoate ochelarii, îi așază pe nas, se lasă pe spate și citește fredonând ceva numai de el știut. Brusc, se lasă în față peste pagini. Tace. Mormăie. Iar tace. Își dă părul peste cap, bea cu nesaț jumătate de pahar. Citește. Fredonează iarăși. Pune un picior peste celălalt. Să îl lăsăm citind.

Dumitru se întoarce tot un zâmbet, mă bate pe spate și se oferă să mai dea el un rând. L-aș refuza, dar e peste putința mea. Deși, știu, nu e bine ce fac, a refuza e peste orice închipuire.

Dan, glorios și radios, se oferă să scrie despre ce a citit el acolo în curte. Nu a făcut asta niciodată, dar de data asta i se pare un gest normal.

— Bă, nu am crezut să descopăr și eu pe cineva până mor. Pentru că, știți, într-o zi am să cad în cap, în mijlocul pieței, aci. De la căldură și băutură, nu neapărat în ordinea asta. O să mor ca un câine în stradă, cu spume la gură, dar iată că am descoperit și eu un scriitor. Și să se știe, când voi muri, curând, că eu vi l-am adus. Am zis! Voi muri degeaba, fraților, dar de azi încolo se poate spune că nu am trăit degeaba. Pentru că, așa cum arăt și în *Etica* mea, nu te numești om dacă nu ai împins lumea mai departe cu un pas. Cu un milimetru, un fir de păr. Trebuie, toată viața ta, să muncești pentru milimetrul ăla. Să pândești fiecare ocazie, să pui tot ce ai mai bun în căutarea ta. Și, vedeți? Am avut dreptate. Dan are întotdeauna dreptate, proștilor, tăntălăi lipsiți de viziune ce sunteți. Când am să mor, în ziua aia abia vă veți da seama cât de mult v-am lipsit tot timpul. Pentru că eu, spre deosebire de voi, învăț să mor. Învăț și scriu ce învăț, iar într-o zi va apărea monumentala mea operă postumă. Intitulată, simplu, *Etica*...

— Dar despre ce e vorba, Dane, că ne fierbi de ani de zile? spune o voce neinspirată, întrebător.

— Nu mă întrerupe. De ce mă întrerupi, vrei să-mi pierd ideile pe aici, prin jurul meu? Nu am voie să-ți spun despre ce e vorba, știi bine. Nu am voie și gata, dacă îți spun ceva, totul se rupe,

se sparge, se duce dracului. Opera mea, dacă nu va fi postumă, nu va fi deloc. Ai și tu răbdare un pic să mor, unde te grăbești așa?

Se așază, privește plin de melancolie și speranță în paharul din fața lui.

— E lucru știut, spune vocea mea brusc revenită între oameni, că toate marile opere au fost postume, Dan are dreptate.

Un ins masiv, bărbos, foarte cunoscut contemporan:

— Pe ce lume trăiți voi doi, mă? Literatura trebuie să fie vie, nu cântec de îngropăciune.

— Păi și cine zice că, dacă e moartă, nu e vie? îi răspund, mult mai puțin convins decât par, dar decis să apăr ideea lui Dan.

— Nu știți nimic, doi închipuiți, vine sfidarea ca o cavalcadă.

— Auzi, bă, zice Dan din defensivă, tu mai bine te-ai duce să fii acolo pompier, vezi poate reușești și tu să stingi vreun chiștoc. Ești un nătâng!

Un rârâit aproape strident sfâșie ce a mai rămas din pace:

— E bine că știți voi doi din ce e făcută literraturra, mă, uite că mu'eam p'ost dacă nu e'am aici în searra asta. Hai să vă scot eu din întunerric, deși nu aveți niciun me'it. Ne privește pe toți prin ochelarii incredibil de murdari, își netezește pe frunte o șuviță căruntă. Literraturra e desp'e viață și moa'te. Desp'e viață, așa cum o vede sc'iitorrul. Desp'e moa'te, așa cum nu o vede,

darr o p'oiectează în abisul operrei. Cu alte cuvinte, literraturra e și poate fi despre nimic. Absolut nimic. V-am lămu'it?

— Deloc, i-o retează Dan. Iarăși se vede că nu ai dormit destul. Nu există nimic. Punct.

— Ești complet pe lângă subiect și total netalentat. Dar, dacă nimicul ăsta nu există, ce există? Ia spune-ne tu, că le știi pe toate ca un om mare...

— Lumea, mă, lumea asta mare și frumoasă, lumea asta există, până una alta. Dar tu ai uitat, visezi, bați câmpii adică. Într-un mod destul de grațios uneori, e drept. Nu poți să îți închipui nimic fără lume, oricât ai fi tu de poet. Uite că nu poți, na! Ia, spune-mi ceva fără lume.

— Visul.

— Visul descrie lumea, nu fi copil. Cam strâmbă, dar tot lumea.

Ochii mei îi părăsesc, am obosit să urmăresc cuvintele zburând de la unul la altul. Îmi îndrept din nou atenția spre stradă. O umbră lungă și cu plete traversează dinspre clubul de peste drum, se așază pe bordură, după mișcări, probabil că își face o țigară din foiță. Îl urmăresc atent, e mult mai interesant acum decât toată discuția asta despre artă. Pe care, sincer, nu o prea înțeleg. Silueta de pe bordură fumează, face gesturi largi cu țigara, scoate un telefon și, cel mai probabil, începe o conversație. Gesticulează, aruncă țigara, închide brusc. În colțul din stânga străzii mi se pare că deslușesc din nou umbra, tăcută, rezemată de un

zid și cu pălăria trasă pe ochi. E multă frică aici, prea multă. Și ar trebui totuși să mă simt în siguranță. Dar nu există siguranță, nu acum, nu aici.

Ridic un deget, tăcerea mea va vorbi.

Ochi curioși îmi întorc gestul, de la deget la ochi și înapoi.

Gândurile mele o iau razna, revin la propriile păreri, din lipsă de altceva mai bun, aici, acum. *Există ceva fără lume, există Cartea. Ca scufundare, ca ratare, ca dezastru. Ce e așa de greu de înțeles? Atunci când Cartea se prezintă în maimultcaprezent, când totul e frontieră nelămurită, graniță și linie de demarcație, atunci lumea devine o imposibilitate. Abia atunci lumea nu mai poate însemna decât un accesoriu obținut prin reducere la absurd, căci în toate semnele cărții ea e abia o presupunere vagă și, chiar dacă mă repet, marginală. Și doar un cerșetor, rușinos, cu mantia trasă peste cap, poate da seamă despre Carte, doar lui i s-a dăruit vorbirea despre ceea ce, cu mijloacele puține ale prezentului, nu poate fi definit, nu este definibil. Nimănui altcuiva, căci ceilalți, prea tributari lumii, nu ar putea exprima condiția exilului absolut, Cartea.*

Revin între ei, rostesc clar:

— Cartea.

— Dar dacă lumea pur și simplu nu e interesată de cartea ta? Dacă e totul doar o închipuire?

Ochi crunți mă sfidează, voi fi atins un punct sensibil și dureros în nervul ocular, pesemne.

— E soarta Cărții să nu fie cunoscută sau acceptată. Pentru că ea, diferență absolută, nu poate fi explicată cu mijloacele identității, ale interesului. Pentru carte e nevoie de non-identitate, un concept despre care vă voi mai spune eu câte ceva.

O tăcere transformă cârciuma în cavou, imagine igituriană. Ridic paharul și beau, gestul trebuie făcut. Exact ca acolo. În mintea mea însă, stă cuibărită frica. Puținul care mai sunt se cristalizează, devine un bob infinitezimal de frică, un grăunte de nisip care nu poate gândi nimic. Umbra se profilează acum clar în colțul străzii. Venele încep să îmi pulseze pe cap, palmele îmi transpiră, tremurul de mâini revine cu o forță inimaginabilă. Mă aplec, mă prefac că gândesc. Un tremur violent îmi străbate tot corpul, apoi încă unul, nimic nu e clar și totul e la fel, doar că îmi e frică, inuman de frică. În gândul meu stă numai fraza care mi-a întunecat copilăria, *strigoiul o să vină noaptea și o să te mănânce strigoiul o să vină noaptea și o să te mănânce strigoiul o să vină noaptea și o să te mănânce strigoiul o să vină noaptea și o să te mănânce*, asta gândesc și nu pot să mă mai mișc, nu pot să mai respir, nu văd, nu aud. Sunt un bolovan așezat pe un scaun. Sunt un mort, doar că nimeni nu își dă seama de asta, cu excepția mea.

Încet, revin la realitate. Vocile celor din jur îmi răsună în minte, nu pot înțelege niciun cuvânt, sunt într-una din cele două ipostaze, sunt convins. Sustragerea gândirii, inserția gândirii. Fie mi-au

fost sustrase gândurile de o forță exterioară, fie gândurile unui străin au fost introduse în mintea mea, ceva nu e bine, ceva se clatină, ceva e greșit. Stau nemișcat. Până și gândurile îmi sunt inerte, cred că nici nu clipesc. E o groază nesfârșită din care încerc să ies, e un coridor fără intrare și fără ieșire pe care am ajuns nici eu nu știu cum și din care nu îmi pot imagina cale de scăpare, nici măcar un urlet inuman nu mă poate scoate de aici, nu mai pot face nimic pentru mine și nimeni nu mai poate face nimic, dezastrul s-a produs, procesul e deja ireversibil și am rămas în tunel, singur, căutând un colț de întuneric cât mai ferit, cât mai departe de vocile care, curând, vor transforma liniștea în vacarm și mă vor face să mă lipesc de perete, să stau acolo ghemuit și să aștept, ca atunci, următoarea lovitură. Între perete și mașina de spălat, ghemuit, cu mâinile peste cap, așteptam lovitura. Întrebându-mă ce am făcut, plângând, sprijinit de fierul rece, așteptam lovitura. Gata de fugă și totuși fără scăpare, copil, așteptam lovitura. Așa și acum, deși nu mai sunt copil, aștept lovitura sunetului care va veni exact ca un furtun de mașină de spălat, în moalele capului, pe spate, pe picior, oriunde, aștept lovitura, e tot ce a mai rămas, e așteptarea momentului în care vocea se produce și nimic nu mai e controlabil, frica preia controlul și mă face să devin un animal hăituit, un animal gata de orice ca să scape. De unde? De nicăieri. Pentru ce? Pentru nimic. Și atunci? Atunci, totul

e pierdut dacă nu îmi revin. O tăcere tăcută însă îmi dă curaj.

Revin la realitate brusc. Clipesc des. Aud. Eu aud. Eu văd. Eu simt. Eu sunt. Iarăși. A câta oară?

Chelnerii își fac treaba în continuare, cârciuma s-a mai golit, noaptea aduce liniște orașului, sigur. Oamenii ăștia străini nu mă înțeleg. Nu ar avea cum, nu ne cunoaștem. Înțelegerea lor e lentă, e bazată pe experiența reciprocă, tot ce e nou pare să îi scoată din priză pentru moment.

Ghiță citește în continuare, Mircea s-a scufundat de tot în câteva note pe care le repetă obsesiv la chitara lui veche. Mica discuție despre artă a degenerat, încet, pahar cu pahar, în ceartă deschisă. Dumitru privește zâmbind, lumea lui e liniștită și aproape lentă, deja nimic nu îl mai poate scoate din reverie.

Dan deja le spune comesenilor lui cât sunt de proști, a luat-o de la capăt, nimic nu pare să îl poată opri. E amuzant, sunt sigur că se știu cu toții de o viață și mâine vor fi uitat, dar azi războiul e singura lor preocupare.

— Nu spune la Carte, mă idioților, *crede și nu cerceta*? Și atunci, cine sunteți voi, capete goale și lucioase, să îmi spuneți mie din ce e făcută arta? Arta e tot ce vezi în lumea artei, cu excepția cărților voastre probabil. Da, cam acolo e excepția.

— Bine că ai tu o carte și m-ai înnebunit cu ea. Vezi, mă, de treaba ta, eu am luat premii, am fost în străinătate, am făcut ceva pentru țara asta și pentru cultura ei.

— Da? Ochii lui Dan fulgeră, privirea lui e furie. Ai fost colo și dincolo pentru că te-au plătit, pentru că te-au făcut om și te-au lăsat să nu muncești, să nu ridici un pai până la anii ăștia. Și premiile tale, mare minune, nu prea fac atâția bani.

— Serios?

Un duel de priviri furioase scapără deasupra mesei.

— Serios. De ce te-aș minți eu? Ce mama dracu' de interes am să te mint, dacă eu nu profit deloc de pe urma mișmașurilor ăstora?

— Stai, mă Dane, intervine o voce împăciuitoare, ce ai tu cu omul dacă asta a ales el să facă?

— Cum adică, mă, sare acuzatul, ții cu el?

— Nu, mă, cum să țin cu el, țin cu mama, firește.

Un cor de râsete iluminează pentru o secundă războiul acesta, e o descătușare a minților. Aprinse mințile lor, la o simplă scăpărare de umor. Sinapsele iau foc. Aure se ridică deasupra râsetelor, paradisul promis e chiar aici, azi, acum, viu.

— Revenind, spune Dan printre râsete, țin să te anunț că ești cel mai prost scriitor pe care l-am citit vreodată și simpla atingere a cărților tale înseamnă mizerie. Nu numai trupească, fiu al meu, ci chiar una morală, inacceptabilă unor oameni luminați ca domnia mea.

— Plecăciune, stimabile, răspunde preopinentul pe glas pițigăiat. Iată, îmi dau jos pălăria ca să fii și tu cât mine de înalt. Urcă-te pe scaun, te

rog. Să i se aducă un scăunel, îl vom încorona. Între el și Mallarmé va fi de azi egalitate. Dan Negură, Prinț al Poeziei. Te încoronez, stai să aduc niște hârtie igienică și un artist să-ți pună coroana.

— Cu o vorbă pe care am speranța că o știi, stimate domn, ești prost.

Dumitru, adept al echității sociale, sparge acest balon al războiului:

— Mai dau un rând, hai să bem, dă-o dracu' de ceartă.

— Uite, mă, boieria, salută o voce din dreapta mea. Vedeți, vă certați ca niște copii, când scopul nostru aici e cu totul altul. Următorul îl dau eu.

Ridic două degete, aproape timid.

— Eu după dânsul.

Ochi hulpavi așteaptă carafele de vin. Mințile începețoșate deja le beau, mâinile se umezesc și degetele bat darabana pe mese, chelnerul e criticat pentru întârziere, arta tocmai a părăsit această prea artistică adunare. Nu mai e nimic în afara lăcomiei, lumea tocmai și-a găsit sfârșitul. Eu: stau, tac, aștept, privesc, înțeleg, plâng. Ei: salivează, așteaptă, vorbesc, nu privesc, râd. Este aici vreo deosebire? Nu.

Sunt la fel ca în copilărie, reluată aici într-un ton major. Fugeam de acasă, mă opream direct la Doi Stejari. O crâșmă cu mașinuțe, aparatele alea electronice de poker cu dublaj la câștig. Mă luaseră și pe mine redactor la *Oglinda*, avem șaișpe ani, eram la liceu și eram mândru de realizările mele.

Beam cu colegii mai mari, pe banii lor, eram protejatul găștii. Un început glorios, aș zice azi. Și Cristi, cu pastilele lui de codeină și glutetimid, savoarea nopților când dormeam pe borduri pe Pârâu, rupți de lume. Ne trezeam și nu știam unde suntem, era dimineață sau seară și nici măcar nu conta. Și apoi, prostul ăla s-a urcat într-o mașină, eu plecasem de mult din oraș, a plecat cu soră-sa până la Drăgănești să ia pe cineva de la gară, de ce de la Drăgănești nu am înțeles niciodată, pe drum a reușit să iasă în decor, nu a lovit nimic, dar și-a rupt gâtul în Espero ăla al lui taică-său. Ce trist. Ar trebui să învăț ceva de aici. Ar trebui.

Umbra așezată pe trotuar, tânărul înalt de mai devreme, nu s-a mișcat nici acum. Vorbește la telefon, gesticulează, fumează. El e martorul acestei adunări, doar că nu știe asta. Și tocmai prin asta e el deosebit, tocmai asta îl face special. Anume faptul că, la o cercetare mai atentă, el ar putea descrie mult mai bine circul ăsta în desfășurare.

Au fost aduse băuturile. Discuția s-a reluat pe ton de caterincă, pare imposibil să se mai spună un singur cuvânt serios.

Surprinzător, tânărul de pe bordură se ridică, așteptă pe cineva. Schimbă câteva vorbe, ocolesc restaurantul și dispar. Apar în ușa localului acum. Doi. Nici înalți, nici slabi. Unul cu plete, cel de pe trotuar, înăltuț, cu spatele drept, slab până la famelic, cu mâini extrem de subțiri, care ies dintr-un

tricou pe care scrie *this image is not available in your country*. Tenișii din picioarele lui sunt o viziune, nu reușesc să îmi dau seama cum pot fi atât de rupți și vechi. Celălalt, mai scund și parcă mai hrănit, fără aspect de Auschwitz, cu un tricou negru simplu și o privire sfidătoare, aproape războinică. Îmi sunt cunoscuți. Alura lor spune totul despre o misiune, una sfântă, aceea a războiului. Au declanșat de câțiva ani o specie de jihad, o nouă avangardă ale cărei șanse de reușită sunt aceleași cu ale oricărei mișcări artistice, literare sau de alt fel. Au descins în underground, scena centrală fiind închisă, au făcut din poezie un fel de artă performativă, au demolat mituri, s-au luptat cu balaurii, au învins și au fost învinși, iată-i încă vii. Dincolo de protestul lor, cei pe care la început i-au numit dinozauri i-au primit printre ei, i-au publicat, pe unii i-au premiat. Spiritul avangardei a rămas însă. Războiul lor nu pare să se apropie de vreun sfârșit, nimic nu poate opri cavalcada, șarja, măcelul. Au jurat, în cercuri închise și numai de ei știute, să nu se oprească până ce ultimul dinozaur nu va fi șters din istoria literaturii. Au cucerit rețelele sociale, au făcut din ele scene și uneori săli de spectacol. Și-au construit mituri personale, ei sunt noii eroi de la Termopile (în București, cum intri, pe dreapta, exact acolo e acum bătălia). Termenii bătăliei au fost pentru mine, o vreme, temă de studiu. Rețeta lor a fost una îndelung studiată. Au început cu decimarea

canonului, atât cât s-a putut. Au pus apoi în locul figurilor centrale personajele-cheie ale avangardei interbelice, dar nu a fost de ajuns. Pentru a putea nega și mai cu foc scriitorii consacrați printre care veniseră, au apelat la postmodernismul de limbă engleză și au făcut zei din poeții de după anii șaizeci. Cu aceste arme, firește, au putut demonta cam tot ce se întâmplase până acolo. Poezia confesivă a fost numită biografism și apoi postbiografism, proza subiectivă s-a numit autoficțiune, totul s-a demontat și s-a pus la loc cu alte nume. Ceilalți, mai mult supărați decât temători, au pus la colț întreaga lor generație cu eticheta de *mizerabilism*, ca să nu se mai încurce în descrieri. Având la îndemână toată presa literară sau aproape toată, le-au demolat tinerilor lucrările și i-au devalorizat mult dincolo de ceea ce ar fi fost acceptabil pentru ei, care ar fi vrut nici mai mult, nici mai puțin decât să conducă lumea literară. Riposta nu a întârziat. Au apărut reviste noi. În ele au fost preamăriți reprezentanții noii generații și au fost înfierați cei vechi, mai sus numiții dinozauri. Operele celor vechi au fost trecute la index, nici măcar nu au fost criticate. Din principiu. Tot ce făceau ei era slab și subliterar. Războiul a continuat, firește. Tinerii au format un contracanon, atât cât se putea forma el. Au apelat la aceleași arme ca și ceilalți, au ieșit la rampă și s-au lăudat reciproc, eternul circ al literaturii. Am înțeles, privind atunci de aproape problema, că singurii care nu vedeau cât

de ridicolă e lupta între generații erau luptătorii. Toate generațiile au avut acces la istorie, cu toții știu cum se desfășoară istoria, dar lupta e mereu la fel și victimele ei nu există niciodată. Poate tocmai de aceea e frumoasă lupta lor, pentru că e cea mai inocuă cu putință. Orbi în țara orbilor, adversarii nu își mai văd adversarii; ei luptă de dragul luptei, de dragul contrazicerii, de dragul efectului minunat, mimat și euforic, obținut din luptă, de dragul trecerii și petrecerii zilelor și nopților. Eram convins atunci, sunt încă, de faptul că toți, absolut toți cei implicați în lupta dintre generațiile literare știu sfârșitul, toți știu că e suficient să fii părtaș la luptă, să pozezi în Ahile, pentru ca viitorul să se desfășoare exact la fel, dar cu tine ca actant. Toți știu că nimic nu se schimbă, că literatura nu e războiul din Troia și nu poate deveni un film de groază, cu sângele morților schimbând culoarea apei pârâului, *epi oinopa ponton*, dar, dar aleg să mimeze exact efectul de bătălie, să schimbe replici tăioase, să lupte, aparent până la epuizare, pentru vreo două-trei cuvinte; ei știu, au învățat că mimarea luptei în artă e luptă și efectul de iluzie al operei de artă poate fi reprodus cu succes în public. În lume. Oriunde, la urma urmelor.

Cei doi măsoară din ochi cârciuma, se clatină nehotărâți în dreptul ușii. Ochi indiferenți îi privesc. Ochi interesați îi privesc și ei. Tot felul de ochi sunt ațintiți asupra lor, ei se clatină. Avansează zâmbitori, se așază la masa noastră.

— Mirel, Vali, ce e mă cu voi la ora asta? vine o întrebare dintr-un colț, aproape fără sens.

E trecut de unșpe, e adevărat. Abia acum îmi dau și eu seama cât e ceasul.

— Am avut un eveniment. Ratat, monstruos. Am venit încoace, poate bem ceva.

— Ce eveniment?

— O lectură publică. Șase oameni. Mai bine nu făceam nimic.

— Păi?

— Păi, nu știu.

Cel numit Mirel își trece mâna prin plete, oftează amărât. Ia paharul care i se întinde, îl golește cu năduf, privește trist înspre fereastră. Exact spre locul unde stătuse așezat mai înainte.

— Nu știi pe dracu', explodează celălalt. Tot încercăm noi să facem ceva, dar trebuie să facem și niște schimbări. Nu va merge la infinit.

— Ba va merge, Vali, ai răbdare. Un pic de răbdare, ce dracu'.

— Câtă răbdare să mai am, mă?

— Arrre d'eptate, spune râraitul calm. Știi bine că nu poți const'ui așa de repede, ți-am mai explicat. E un lucru foarrrte grrreu.

— Mda.

Își sprijină fruntea în palmă, privește în pahar ca în prăpastie.

— Țicule, sare Ghiță dintr-o parte, păi, tu ce crezi, Țicule, că un imperiu se face așa, într-o noapte și-o zi? Uită-te la cei mari, au luptat ani. Încetișor, nu se poate altfel.

— Încetișor, hai să bem încetișor măcar, face Mirel. Tot pe loc, pe loc, pe loc...

Îmi privesc mâinile, îmi privesc umbra proiectată peste masă. Umbra mea inocuă, nimic periculos în ea. Aș vrea să îi cunosc mai bine pe băieții ăștia, dar îmi par tăcuți și cam prea furioși.

— Mirele, spune Dan împăciuitor, ce bei? Spune, că-ți dă Dan.

— Vin, vin beau.

— *Viiiin, din partea unei doamne. Vii mata, da' vii dejaba...*

Zâmbete însoțesc această scurtă dedicație.

— Fiți atenți aici, bă, muzica: *La un semn, un țărm de altul...* Lăsați dracu' tristețile, hai să bem că o să murim curând. Ce ați mai scris? Dați să văd, să vă ghicesc norocu'.

— Lasă, nea Dane, mai încolo.

— Fane! Fane, adă vin la copiii ăștia. Două carafe, să le-ajungă. Și să se veselească aici cu noi, lumea e rea și meschină cu barzii. Bă, amândoi. Ia citiți aici foile astea. Privirile lor nedumerite îl întărâtă, e din ce în ce mai beat. Citiți, bă, ce-așteptați?

Își umplu paharele liniștiți, par obișnuiți cu ieșirile lui. Iau fiecare câte o foaie în mână, citesc calmi, aproape magistrali. Priviri mirate se ridică spre el, aceleași priviri coboară spre foi.

Brusc, mă ridic și ies. Nu mai am aer, nu mai pot sta nemișcat. Un zeu tăcut mă scoate parcă de guler dintre oameni, trebuie să fiu singur. Merg

glonț spre colțul cu pricina, cel pe care l-am pândit toată seara, nu e nicio umbră acolo. Nu, e clar, nu e. Umbra e în mintea mea. Undeva la capătul nopții și la capătul zilei, nicăieri. Nu îmi dau seama de ce am venit aici, de asta am ieșit. Vreau să fiu din nou singur cu lemnele, cu câinii, cu valea. Între oameni mă simt amenințat, sunt prea departe de ei. Vocile, umbra, toate sunt mult mai prietenoase sus pe munte.

Cumpăr un pachet de țigări de la magazinul din colț, mă așez pe bordura pe care mai înainte stătea poetul și fumez. Nu am gânduri, doar un dor de a pleca, de a dispărea brusc. Mă doare fiecare os din corp, îmi simt fiecare mușchi. Aș vrea să mă odihnesc, să stau și să nu fac nimic zile întregi. Și chiar nu îmi dau seama ce mă împinge să fac toate lucrurile astea. Par puține, dar pentru mine ele sunt nemăsurat de multe. Totul e greu, lumea se mișcă încet și inexorabil spre mine, la un moment dat mă va zdrobi și din mine nu va mai rămâne nimic, absolut nimic. Nu am făcut niciodată nimic în viața asta, dispariția mea va fi completă. Nu am trecut și nici prezent, nu am viitor, ăsta sunt eu. Omul fără sens. Singur la anii ăștia, atât de singur, încât, dacă în secunda asta m-ar călca o mașină, nimeni nu și-ar aduce aminte de mine mâine.

Îmi dau seama că nu are rost să mă plâng, tot așa cum nu am de ce râde. Nu am decât să aleg: voi trăi sau voi muri. E o alegere pur personală,

nu afectează pe nimeni în afară de mine. Eu sunt. Eu aud. Eu văd. Eu miros. Eu pipăi. Eu gândesc. Ce straniu, nu găsesc niciun om căruia să mă adresez și nu pot forma niciun plural, oricât m-aș strădui. Oare aici să ducă recuperarea? Chiar aici, în pustietatea asta? Pe bordura asta de pe o stradă din centrul orașului, o stradă ca oricare alta, cu borduri ca orice alte borduri? Și atunci, care e scopul? Care e finalul recuperării, cu condiția să existe așa ceva?

Brusc, umbra se desprinde din zidul din față. Merge liniștit, ca de obicei. Privesc. Fără reacție. Mă ridic încet. Fug. Intru în chioșc. Cumpăr o sticlă la întâmplare. Beau. E imposibil să o mai țin așa.

Mă întorc pe bordură cu sticla în mână, nici urmă de umbră. Și totuși, nu mi s-a părut. Era acolo, ce dracu'. Beau și privesc fix porțiunea de zid din care a ieșit. Acum sunt oameni acolo, au ieșit din barul de la subsol și stau de vorbă. Nu e nicio umbră nicăieri. Și începe să îmi fie foarte frică. Îmi devine clar că umbra e lumea, că nu am cum să scap de ea decât dacă fug, mă ascund și nu mai încerc să comunic deloc. Tăcerea e cheia problemei.

O mână mă atinge pe spate. Dan se așază lângă mine:

— Ce ai, mă băiete, ce faci aci?

— Stau. Voiam să fiu puțin singur.

— Hai înăuntru, într-o zi o să fii singur de tot, știi tu.

Nu știu ce înțelege și nu-mi pasă. Îl privesc, pare bătrân pentru anii lui și figura îi e inundată de blândețe. Mâinile îi tremură aproape imperceptibil, trage din țigară tăcut și privește noaptea. Spune, fără nicio legătură:

— Mă, la cât am privit eu cerul aici, în Piața Romană, cred că știu mai multe despre el decât proștii ăștia de la Observator.

Se ridică, cu asta mi-a spus tot. Ne întoarcem – nu mai e nimic de făcut aici.

La masă, discuția a luat o turnură complicată. Se discută, pe șapte-opt voci, revolta tinerilor abia sosiți. În principiu, nimeni nu e de acord cu ei, dar sunt ascultați. Vocea gravă a lui Mirel domină sala:

— Și ce să facem, domne, să tăcem? Să așteptăm moartea scriitorilor pentru a deveni scriitori? Ce e aici, ce se întâmplă?

— Darr cine v-a zis vouă că nu sunteți sc'iitori? îl contrează rârâitul, vizibil agasat.

— E ușor de înțeles, nu e niciun mister aici. De ce nu ne acceptă poeziile în revistele lor? De ce nu ne nominalizează cărțile? Suntem ciumați?

— Dar voi, voi de ce nu faceți asta? Când l-ați publicat pe vreunul dintre ei ultima dată? Când l-ați chemat să vă ajute, măcar cu o jurizare?

— Păi, nu ați fost dumneavoastră, aproape întotdeauna?

O privire tristă îi răspunde cu greutatea a o mie de cuvinte. Râraitul bea, trage cu nesaț din țigară, privește prin fereastră.

— Eu nu sunt dintre ei, Mi'el dragă. Poate am fost cândva, darr m-au uitat și sunt aprrroape în poziția voast'ă. De asta te înțeleg, de asta înce'c să te ajut, darr sincerr nu cred să avem p'ea multe șanse de izbândă aici.

Rămâne trist, tăcut, abătut aproape. Stinge țigara cu risipă de gesturi, ia de pe masă cele două pagini ale mele pe care le ceruse, le privește lung, își îndeasă pachetul de țigări în buzunar

și pleacă fără o vorbă de salut măcar. E un semn acesta, îmi dau seama, că petrecerea s-a terminat. Toți cei mai în vârstă, ca la comandă, își termină băuturile și se ridică, motivând ora târzie. Rămânem doar cinci, cu asta seara se va termina. Nimic despre singurătate chiar acum. Nu pot să rămân singur, deși ar trebui să plec. Știu că a fost o greșeală să vin, știu că lumea mea nu mai e de mult asta, că nu mai pot să stau nici măcar aici, pe stradă. Ceva s-a defectat, ceva nu mai stă bine în mintea mea și nu mă mai simt acasă nici măcar cu golanii, cu puținii oameni cu care mai înainte chiar mă înțelegeam. Nimic însă despre singurătate. E ultima noapte din viața mea pe stradă, să nu o stric. Oricum nu mai pot repara nimic, oricum mâine va fi un nou început și nimic nu mai poate schimba asta. Nimic nu schimbă nimic, s-a terminat de fapt. Și totul nu e decât un carusel, o învârtire nebună într-un cerc fără sens și fără centru. Locuiesc în starea asta de centrifugă de mult timp, știu, și am descoperit că e aproape imposibil să ies. Îi privesc pe oamenii de la masă, nu îi înțeleg. Mintea mea nu înțelege mintea lor.

Sufletul meu nu înțelege sufletul lor. Cuvintele mele nu ajung la ei și cuvintele lor nu ajung la mine, suntem de fapt muți și surzi într-o lume care nu încetează niciodată să urle, prelung și idiot, despre toate lucrurile cu putință. Da, străini, cred că ăsta e cuvântul cel mai potrivit: străini. Și de ce am fi altfel? Unde e rațiunea pentru care ar trebui să fim altceva decât cuvântul ăsta nesuferit, la care nici nu mai vreau să mă gândesc? Îi privesc zâmbind pe toți, din când în când dau din cap ca și cum aș înțelege ce spun ei acolo. *Nu trebuie să renunțați, mă băieți, nu trebuie.* Brusc sunt atent. *Dar de ce? Mai bine să ne apucăm de altceva, sunt ani de zile de când ne chinuim. Pentru că într-o zi o să vă pară rău. Și e mai bine să vă pară rău pentru ceva ce ați făcut decât pentru ceva ce nu ați făcut.* Nu îl mai pot urmări, vocea lui nu e acum mai mult decât un zumzet, un clipocit, un abur care șuieră. Toată omenirea, tot zgomotul ei nu sunt acum pentru mine decât ceva nedefinit, ceva ca radiația de fond a universului: peste tot, dar imperceptibil, totul. Ca o părere. Un abur. *M-am săturat de tot căcatul ăsta, mi s-a luat.* Citesc deznădejde în vocea lui. Citesc un roman trist al cărui deznodământ nu mi-l pot imagina. Să plutească deci.

La masă se fac planuri. Din motive obiective, pentru că Turistul se va închide în scurt timp, ospătarii deja s-au apucat să strângă prin sală, iar un chef ca acesta nu poate fi încheiat, cum spune

Dan, transformat brusc în maestru de ceremonii, cu mințile întregi. *Bă, doar voi nu vă închipuiți că eu am ieșit în oraș, departe, la o sută de metri de casă, și mă voi întoarce aproape treaz. Sunteți în eroare, fii ai mei. Orice consum de alcool care nu sfârșește prost e un act ratat. Am zis.* Propunerile curg, descopăr că acești oameni au cunoștințe despre cârciumi egale cu ale mele, dacă nu chiar mai consistente. De la crâșmele de peste drum, de pe Mendeleev, până în locuri calificate drept dubioase, cum ar fi cluburile din Centrul Vechi, nu scapă nimic. Replicile curg fluviu, nimeni nu pare mulțumit de propunerile celorlalți, e o lume dezbinată, gata de război. Cu excepția mea, personaj cu un picior în groapă și gata oricând de plecare, fiecare om de la masă ține morțiș să sublinieze că știe cea mai valabilă crâșmă și părerile celorlalți sunt, pe rând, de moșnegi, proletare, țigănești, aburite, cel puțin bizare. *Da, mă*, rostește Mirel, prins în argumentație, *să mergem la Trei Păduchi și să găsim și pe ăla cu vioara, așa îmi tai și eu venele înainte de vreme și scap de chinuri. Planul vostru e o jignire.* O tăcere mândră se deplasează dinspre Dan spre el, îi trage două palme și se retrage în zgomotul de fond. Privirea bătrânului poet e numai fiere, licoare a Furiilor. *Ba nu. Nuuu, nu. Să mergem, zic, într-un club cu drogați, să urle difuzoarele la mine și să vreau să mor de neînțelegere. Acolo înțelegeți voi să mergeți, dar eu nu voi pune piciorul în grajdurile alea.*

Zâmbetul lui Dumitru iluminează încăperea și încă vreo trei străzi în jur. Privește blând, tocmai s-a întors după încă un drum necesar lui, pentru o scurtă înțepătură revigorantă și absolut inofensivă, pacea e cu el mai ceva ca în rugăciuni. Heroina. (Îmi amintesc definiția: diacetilmorfina este un derivat semisintetic opioid, catalogat ca un drog foarte puternic, ce poate produce euforie. Senzația de euforie dispare și se instalează toleranța. Asemănător cu morfina, are tot acțiune agonistă asupra receptorilor μ [miu], determinând din această cauză aceleași efecte ca morfina, dar mult mai rapid.) Corpul răspunde la acțiunea heroinei prin reducerea (uneori oprirea) sintezei de endorfine (substanțe sintetizate de către organism și eliberate la nivelul creierului și al nervilor pentru atenuarea durerii). Heroina deci îl înnobilează. Opiul îl face om, nimic din expresia „energie negativă" nu poate străbate dinspre el. E zen și lucid, mult mai lucid decât tot stabilimentul cu stâlpi de susținere și cărămizi cu tot, cu mese și scaune, cu ferestre și perdele. Atomii de azot din molecula respectivă fac diferența, sunt sigur. Între etil și diacetilmorfină, diferența e ca de la poezie la logică, incalculabilă și perfect stupidă. Așa grăiește înțeleptul: *Sau mai bine stăm pe stradă, frumos, pe vreo bancă undeva, ce nevoie avem noi de balamuc? Și e mai ieftin. Mult mai ieftin, nu vă dați seama?* Iată, grăit-a acesta cu vorbele lui. Iar ochii lor se luminează, priviri strălucitoare se desprind și îl îmbracă într-o

aură: frumos și demn stă capul lui între luminile recunoștinței acestora, cum va mai fi stat și alte dăți. Căci numai înțelepciunea, iată, poate aduce sieși recunoașterea deplină a oamenilor acestora. E venerație aici, Dumitru e pe cale să fie sanctificat, e clar,

NU SE POATE ALEGE O BANCĂ OARECARE PENTRU A BEA,

se pare, pentru că, în mințile acestea vorbitoare, băncile sunt totuși lucruri importante, din câte înțeleg eu. Dacă disputa în privința barurilor avea totuși o alură ușor comică, iată-mă în mijlocul unui război al băncilor din parcuri pe care nici o minte ca a mea, obișnuită cu intemperiile logicii beților, nu îl putea anticipa. Cuvântul Cișmigiu dă naștere panicii, ochii lui Dan scapără viziuni cu câini polițiști care atacă oameni cu sticle. Apoi Carol (*Un loc îndepărtat și deloc prietenos, din câte am auzit*, spune Mirel), Gara de Nord (*Acolo nu poți bea că sunt prea mulți bagabonții ăia de la țeavă noaptea*, evidențiază Dumitru), Kiseleff (propunerea mea e ștearsă din start, nimeni nu se obosește să mă privească măcar, sunt cel mai lipsit de imaginație dintre jucători și nu se poate cuvânta nici măcar depreciativ despre mine, iar vreo ironie ar fi la fel de aberantă ca salutul unui rege către un iobag), Piața Unirii (*E departe rău, prea mult de mers din gard în gard până acasă*, punctează tristprofeticapostolic vocea poetului

Dan), Grădina Icoanei (*Deci chiar nu poți fi atât de inconștient, încât să vrei să bei la oameni sub geam, e o certissimă dovadă de incultură citadină aceasta*, ricoșează Mirel disperat), ăla mic din față de la Academie (*Dar nu merg eu acolo*, glăsuiesc aproape speriat de faptul că și mie o bancă și, prin extensie, un parc mi se par nepotrivite, *sunt prea aproape de locuri periculoase acolo*), Sfinții Voievozi, în rond (*Ce pula mea*, spune Dumitru, *ăla ce mai are? Are că eu nu sunt troleu, să beau în stație*, spune Dan aproape dintr-o răsuflare. *Atunci hai dracu' în gară, să terminăm, că mi s-a luat de povestea asta cu băncile, dă-le-n...*).

CEEA CE MI SE PARE EVIDENT

este că toate aceste aspecte legate de natura fizică a lucrurilor îmi scapă totuși. Eu nu sunt eu dacă discutăm despre nivelul fizic, ci un corp pe care îl percep, uneori eronat, ca fiind al meu. Ceea ce îndeobște se dovedește a fi o greșeală, căci e lucru cert că nimic din toate aceste lanțuri de atomi nu îmi aparține, tot așa cum umbra cu care îmi petrec vremea nu este a mea, ci a celuilalt, dublul meu, hidosul personaj care a luat naștere din tribulațiile existenței. Prin deducție, dacă umbra există, exist și eu. Prin inducție, existența mea presupune ca probabilă și chiar posibilă o materializare a umbrei, iarăși discutabilă. Pentru că, deși implicat eu acum în alegerea parcului cel mai bun pentru o beție nocturnă, încep să percep din

nou o prezență care, dincolo de ceea ce pare evident celorlalți, mie îmi pare existentă. Ea este aici, în jurul meu, inefabilă aducere-aminte a faptului că – uman și slab, desigur – mă tem. Îmi e frică. Îmi e groază. Fug ireparabil. Și alte exprimări variabile ale unui sentiment care, știu bine, stătea la baza ființării într-un sistem care va putea fi uitat cu foarte mare greutate. Căci, la fel ca parcurile în care se poate bea, nimic nu se uită. Niciodată. Iar

LATURA ACEASTA ASCUNSĂ A DISCUȚIEI

nu o spun oamenilor cu care sunt, nu ar putea deloc să înțeleagă. Cearta pare să ajungă la un final, iată: curtea în care Dan vinde cărți și își desfășoară puțina viață, cum spune el, pare să se bucure de voturi într-o majoritate de-a dreptul de neînțeles, în umbra discuției precedente. Ar fi acolo avantaje nemăsurate, printre care faptul că poliția va veni mai greu să oprească un chef care se desfășoară, la urma urmelor, într-o curte privată. Dincolo de o poartă. E drept, e o curte mică și se va crea înghesuială, iată aspectul negativ al lucrurilor, dar asta nu împiedică o decizie finalmente unanimă care abrogă toate băncile din toate parcurile și legiferează lăzile cu cărți ca scaune pentru viitoarea foarte apropiată petrecere. A cărei veselie nu poate fi garantată, dar poate fi admisă pe o listă a posibilelor foarte apropiată de principiul realității. Din care eu însă ies puțin șifonat, pentru că,

ULTIMA DATĂ, UMBRA PLECASE SĂ SE PLIMBE PESTE LINIA DE TROLEU

chiar din fața acelei curți și am crezut că am scăpat, dar ne-am întâlnit, nu peste multă vreme, în cârciumă (cu mine așezat pe scaun, privind-o prin geam, era afară). Ubicuitatea acestei umbre mă plictisește deja, trebuie să fac ceva. Unde însă e rețeta pentru a ieși de aici? Din această veselă înmormântare? Unde însă sunt căile mele, cele ce mă vor duce departe de frică? De gol? Unde însă voi găsi liniștea? Aici nu e, uite ceva clar. Contribui și eu la plata notei, cetățean cinstit și consumator responsabil, deși voci spun că nu prea am băut și nu prea ar trebui să plătesc, deci o parte din bani îmi sunt înapoiați spre viitoare folosință. Ne ridicăm, grup compact, veselă adunare (exceptându-mă pe mine, care nu pot fi vesel și nu pot fi adunat cu nimic), ceată de constructori ai unei noi umanități în scurt timp. Chioșcul de pe colțul străzii Mendeleev cu Biserica Amzei pare a fi cel mai indicat pentru cumpărături, iată-ne deci pornind într-acolo. După o scurtă deliberare, două sacoșe conțin garanția fericirii, speranța, chivotul legământului și piatra dreptății, starea lichidă a sentimentelor, a bucuriei și dezmățului, garanția unui viitor mai bun, întrebările despre un trecut mereu negat, certitudinile unui prezent mereu la fel, lichid, curgător: ca băutura, în imense jerbe de fericire nedisimulată, în coroane de lacrimi

levitând peste capetele poeților și ale altora la fel, în uitare. Pe scurt: alcool. Etilic. Compus principal. Care se evidențiază ca un compus organic în care gruparea funcțională hidroxil e legată de un atom saturat de carbon. Iată-ne pe urmele creației, foarte aproape de atomul fondator al vieții. În marș triumfal, pe stradă, noi toți spre o curte mică ne îndreptăm. Același drum, în sens invers: Mendeleev, intersecția cu Dacia, Ana Ipătescu, am ajuns. Ura! Toți ne așezăm

ȘI DOAR UNII VORBESC DESPRE FERICIRE

pentru că nu mai fuseseră de mult pe aici. Sunt evocate, în stil biografist, alte beții crâncene la care eu nu am participat. Se creează o listă interminabilă de nume care au băut pe aceste lăzi, o schiță a istoriei literaturii contemporane din București și chiar din alte orașe. Eu stau pe o ladă în colț, martor tăcut al veseliei lor. Am gândurile mele, atât de deosebite de vesela conversație, încât aș putea părea un extraterestru dacă ele ar fi rostite în succesiunea frazelor din jurul meu. Aproape beat, obosit peste orice măsură a lucrurilor, îmi scriu în minte opera. M-am îndepărtat complet, gândurile mele pornesc buluc spre alte orizonturi, unele mult mai fertile decât această pierdere de vreme. Iată-le, din nou în trecut, călătoare împreună cu cerșetorul pe o câmpie întinsă și pustie. Se face apoi un oraș, numai piatră și fier, în care nu suntem lăsați să intrăm. Ne așezăm la intrare,

chiar lângă poartă, acolo stăm noi și așteptăm mila. Care nu vine spre noi, pare să nici nu mai existe. Iar prima monedă care ni se dă e una găurită, calpă, o îndepărtăm în praful serii. Soarele apune peste noi ca un gând obosit, vom dormi la adăpostul stelelor. Iar din întuneric coboară spre noi Umbra, albă de astă dată, învăluită în tăcere. Se așază și ne privește, nu scoate niciun sunet, doar stă acolo și ne privește, cu lacrimi în golurile ochilor. Iar lacrimile se fac lumină albastră-verzuie și tot ce e în jur capătă culoarea aceasta, una deloc prietenoasă. Mă trag mai în spate, încerc să mă uit în altă parte, nu vreau să fiu aproape de umbră. Vecinătatea aceasta îmi aduce numai nefericiri. Și tristeți. Și neplăcute amintiri. Să mă îndepărtez, zic. Ridic sticla ce mi s-a dat, privesc zâmbind în jur, închin pentru o viață mai bună și spălarea tuturor păcatelor. Dan lasă să se scurgă pe pământ câteva picături, gânditor, pentru sufletul părinților lui (*mai ales pentru tată-meu*, subliniază). O tăcere respectuoasă însoțește gestul lui, pioșenia se coboară asupra întunericului din jur. Dar nu durează, nimic nu poate dura mai mult de zece secunde aici. Nici durerea și nici întristarea, nici veselia și nici râsul. Totul

E UN COMENTARIU FĂRĂ SENS,

pentru că lucrurile serioase fiecare și le ține pentru sine. Sunt convins, în sufletul fiecăruia stau alte gânduri, discuția la care asist e în gol. O discuție de crâșmă, organizată în jurul băuturii. Care

este și trebuie să rămână singurul motiv de prietenie, altele nefiind posibile. Pentru că nicio prietenie nu poate exista în afara unui mediu organizat lichid. Dar

EU, DACĂ M-AȚI ASCULTA, V-AȘ SPUNE DESPRE TĂCERE

în tăcere, doar privindu-vă fix și indicându-vă locurile în care, în timp ce voi vorbiți, eu văd umbra, condamnat pentru totdeauna, tăcut pentru că mi-e rușine să vă povestesc asta. Pentru că miroase a toamnă și totul e așa de frumos pentru voi, pentru că nu aș avea cum să vă fac să înțelegeți asta, ceea ce mi se întâmplă de la o vreme, amestecul ăsta de vis și realitate în care m-am scufundat. E o groapă, știu și asta așa cum știu că nu există realitate, dar aș vrea mult, mult de tot să ies din ea. Încă un cataleptic înviat, îmi veți spune atunci. Și vă voi da dreptate, asta sunt acum. *Bă băieți, eu nu mai scriu poezie pentru că am senzația că m-a părăsit, nu pentru că nu vreau, să țineți minte vorba asta*, propovăduiește Dan, rezemat de ușa casei. *Eu cred*, răspunde Mirel, *că ar trebui totuși să trec spre proză, pentru că nu mai ține, poezia asta nu mai ține și nu am cum să câștig, nu există cititori. Și atunci, mă gândesc să fac un fel de proză în stilul în care scriu și poeme, o proză densă, alambicată, surprinzătoare, ceea ce niciodată nu lipsește, dar niciodată nu e prea mult.* Ridică sticla, se reazemă de gard și bea

trist, îndelung, privind cerul. Scoate o pagină din geantă, ne privește, citește: *Și tot așa lumina care stă deoparte, care ne privește și nu moare odată cu noi, lumina din ochii iubirii nu e decât o trecere în revistă a minților noastre obsedate de cărțile pe care nu le-am scris, de iubirile pe care nu le-am trăit, de ochii pe care nu îi putem închide pentru că nu poți dormi, nu poți visa, nu poți să uiți odată ce totul nu e decât o părere speriată despre lume, cu toate ale ei, odată ce nimic nu mai poate fi garantat și nimic nu mai poate fi trăit.* Dan îl privește atent, scutură scrumul țigării, spune un singur cuvânt: *Nu.* O tăcere deloc sumbră însoțește această adunare, parcă dorințele mele se împlinesc de la sine. Un vagabond se apropie de poartă să ceară ceva, un gest scurt al lui Dumitru îl expediază. Pleacă târșâindu-și picioarele, niciun gest și nicio privire nu îl însoțesc.

Petrecerea asta se încheie. Tinerii, primii, se ridică. Își iau sticlele, își bagă mâinile în buzunare și pleacă. Vor fi avut încă o discuție constructivă, deși par la fel de triști cum au venit. Sau nu, e imposibil să îmi dau seama. Rămân cu Dan și, Dumitru, așa cum fuseserăm și la început, bem și mai mult tăcem în noaptea aproape tăcută a orașului. Nu mai sunt multe de spus și chiar dacă ar fi nu cred că are vreun rost.

— Crezi, Dane, că am vreo șansă cu textele alea pe care le-am dat?

— Șansa ți-o faci singur, mă băiete, nu ți-o face altcineva.

Privește lung vârful aprins al țigării.

— Adică?

— Ai grijă ce-ți dorești, ai mare grijă. Succesul ăsta, în literatură, nu e ce pare. E umbră, fum, o aiureală. Vei fi și mai nefericit ca înainte.

— Hai, domne, ce dracu'...

— Îți spun, poți să nu mă crezi că nu costă nimic. Te vor lăuda și te vor lovi, îți vor râde și vor urla, iar tu vei fi din ce în ce mai nefericit, din ce în ce mai singur și din ce în ce mai scârbit. M-am uitat la tine toată seara: nu vorbești, nu spui mai nimic. Crezi că așa tăcut vei putea să le faci față?

Nu îi răspund, îl privesc atent, cu sticla în mână.

— Nu, nu despre tăcere e vorba în povestea asta. Vom mai apuca să vorbim, dacă mai apucăm. Eu sunt bolnav și mă simt bătrân, prea bătrân. Și prea singur. Și prea nefericit, deși nu fericirea ar trebui să fie scopul în viața asta.

Tac în continuare, deși cuvintele lui parcă ar cere un comentariu, o încuviințare, ceva, orice.

— Când mai vii pe la București, să treci pe la Dan. Locul ăsta îți e deschis, mi-ai făcut o mare bucurie azi.

Bea din otravă, cum îi zice el, se ridică, vocea crește în intensitate.

— Băăăă! Să știi că ai fost azi la Dan și el ți-a spus că ești un artist dat dracului.

Se întoarce către stradă, gesticulând.

— Băăăă! Băăă, fir-ați ai dracu' cu țara voastră, pizda răspizdii mamilor voastre de nenorociți, băăăă, de ce, bă, nu mai putem avea nimic? Nimic, în afară de sărăcie și griji?

Dumitru zâmbește, o mai fi văzut asta, eu mă uit ca la circ.

— Stai! Stai!

Încalecă un stâlp de cutii, răscolește, scoate o carte, revine cu o agilitate incredibilă.

— Ia cartea asta de la Dan, să o citești și să-ți aduci aminte de el. Când o să fie mort, în mijlocul trotuarului, când nu o să mai fie nimeni să vândă cărți în Piața Romană, să îți amintești că un prost bătrân a murit aici, singur, păzind cărți. Să îți amintești.

Se așază brusc, la fel cum se ridicase. Ne ridicăm și noi, ar cam fi timpul să plecăm.

Luăm în piept strada pustie. E târziu, nu mai e nimeni prin centru. Doar noi și două cutii aproape goale, noi și liniile pustii de autobuz și troleibuz, noi și copacii îngălbeniți de pe Ana Ipătescu care anunță toamna. Eu merg cu vocea în cap, vocea care îmi spune continuu că *nu e bine ce fac și ar trebui să plec*, dar refuz, refuz să o ascult și merg tăcut, ca un robot, pe trotuarul pustiu. Două prostituate poartă o conversație în colț la Minerva: *Auzi, fată, și noi de unde peștii mei bem o cafea acu'?* Zâmbesc fără să vreau, Dumitru le întinde

o bancnotă: *Uite, mă, beți o cafea, vă cinstește băiatu'. Săr-mâna, trăiască familia ta, bă nene*, zice una dintre ele. Noaptea nu e un loc atât de prietenos cum pare. Sunt umbre care coboară din obiecte, se scurg în lume și mă amenință, sunt zgomote, lumini care apar brusc și mă fac să întorc capul, sunt atât de multe lucruri care nu ar trebui să fie.

Pe Gheorghe Manu Dumitru îmi zice că trebuie să mergem să își mai ia, s-a uitat el și nu stă chiar așa de bine cu proviziile. Mă cinstește, nu durează decât un sfert de oră. Cotim pe Victoriei și el tot povestește, spune fără șir cam tot ce i s-a întâmplat în ultima vreme. Nu știu, poate mi se pare mie, dar lumea lui s-a cam micșorat, a intrat la apă. Nu mai trăiește în petrecerea în care îl știam eu, din chef în chef și din ieșire în ieșire, viața lui se restrânge mai nou la puținul casei, câțiva prieteni foarte apropiați și fiola cu marfă, nelipsită, necesară, ucigașă. *Acu' îmi dau și eu seama, mă*, îmi spune cu un calm de necrezut, *că până la urmă căcatul ăsta omoară. Mă iau răuri dacă nu am, tremur ca prostu' pe marginea patului și văd lucruri, stau cu inima-n chiloți să nu intre vreunii peste mine și să mă facă, e ca dracu'. Nu mai mănânc, aproape că nu beau nici apă, nu se poate, mă, să fie bine. Mihaela a plecat, m-a găsit într-o dimineață varză și de atunci n-a mai venit, s-a dus și aia. Trebuie să mă las, știu, da' e aproape de nefăcut.* În față la cazinou nu e mai nimeni,

câțiva bodyguarzi sprijină mașinile și stau de vorbă. E un București pustiu și frumos, dincolo de fricile mele. Ocolim și intrăm pe Sfinții Voievozi, ne latră toți câinii din cartier, ajungem în rond. Băieții joacă barbut, beți morți, totul e la fel ca întotdeauna. Ieșim din rond tot pe Sfinții Voievozi. *S-au ajuns ăștia de la colț, mă. Era una, vai mama ei, la vreo cinzeci de ani, nu avea nici de pâine. Cum dracu' a făcut, s-a combinat cu unii de stăteau pe la ea, a început să vândă. Și-a luat oameni de o păzesc zi și noapte, și-a băgat săgeți, îi merge treaba. Vinde ieftin, aci în cartier dă și pe datorie și s-a apucat o lume-ntreagă, e un cartier tras. Scandaluri, miliție, arestări, nimic, baba rămâne în picioare. Cică o apără ăia de la gară, dracu' mai știe ce și cum.* Îl privesc, nu știu ce să mai zic. E agitat și îmi pare rău de el, așa că îl las să vorbească. Ajungem la Baie, mă așez pe o bordură și Dumitru dispare în gangul unei case. Niște băieți beau beri la colț, nu par să aibă nicio ocupație. Ei trebuie să fie. Noaptea e liniștită, din când în când se mai aude câte un zgomot prelung din gară. Ăia s-au uitat la mine, și-au dat seama că îl aștept pe Dumitru, mă ignoră. Am un sentiment ciudat, nu e nici frică, nici altceva, o neliniște poate. Ceva îmi stă în gât, e un sentiment fizic de care aproape că nu mai pot scăpa. Beau din cutia de bere, respir noaptea, încerc să mă adun, nodul e tot acolo, nu pot opri amintirile cu centrul ăsta și cumva deja port doliu, cumva nu vreau

să plec din lumea asta și ar trebui să mă mai gândesc, să mai aștept să văd ce se întâmplă. Dacă se mai întâmplă ceva și ratez, dacă iar plec și îmi pare rău? Fumez, privesc strada ca pe un paradis. Aici mi-am dorit întotdeauna să trăiesc, aici e lumea mea. Dă-o dracu' de literatură, dă-o dracu' de sculptură, eu vreau să simt strada și să mă trezesc dimineața fără niciun scop pe lumea asta, vreau să trăiesc cu băieții și să nu-mi aduc aminte cum se termină serile, vreau să fiu liber, liber, ce-o mai însemna și asta. Cum să mă las, cum să opresc totul? Ce se va alege de mine, în afară de praf? O să fiu un nimic, un șters, te pomenești că mă și combin și trăiesc la casa mea, treaz zi de zi, vreun din ăla plictisitor și cu burtă? Râd singur în gând. Imaginea mea cu burtă și devreme acasă e una cu care nu pot trăi, nici chiar așa. Măcar să nu fac burtă. Sau să mai stau prin oraș câte o noapte, da' treaz. Pe dracu', pe cine mint eu aici? Nu pot să ies prin oraș și să mă întorc treaz, unde suntem, despre ce vorbim? Băieții de la colț îl opresc pe unul, se clatină și vrea neapărat să intre. Îl trimit în altă parte cred, ăla se încăpățânează, o secundă am senzația că o să-l ia la omor. Unul dintre ei se ridică de pe bordură, îl ia pe ăla de guler, îl împinge în fața lui ca pe o păpușă de cârpă. Aproape gingaș, cred că nu vrea nici măcar să îl zgârie. Îl trece prin fața mea, *Uite, bă, du-te-n frații mă-tii pe acilea și nu intra, nu îți dăm nimic. Ți-am mai zis, frățioare, de ce vreai tu să mă bagi*

pe mine în belea? Să trebuiască să te iau la caftealã? Copilul, nu poate avea mai mult de optșpe ani, rămâne în mijlocul trotuarului. Se clatină, pare să judece ce e de făcut. Dă din mână a lehamite, îi e frică de ei totuși, pleacă spre Stoilov înjurând încetișor. Zâmbesc, am mai văzut. Țiganul se apropie de mine, are o întrebare: *Tu nu ești, mă frăție, ăla de stăteai la Virgiliu, la RATB? Că mă tot uit de când stai aci.* Dau din cap, da, eu sunt. *Vezi că ai de stat, când intră ăsta cu care ai venit, nu mai pleacă, stă de tainã cu baba și își face acolo, au ei vorbele lor. Îți dă fratele tău o bere rece?* Dau din cap că nu, arăt cutia, am. *Da' tu pe unde mai ești, bă? Nu te-am mai văzut pe aci de mult. Am plecat din oraș, m-am dus la munte, stau acolo. Și nu mai tragi? Nu. Mare minune, frate, ține-o așa, tu nu vezi câți băieți buni mor? Văd, văd, de ce am plecat?* Iese Dumitru și mă salvează, nu aveam despre ce vorbi cu ăsta și mă călca pe nervi. Ne salutăm prietenește totuși, trebuie să ne prefacem frumos. Pornim înapoi pe Sfinții Voievozi, Dumitru râde. *Auzi, mă. Ăstora eu le-am pus ușa, să mor io. Într-o noapte, tras mort. Nu au vrut să-mi dea, bă, da' deloc.* Vorbește febril, grăbit, parcă nu poate să tacă și toate cuvintele trebuie spuse în același timp. *Am mai căutat prin cartier pe aci, nimic, să mă ia cu dambla. Să mai încerc o dată. Ăia că nimic, că mor, prostii d'astea. M-a luat boala urâtă. Am luat toporu' de acasă și am venit peste ei. Când m-au văzut*

așa mare cu toporu', s-au tirat mai încolo pe stradă. Intru la babă, bat la ușă frumos, aia că nimic, că nu deschide, că să moară, să facă, să dreagă. Văd eu că nu e de vorbit cu nebuna, îi fut două topoare în clanță și deschid ușa. Pun banii pe masă, îmi iau, plec. A doua zi, ăștia la ușă. Ce ai făcut, mă frățioare, că să vezi, că stă baba și vrea să te facă. Râde prelung. *Nu zici, bă, că i-am cumpărat ușă de metal și i-am plătit și montaj, ba le-am dat și ălora de băut?* Râd și eu, asta chiar e de povestit. În rond, partida de barbut nu se mai termină. *Brăilaaa*, urlă Fane ca apucatu'. *Unde-ai dormit, bă, cu mâna aia? Să n-atingi băiatu' că te rup.* Îi ocolim, nu avem cu cine vorbi. E clar că nu se vor opri până nu se și bat, așa e pe aici. Luăm câteva sticle de la non-stop, coborâm încărcați.

E liniște și pace aici, nimic nu pare să se fi mișcat din loc de când am plecat. Lucrurile nu se schimbă în grota asta, totul e așa cum se vede de la facerea lumii încoace. Dumitru are de povestit tot felul, nu mai tace de când am plecat de la babă. Ideea principală, cred, e că el o vrea pe Mihaela înapoi și nu poate trăi fără ea și-și ia zilele, gata, s-a hotărât de mult, dar mai amână un pic că poate se întoarce ea. Între timp mai trage și așteaptă, ce dracu' să facă. *Nu se poate dragoste cu forța, da' nici chiar așa*, perorează, *vine ea și ziua aia când îi pare rău și se-ntoarce la băiatu', vine. Bei ceva? Zi ce bei, că am chef de chef.* Iau

o cutie de bere, mă simt rău și nu am niciun chef. Ciocnesc cu el, mai ascult povești, mă uit la ceas. Încă puțin și e dimineață și plec, nu mai am răbdare deloc.

Îl ascult pe Dumitru, îl ascult și nu îmi vine să cred cât poate vorbi omul ăsta, fără pauză. E nevorbit de multă vreme, e limpede. Am un plan din ce în ce mai clar să mă ridic și să plec, mai bine stau în gară unde e liniște decât să ascult în proasta povești cu droguri și băutură și stat singur în casă. Le știu și eu pe ale mele pe de rost, ce să mai aflu nou? Îmi e din ce în ce mai frică, îmi e din ce în ce mai rău. E ca un tremur în interior, parcă ceva stă tot timpul în spatele meu și îmi va face ceva, nu pot spune ce și nu pot spune când. Miros frica asta, o simt cu fiecare atom din corp; dincolo de vorbele lui Dumitru, dincolo de veselia lui aproape tembelă, îmi aduc aminte de Mișu, cu vodcile lui, cu fetele lui luate pe datorie de la colț din Piața Alba Iulia, cu statuile pe care niciodată nu le mai termina, cu damblalele lui de fată bătrână. Nu știu ce mi-a venit și de unde mi-am adus aminte de Mișu, poate pentru că și el era speriat tare și mereu căuta oameni care să doarmă la el, îi era groază să doarmă singur – nici cu lumina aprinsă nu putea adormi. Mișu mi-a pus dalta în mână, într-o noapte, la el în atelier, pe Cezar Bolliac. Nu am învățat nimic atunci, nu era cum, dar nici nu am uitat. M-a bătut la cap vreo două zile că trebuia să mă fac artist, ce dracu'

m-am lăsat așa de toate? Cât o să mai beau și o să mai umblu aiurea? Cât o să scap până mă ratez de tot? Printre vodci și ratări, Mișu era un mare moralist în viață, avea chiar legături de familie și devenea ridicol, plângea când își aducea aminte că soră-sa plecase în Canada fără el. Ea era o mare artistă acolo, el bea vodcă ieftină și își plângea de milă prin București cu toți ratații și cu toți fraierii de doi bani. Printre care mă număram și eu sau oricine se nimerea să fie în preajma lui. De fiecare dată povestea aceleași lucruri, primul pe lista lui fiind excavatorul vopsit. În felul următor: el și câțiva colegi de la Arte lucrau nopțile în atelier la facultate; lucrau, beau, dormeau acolo. Niște tipi de la primărie tot reparau o stradă chiar la geamul atelierului. Un excavator făcea urât până seara târziu. Într-o noapte, beți, au luat culori și pensule din atelier și au vopsit excavatorul sorcovă, ore în șir. Când au venit ăia dimineața, să înnebunească. Toate astea lui Mișu i se păreau foarte amuzante, mai erau și altele. Despre cum a sărit el cu capul într-un copac când se ducea cu motocicleta la Craiova. Despre o tabără de sculptură din care nu își aducea aminte nimic. Despre femei, mai ales despre femei, și despre iubirile lui întotdeauna neînțelese, ratate, triste. Mișu era artist până în măduva oaselor, ceea ce noi nu înțelegeam deloc. Brusc:

— Auzi, mă Dumitre. De Mișu ce mai știi? Ce mai face dementu' ăla?

Mă privește surprins, probabil nu înțelege care e legătura. Tace câteva secunde, apoi:

— Mișu a murit.

O tăcere cât noaptea cade odată cu cuvintele lui.

— Ce, mă? Cum dracu'?

— A trecut Tavi pe la mine acu ceva vreme. Mi-a povestit el. Cică își luase viză de Canada, în sfârșit, o ținea într-un chef de vreo lună. A plecat cu trenu' la Craiova, să o vadă pe mă-sa. Că pleca. La Caracal a coborât să-și ia ceva de la chioșc, poate rămăsese fără macheală. S-a luat cu niște ăia prin gară la omor, taman trecea un rapid și a căzut sub tren. Durere, a urlat tot orașu'.

— Hai, mă...

Sunt mai trist decât aș fi crezut că pot fi.

— L-a adunat mă-sa cu punga de pe calea ferată, o nebunie întreagă. S-au dus ăștia, tovarășii lui artiști, la înmormântare la Craiova. Nu am fost.

— Păcat. Era băiat de treabă.

Tac. Respir. Privesc în gol. Memoria. E un truc. Mă ridic. Fac un semn. Voi dormi. Voi uita. Aceste lucruri. De o gravitate. Incomensurabilă. Mă voi uita. Îi voi uita. Generalizat. Iată drumul.

Camera e mică și aglomerată. În mijlocul ei tronează un pat uriaș, o dihanie de pat, un monstru interbelic de doi metri lățime. În rest, pereții sunt plini cu dulapuri și genți cu haine, pentru tot blocul poate. O fereastră mică, de jumate pe

jumate de metru, un ochi negru deschis peste o lume întunecată. Mă trântesc în pat încălțat, îmbrăcat, ca în vremurile bune. Din camera cealaltă se aude televizorul, un documentar poate, curios, sunetul e pornit. Mă gândesc la seara asta, încerc să o judec și nu reușesc. Atâtea lucruri, în lumea mea mică, nu pot crea decât haos. Mă liniștisem un pic. Mi-a trebuit București. Și acum, acum trebuie iar să mă lupt cu ideea că nu am rezistat foarte mult fără, că am luat-o de la capăt fără să clipesc măcar, ba chiar premeditat. Tot încerc să mă mint că ăsta e drumul meu spre recuperare, dar de fapt știu mai bine decât oricine că toate tâmpeniile astea vin dintr-o indecizie cruntă, din imposibilitatea mea de a spune gata, de azi m-am oprit. Ce vreau să fac? Încotro mă îndrept? Unde sunt?, ar fi o întrebare mai bună. De ce fac toate lucrurile astea, de ce de fiecare dată demolez tot ce am construit și iau totul de la zero? De ce. Nici eu nu înțeleg, nici eu, deși e vorba despre mine și ar trebui, uneori, să mă pot explica mie. Îmi așez mai bine perna sub cap, încerc să închid ochii, gândurile nu vor să se oprească deloc. Mama: *hic sunt leones*, la fel și regretele, nu zăbovesc. Nimic nu trebuie să mă întristeze, aș exploda, m-aș sparge într-un milion de fărâme, aș muri în toate cele un milion de forme ale mele, nu vreau să mă gândesc la asta. Trebuie să încerc să mă adun, trebuie să construiesc ceva, trebuie, trebuie, trebuie. A devenit o necesitate să îmi încep recuperarea,

nu mă mai suport în felul ăsta. Iau o gură de bere din sticla de lângă pat, aprind o țigară, voi adormi în cele din urmă. Asta e ultima bere din viața mea, de aici încolo nu voi mai ști cum e. Lacrimi închipuite îmi joacă pe un obraz închipuit al unei fețe închipuite. Plâng. Plâng pentru anii pe care nu i-am trăit și pentru anii pe care nu îi mai pot trăi, pentru tot ce nu am fost și pentru tot ce nu pot fi: nici un stricat reușit, nici recuperat cum trebuie. Nu se poate mai rău de-atât și totul e un plâns cosmic, toată viața asta e o mare părere de rău pe care nu o suport. Regret până și regretele mele, regret momentul când m-am apucat să mă las și am renunțat, m-am părăsit pe mine, m-am șters din lume. Ca să ce? Unde dracu' duce drumul ăsta, unde? Dacă nu am iubit până acum, voi iubi de acum încolo? Dacă nu am vorbit, voi vorbi? Dacă nu am trăit, voi trăi? Cine îmi garantează mie ceva? Cine? Unde e stâlpul de care să mă țin, să mă leg? Unde sunt lucrurile de care să mă agăț? Câte să fie șanțurile din jurul meu ca să nu pot să scap din ele? Și Mișu ăsta, el mai lipsea, el cu băutura care omoară oameni, care îi scoate din priză când ți-e lumea mai dragă și îi aruncă sub roțile unui tren, gata, la măcelărie. Ca să am la ce să mă gândesc când mai vreau să. Ca să nu am la ce să mă gândesc când totul e gol. Nu îl suport, întotdeauna a avut partea frumoasă a tragicului cu el. Iată-l, în sfârșit, aureolat. Dar mort.

Mișu. Un episod încheiat deci. Și eu: un episod care începe? Nu aș zice, ce hal de început e ăsta?

Globii oculari încep să se liniștească, o umbră de roșu plăcut colorează întunericul. Reiau în gând ultima carte citită, asta poate să mă liniștească. O transpirație rece îmi udă fruntea, zvâcnesc din toți mușchii, totul se încețoșează. Aud din ce în ce mai clar documentarul din camera cealaltă, îl traduc în minte și monotonia asta mă liniștește. Totul e bine acum, mi-am pus toate întrebările pe care mi le puteam pune, pot să caut răspunsurile până la sfârșitul timpului.

ia hai să stăm noi puțin de vorbă am să îți spun ceva zice din colțul încăperii ca și cum nu ar mai fi nimic altceva de spus deschid ochii larg dau să țip nu pot dau să mă mișc nu pot sunt mut de groază *când te-am făcut nu asta am avut în minte nu asta am vrut când la anii ăia m-am înhămat să fac un copil nu aș fi vrut să ajungă mai rău ca mine nu credeam să se poată întâmpla așa ceva tu știi cât de greu mi-a fost infirm și bătrân să trec peste toate și să mă apuc să mai fac un copil când aveam tot ce îmi trebuia și nu ar fi avut sens tu știi de câte ori m-am certat cu maică-ta voiam și eu un băiat voiam să las ceva în lumea asta un om care să-mi poarte numele și să-l ducă mai departe atâta voiam nimic mai mult numele nostru să nu moară și te-am crescut te-ai îmbolnăvit când aveai șase ani tocmai te înscrisesem la școală te-ai îmbolnăvit și doctorii ridicau*

din umeri și am vrut să mor acolo pe coridorul de la spital și nu reușeam să-mi dau seama ce e de făcut doctorul ăla bătrân coleg cu mine m-a chemat în cabinet și mi-a dat un bilet de trimitere să te duc la București să scapi că nu e bine tot spitalul mi-a căzut în cap cărămidă cu cărămidă și am ieșit buimac am chemat mașina și am plecat așa în mijlocul nopții aproape plângând și aproape mort și eu am ajuns acolo la spital am așteptat până dimineața în mașină am intrat cu tine la doctor și te umflaseși tot săracul de tine și aveai numai bube maronii pe la încheieturi și eu nu puteam să mai vorbesc mă uitam la doctor ca la Dumnezeu și îmi ziceam că o știi el ceva nu degeaba conduce un ditamai spitalul universitar m-a bătut pe umăr îl internăm o să fie bine vi-l dau înapoi ca nou bine că l-ați adus la noi că am mai văzut eu tâmpenii sunt atât de speriat că nu pot nici să urlu nu pot să fac nimic stau și mă uit și nu cred *ai stat șase săptămâni în spitalul ăla și maică-ta s-a mutat să stea cu tine și eu veneam o dată la două zile și în toate zilele de duminică să te văd te-au operat și ți-au scos amigdalele îți cumpăram sticksuri și îți plăceau și erai bățețelul meu blond și fericit chiar și în spital și îmi era așa de drag să mă uit la tine cum te lupți cu boala aia și citeai din* Scânteia *aveai cinci ani jumate și te învățasem să citești erai minunea spitalului și toți te iubeau pentru că erai atât de deștept pentru anișorii tăi* își șterge o lacrimă și se uită la mine cu blândețe

toată lumea mea se sparge în bucăți și nu îl pot privi fixez peretele de lângă *te-am luat acasă apoi și ai crescut frumos și sănătos nu mai aveam griji erai cel mai deștept copil din școala aia și mergeai la olimpiade și peste tot mă mândream cu tine în sfârșit făcusem și eu ceva era minunat aveam cincizeci de ani eram bătrân dar aveam un băiat aveam toate motivele să trăiesc* gâfâie parcă stă să se sufoce *apoi te-am dus la club și te-ai apucat de sport și acolo erai bun îți plăcea să alergi erai disciplinat și cuminte niciodată nu mi-aș fi închipuit până în ziua aia când ai venit acasă beat mort te-am luat din fotoliul din hol și te-am așezat în pat am zis că totul e un accident și de se mai întâmplă nu o fi un capăt de țară să te las în pace te-ai înhăitat cu toți golanii din cartier te-am lăsat în pace am zis că asta e tinerețea nu puteam să îți zic nimic pentru că tu erai în continuare băiatul meu și totul era așa cum era nu puteam să îți zic nimic ai început să nu te mai duci la școală au început profesorii să mă sune m-am certat cu ei nu i-am crezut nu aveam de ce să îi cred m-au chemat în consiliul profesoral și mi-au spus ce făceai prin liceu am urlat la ei i-am înjurat și le-am zis să-mi lase băiatul în pace că se alege praful de ei și de ce fac ei acolo să nu îi împingă vreun păcat să îți facă ceva așa am crezut că e mai bine așa am făcut asta pentru că am crezut că te va durea să fii exmatriculat și m-au ascultat mă respectau toți ai avut noroc cu asta te-ai*

înhăitat după aia cu muzicanții ăia ai început să lipsești nopțile de acasă și să te întorci beat seară de seară aveai aproape optspe ani și am zis iarăși că sunt nebuniile tinereții și eu fusesem ca tine să te las că îți revii tu ce rost are să mă bag am zis apoi ai căzut la facultate și ai vrut să pleci la București să muncești te-am lăsat ce era să fac oricum ceva în mine a murit în ziua aia apoi ai luat la facultate și m-am mai liniștit deși eram bătrân și bolnav nu ai mai venit pe acasă nu ai mai vrut să știi de nimic și de nimeni cu atât mai puțin de noi de mine nici atât mi-am dat seama tăticuțule că deveniseși un monstru ca mine la anii tăi că nu mai aveam eu cum să te ajut veneam la tine la facultate și abia dacă reușeam să schimb două vorbe cu tine totul se sfărâma în jurul meu și eram bolnav și îmi doream să te văd realizat și numai asta nu se întâmpla îl privesc din nou are fața schimonosită de durere și plânge vorbește sacadat știu că îmi e foarte frică dar am renunțat să mai lupt cu asta am renunțat și îl voi asculta nu am unde să fug și nu am unde să mă ascund și oricum am început să fiu convins că visez și nu poate fi real ce mi se întâmplă *și noaptea când a sunat telefonul la ora doispe și am sărit din pat și iar am crezut că lumea asta e strâmbă îmi spuneai la telefon că ești în arest erai incoerent de beat și nu am știut ce să fac am luat mașina și am plecat la București am așteptat avionul am ajuns la tine cât am putut de repede chiar erai în*

arest la poliție și mi-a stat inima am făcut tot ce am putut am găsit avocat și am intrat la procuror tu erai în celulă acolo și eu voiam să mor și am cerut să fii trimis într-un spital de psihiatrie așa mi-a zis avocatul că te scap norocul tău că procurorul a zis da am mers în urma mașinii ăleia de poliție care te transfera și am ajuns la spitalul ăla care era ca o închisoare am stat cu tine de vorbă și nu îți aduceai aminte nimic sau nu voiai să îți aduci aminte am vrut să-ți dau o palmă să te bag în peretele ăla cu totul dar nu am făcut-o ți-am cumpărat țigări și ce mai aveai nevoie și am rămas la un hotel în oraș să încerc să rezolv lucrurile veneam zilnic să te văd și vorbeam despre literatură și orice altceva nu voiai să vorbești cu mine și nici cu doctorul și nici cu nimeni despre ce se întâmplase în noaptea aia cum ai ajuns tu să fii acuzat că ai fost cu cineva care a spart o mașină și i-ai dat o bâtă în cap păgubitului la o oră după mi-ai povestit atunci cum ai văzut tu bătrânul ăla mort de trei zile în camera înghețată de la capătul secției știi bătrânul care murise și pe care nimeni nu îl lua de acolo să îl îngroape și mi-am dorit să fiu eu în locul lui dar nu ți-am spus asta pentru că la televizor ne uitam la mineriadă și ce mai conta un bătrân care murise singur într-un spital de psihiatrie la fel ce mai conta copilul ăla bolnav pe care un infirmier l-a împins și a căzut și a făcut fractură deschisă și nimeni nu l-a tratat ore întregi că au zis că se preface

dacă urla ca nebunul în patul lui nu mă interesau necazurile altora și nici măcar moartea lor eu voiam doar să te văd scăpat și numai la asta mă gândeam abia mai târziu mi-am adus aminte de ce-mi povesteai tu acolo și nici azi nu îmi dau seama dacă erai speriat sau pur și simplu îmi povesteai ca să îmi spui ceva ca să nu tăcem așa cum făceam întotdeauna pentru că tu băiatul meu nu mai aveai nimic să-mi spui parcă toate cuvintele dintre noi doi se spuseseră și trebuia să tăcem să tăcem până la sfârșit și chiar am tăcut chiar nu s-a mai putut spune nimic de la un punct încolo și te-am scăpat după un an de chinuri ai scăpat doar cu o amendă penală și cred că pentru ultima dată în viața mea am fost fericit am uitat de toate necazurile și de boală și am sărbătorit erai liber și măcar putusem să fac ceva pentru tine și nimic nu mai conta din momentul ăla absolut nimic și a venit vara eram așa de bucuros că mergeai la colocvii literare și începuseși să îți revii

în după-amiaza aia mă uitam la televizor stăteam cu pisica acasă pentru că maică-ta era de serviciu mă sunase soră-ta și totul părea bine m-am ridicat să pun telefonul la loc și m-am prăbușit în mijlocul camerei o mână nevăzută îmi strângea pieptul ca o cange de fier m-am tăvălit de durere și eram singur și nu puteam decât să mă gândesc că mor înainte să vii tu în vacanță am reușit să mă târăsc până la măsuță cu mâna de fier atârnată de mine și încă strângând am sunat la salvare și

am spus cu greu numele noroc că femeia aia mă cunoștea am zăcut încă zece minute rugându-mă să nu mor durerea nu se oprea deloc deloc au intrat ușa era deschisă ca de obicei m-au pus pe o targă și m-au dus la spital primele cuvinte pe care le-am spus au fost sună-l pe băiat să vină să îl văd apoi m-am simțit rău și ziua a trecut cu mine așteptând cu un fir de oxigen în nas așezat pe marginea patului și sufocându-mă și rugându-mă să nu mor până nu vii mi-au făcut toate analizele din lumea asta și am auzit pe un coridor edem pulmonar nu le-am spus că știu dar maică-ta plângea la marginea patului de parcă deja murisem și știam dar nu voiam să îi spun asta am lăsat-o să mă mintă și am așteptat ai tu idee cât de greu e să fii muribund și să aștepți și să nu se întâmple nimic nu sigur că nu ai nicio idee de unde ai putea să știi cum aerul nu mai vrea să intre singur în plămâni și brusc devii conștient de respirație aspiri cu greu brusc îți dai seama că respiri de mii de ori în fiecare zi și asta te obosește gândurile se aliniază respirației începi să gândești așa cum respiri sacadat și lent aproape o gândire gâfâită mi-am trăit viața de zeci de ori în alea două zile în care te-am așteptat și am sperat un singur lucru să nu mor atât să nu mor

ai intrat terminat în salonul de spital se vedea asta dar ai fost tare ai reușit să nu jelești și tu ca toate babele din jurul meu și să păstrezi măcar un pic de omenie nu-mi plăcea că mă jeleau și eu

trăiam îmi venea să le spun tuturor că știu ce am și știu ce se va întâmpla dar nu e cazul să mă plângă o să aibă destul timp după erai liniștit și mi-ai povestit cum a fost la colocviul ăla apoi te-ai certat cu medicii și m-ai scos pe afară să respir aer curat și pentru ultima dată m-am simțit om ca toți oamenii deși într-un căruț cu rotile respiram binișor am băut un suc și am stat de vorbă și a fost bine

acum... îmi spune toate astea ca și cum am sta de vorbă și nu pot opri groaza nu pot opri sentimentul că vocea e doar în capul meu sau visez sau dracu' mai știe ce se întâmplă cu mine și nu ar trebui să fie așa și nu îmi dau seama de ce trebuie să se întâmple asta

Mă ridic. Sunt transpirat, curge apă pe mine. Înșfac rucsacul, năvălesc prin ușă, îi arunc lui Dumitru o privire și mă împleticesc pe coridorul strâmt, plin de lucruri. Nimeresc yala, descui, urc scările aproape în patru labe, aproape alergând. Niciun gând, doar frică. Noaptea se cască și mă înghite, merg gârbovit, privesc umbrele cu suspiciune și ocolesc stâlpii, pot fi periculoși. Nu am țintă. Ajung pe Calea Victoriei, văd un grup de trecători prin noapte, sunt amenințători, mă întorc și alerg în direcția opusă. În fața mea, luminile Pieței Victoriei par o salvare din vid. Mă împleticesc spre ele, alerg ca un nebun, fiecare umbră din jurul haloului becurilor e un loc primejdios din care trebuie să ies cât mai repede, acolo se

pot întâmpla alte nenorociri. Nu mi le pot imagina clar, dar ele sunt reale și trebuie ocolite, trebuie depășite cât mai repede. Mă opresc la trecerea de pietoni, mă asigur, nu îmi dau nici eu seama de ce fac asta. Fiecare gest e din altă lume, fiecare gest e un rezultat al fricii. Încă puțin. Încă o sută de metri, voi ajunge în lumină. Acolo e salvarea, în piață. Sigur, nicăieri altundeva. Ceva se va întâmpla acolo, voi reuși să respir, voi reuși să scap. O lumină albastră de neon izbucnește lângă mine, mă învăluie, sunt traversat într-o fracțiune de secundă de un sentiment de groază care mă face să îmi pierd echilibrul. Mă clatin până la zid, mă sprijin, respir adânc, îmi dau lacrimile de frică și de disperare. Spasme. Apnee. Ochi înlăcrimați, albastrul intermitent e singurul orizont. Tot ce rămâne, singurul lucru de care privirea mea se mai poate agăța. Sunt doar două lucruri: percepție de albastru și frică. Atât a mai rămas din mine, în timp ce mă chinui: să inspir; să expir; să stau în picioare; să fiu.

Un pic de demnitate totuși. Mă desprind de zid. Iau azimut becul din stânga, cel albastru, pare potrivit. Pas cu pas, mă apropii. Încă puțin. Am ajuns. Mă așez lângă stâlp, stau rezemat. Îmi dau seama că nu am fumat de când alerg ca bezmeticul pe aici. Ceea ce nu poate fi un lucru bun, un Eu care nu fumează în secunda în care se ridică din pat e un Eu nefamiliar. Poate de asta nu puteam respira. Mâna mea dreaptă face gesturile mecanic,

stânga aprinde bricheta și fumul vindecător mi se prelinge prin corp, ajunge sub unghiile de la picioare și amorțește tot, fiecare neuron în parte; fumez convulsiv, nu mai scot țigara din gură, fiecare fum e un pas către vindecare, către uitarea cea bună. Jandarmii din fața Guvernului și paznicii din parcare îmi dau un sentiment de siguranță, am certitudinea că am ieșit din partea periculoasă a lumii. Mă ridic, o mașină galbenă pare să fie singura soluție. Am deliberat, nu am curaj să merg pe jos până la gară,

iar rămânerea în acest oraș e o chestiune exclusă. Fac un semn, stopurile mașinii luminează asfaltul și știu că va opri. Urc în față, între firele și ecranele care îl însoțesc pe șofer. Vocea mea spune cuvintele *la gară*, mă mir și eu de asta. Calea Victoriei se scurge repede pe lângă mine, intrăm pe Sfinții Voievozi și frica încearcă din nou să se apropie de mine, dar demnitatea invocată mai înainte o îndepărtează. În dreptul străduței pe care stă Dumitru închid ochii, nu are sens să privesc într-acolo, e ca și cum aș privi înapoi – ceea ce nu se face. Sufletul meu salută doar strada, singurul lucru pe care l-am iubit vreodată, strada întunecată. În inima mea se înalță un imn asfaltului, bordurii, stâlpului de electricitate, arhitecturii orașului. În inima mea se înalță un stâlp înghețat pe care scrie

despărțire

de tot ce am iubit vreodată. De vacarm, de zgomotul prietenos al străzii, de trecutul care nu e decât o adunătură de ruine, o arhitectură a

ratării. Despărțire. *Am vrut amândoi despărțirea?* Cu toată durerea ei, cu tot plânsul și toate urletele posibile. Undeva, între orizontul de albastru de lângă zid și stâlpul din Piața Victoriei, s-a produs un lucru – aproape un sentiment. Înstrăinare. Despărțire. A cărei explicație întârzie undeva, desigur, dar care poate fi schematizat și subsumat cu un singur și măreț, deși ridicol, cuvânt – pe care nu îl știu. Deși sunt făcut numai din cuvinte, pe ăsta nu îl știu. Cum aș putea să îl știu, de vreme ce nu stă scris nicăieri?

Plătesc. Cei câțiva lei de care bucuros mă despart acum. Mai bine să nu am nimic, dacă tot am ajuns aici. În nenorocire și suferință. O stare de luciditate insuportabilă vine spre mine, o văd, mă înghite. Sunt defect, am remușcări. Aproape imagini ale groazei, cum s-a spus. Aproape altceva decât sunt eu, micul monstru care umblă singur prin lume. Mi-e cald, foarte cald. Imagini din copilărie, vremuri fericite, zări luminoase și pentru totdeauna pierdute; imagini pe care credeam că nu le mai știu. Zâmbesc. Sunt un pui de Tiresias, nimic mai natural. Nici eu nu am uitat, se pare. Ghinion. E devreme. Îmi iau bilet, voi sta mai bine pe o bancă. Cu noaptea. Cu cine altcineva?

Intru la Mac, iau o cafea și o sticlă de apă. De azi nu mai beau, gata. Niciodată. Chiar niciodată. Nu știu dacă voi reuși să mă schimb, nici nu îmi pun problema asta, dar voi încerca să trăiesc altfel. Pe un drum gol și prăfuit, eu și un personaj pe

care nu îl cunosc, eul meu treaz și decis să construiască ceea ce, în lipsa altui cuvânt mai bun, aș putea numi viața. Zâmbesc. Zâmbesc ca prostul, cred, pierdut între oamenii care așteaptă trenuri. Complet pierdut, la propriu. Mă trag lângă un stâlp, privesc panoul cu plecările. Mai am o jumătate de oră de așteptat. Fumez. Beau cafea. Privesc în gol și încerc să îmi imaginez cum arată viața fără. Grea treabă. Mai bine să mă plimb un pic. Ciudat, nici nu mă simt foarte mahmur. Poate că treaba aia cu controlul cantității a funcționat, dracu' știe.

Lângă un gărduleț lipit de calea ferată, o siluetă cunoscută. Ghiță. Cu privirile în gol, cu o sticlă de juma' de litru ieșită din buzunarul gecii, fredonează un refren numai de el știut. Mă vede, zâmbește larg. Mă așez pe gărdușul de lângă el, ascult cum cântă. *Fata în rochie-albastră/ dansează goală pe masă/ da' de când s-a mai mărit/ s-a pus taxă pe privit.* Reia. Încă o dată. Pare să nu remarce lumea din jur, pare să nu poată comunica. Brusc: *Ticuțule, eu l-am omorât pe Dumnezeu, de aia stau pe stradă, într-o seară l-am omorât pe Dumnezeu și de două mii de ani stau pe stradă, mă canonesc singur pe aici. Eu sunt Dumnezeu, Ticuțule, eu l-am omorât pe Dumnezeu.* Continuă să cânte melodia cu fata, privește în gol cu atâta intensitate, încât îi dau lacrimile. Își trage un mare pumn în falcă, apoi încă unul. Mă uit hipnotizat la pumnul lui mare și noduros, mă mir că nu îl

doare. *Uite așa îl pedepsesc eu pe Ghiță, care a omorât oameni și pe Dumnezeu. Un gunoi.* În față, în dreapta, îl văd pe Mircea cu chitara în mână. Îmi face semn să mă duc la el.

— Nu te apropia de el, îmi zice, e beat și periculos. Așa face când se îmbată, delirează, îl știu de ani de zile. Nu e băiat rău, dar la băutură e nebun de legat. Pe mine m-a și lovit o dată, a doua zi nu știa nimic. E nebun, dar e prietenul meu. Asta e viața. Privește în gol. Cred că mă duc și eu la casa mea, sunt obosit tare.

Salut și plec, nu e nimic de zis. Ei stau pe stradă, am priceput asta, e mai bine să îmi văd de ale mele. Trenul cu care plec s-a afișat, mă duc la peronul șapte și mă așez pe o bancă. Privesc telefonul, deschid Facebook-ul și mă uit în gol. Cine or fi oamenii ăștia care postează pisici și căței la cinci dimineața, nu am idee. E și asta o ocupație, la urma urmelor.

În tren sunt singur în vagon. Deocamdată. Mă simt obosit, terminat aproape. Un păienjeniș încearcă să îmi închidă ochii, mă lupt să mă uit pe geam la siluetele care trec și, ciudat, nu urcă deloc în vagonul în care sunt eu. Nu am niciun plan de viitor, vreau doar să ajung pe Plai și să uit de tot. Absolut tot. Până și chestia asta cu marea mea încercare de debut în literatură mi se pare acum o tâmpenie, o uriașă tâmpenie. La ce îmi trebuie așa ceva? Țara arde, baba se piaptănă. Cam pe-aci și eu. Le-am rezolvat pe toate, mai am să mă fac

scriitor. Mai și spun la lume că am o carte aproape gata, când știu bine că nu aș putea în niciun fel să pun cap la cap ce am până acum astfel încât să construiesc o carte. E clar, am numai rahat în cap. Trenul se urnește din loc, prinde viteză, îmi e din ce în ce mai somn. Incredibil. Ies pe burduful dintre vagoane și aprind o țigară, nu vreau să adorm și să rămân în tren. Telefonul zumzăie în buzunar, pe ecran scrie Ramza. Brusc, mă tem. Nu știu de ce, dar mă tem. Nu îi răspund, mai bine să evit o discuție. Numai de asta nu am nevoie. Un singur sfat părintesc și mă arunc din tren, e clar.

Cum și-o fi dat el seama că trebuie să mă sune la ora asta, nu știu. Să fi aflat că am plecat brusc la București ieri? Să-și fi dat seama oare? Cine m-a vândut și de data asta? Mă rog, asta e o întrebare stupidă, pot afla foarte ușor. Telefonul începe din nou să vibreze. E clar, e pornit tare pe mine. Ignor ecranul luminos și vibrațiile, sunt un om superior și de azi încolo nu mă mai cert cu nimeni. Sunt un om nou, deși nu spun asta la nimeni. Țin pentru mine. De ce aș spune? Cine mă mai crede acum? La un bilanț provizoriu al ultimelor șase luni, îmi dau seama fără putință de tăgadă că nimeni nu ar mai putea avea încredere în mine. Nasol moment. Și telefonul nu se mai oprește din bâzâit, îmi vine să-l arunc pe geam. Aparat de rahat. Numai de asta nu aveam eu nevoie acum. Pe lângă aceste sentimente străine,

pe care cred că le pot numi remușcări, fără să mă înșel prea tare, mai am nevoie, cu siguranță, de discursuri amenințător-moralizatoare. Scopul meu în viață. Deci, băiatul ăsta nu știe să renunțe. E clar. Probabil încearcă să mă convingă să răspund. Nici gând. Sunt muuult mai inteligent de-atât. Apăs ferm butonul, îi resping apelul. Sunt un erou al vremurilor moderne, clar. Recit în gând un poem prost, privesc câmpul, îmi iau gândul de la violențele acestuia. Alt bâzâit. Șenilă. Devine clar, e o conspirație. Nu-i nimic, le voi răspunde cu o tăcere plină de mândrie. Așa cum merită. Nu au niciun pic de respect pentru deciziile mele, ia uite. Acum sună alternativ, eu le resping apelurile, ei sună, eu resping, ping-pong. Sunt un minunat, nicio eschivă nu îmi e străină. Cine a zis că telefonul a micșorat lumea e un prost, eu sunt aici și demonstrez că nu se poate comunica dacă cel de la capătul celălalt al undei nu vrea. Oi fi eu modern, dar nici chiar așa. Alt bâzâit. Incredibil. Nea Lică. Fraților, e cinci dimineața, ce aveți toți? E șase, mă rog, același lucru. O lume de matinali. Și eu în ea, centrul. Miezul. Acest lucru amenință să se termine foarte prost. Dar refuz să comunic, scot cartea din rucsac, beau apă și citesc. Printre bâzâituri. O tragedie, sunt înconjurat de un roi de viespi. Ridic telefonul, nu am cum citi așa. Pe ecran, în bara de sus, stă un pliculeț. Abia schițat. Îl resimt ca pe o amenințare. Glisez ecranul, apăs pe iconița mesageriei. Văd **ramza** bolduit, e clar. Apăs pe iconiță. Privesc:

> Хай кэ м-ай заибит! Да ту кяр ай охуит, долбоеб конченый??? Да пошел ты на хуй, кончуга! Хуйло ебанное, в натуре бля! Кум поць су фий аша де ебанат??? еу же бля сука те-ам предупредитк-о сэ-ць руп ебала аста а та охуевшая!!! Ту ну вкурешть ни хуя по ходу, пидар голимый блядь!

Mi-nu-nat. Îmi scrie în rusă, na! Băăă, ce oameni! Oare ce o însemna? Dar dacă îi răspund, nu înseamnă că intru într-un preapăgubos dialog cu un om care, indiferent cât sunt eu de necunoscător într-ale rusei, pare extrem de dușmănos și nervos? Aici e întrebarea. Căreia nu prea am cum să îi răspund. Însă, exact ca în povestea cu pisica aia curioasă, nu mă pot abține. Deschid mesageria. Alt nume, la fel de bolduit și îndrăzneț, îmi sare în ochi. O împunsătură, deschid. Altă dandana: un mesaj atât de injurios, încât nu poate fi reprodus. Înaintea acestui poem de dragoste, bardul zisese încă (mai concis): alte înjurături.

Fără să vreau neapărat, remarc o anumită furie în exprimarea acestui derbedeu din Vrancea. Lucru care mă face să înțeleg de ce s-a întâmplat lucrul cu pricina din *Miorița* (pe merit, acum îmi dau seama), dar nu mă înfurie. Un zâmbet superior alungă aceste jigniri, eu sunt un echidistant și un estet și un domn, desigur, nu răspund la provocări. Voi face asta ca un intelectual, iată, cu o anumită

demnitate necesară în situații de conflict. Fără sentimente, mai degrabă cu o atitudine detașat-scolastică, de cercetător, deschid ecranul anterior – intitulat **ramza** – și tastez:

Poți să traduci chestiunea asta, te rog?

Apăs butonul, în centrul ecranului apare cuvântul *sent*. Rezolvat și asta, mă întorc, deschid ecranul cu tanchiști, tastez voluptuos:

Hai sictir!

Trimit, un preaprietenos *sent* mă anunță că lucrurile sunt rezolvate în această direcție. L-am învins, nu poate el cu biata lui vorbărie să se bată cu vorbele pe care le folosea – cel mai probabil – chiar și Baiazid. Ar fi absurd. Desigur. Nimic mai ridicol, fără ocol. Nu poate el să. Lupte. Cu mine. În cuvinte. E mic și slab, iată adevărul. Telefonul, interlocutorul meu real, bâzâie (în timp ce în spatele lui se văd, frumoși, munții). Pliculețe, deci nervoșii aceștia îmi răspund. Mie, mie îmi răspund! O aberație. Deschid:

Hai ca m-ai zaibit! Tu kiar ai ahuit, dalbaiob koncennyi??? Da pashel ty na hui, kanciuga! Huylo ebannoe v nature blea! Kum potsi sa shii asha un ebanat??? Eu je blea ssuka te-am predupredit ca-tsi rup ebala asta a ta

ahuievshaia! Tu nu vkureshti nihuia pohodu, pidar galimai bleaghi![1]

Lingvistic, asta înseamnă să cazi din lac în puț. Adâââânc. Adânc tare. Abilitățile lui de comunicare, dublate de un minunat management al stresului, mă impresionează. Din reflex, dau să îl înjur înapoi. Însă nu. Am zis că sunt mai înțelept decât ei, ce dracu', nu o să mă iau la ceartă cu toți acum. Tehnica struțului, nu mai zic nimic. Bag capul în tren și nu mai văd nimic. Telefonul continuă să bâzâie, m-am obișnuit deja cu el. Pe ecran sunt pliculețe și receptoare, sunt cel mai căutat om din lume la ora asta. Îi scriu un mesaj lui nea Lică, *sunt în tren vin la Plai ajung la 8*, apoi îmi văd de ale mele. Adică privesc peisajul, atât mi-a mai rămas de făcut.

E timpul să-mi pun gândurile în ordine, ăștia mă agită. Nu mă gândesc la nimic, privesc lumea colorată din fața mea și mă minunez. E doar o stare de contemplare, dacă mă întreabă cineva, probabil liniștea dinaintea furtunii. Trebuie doar să rămân așa, lucrurile se vor întâmpla așa cum se vor întâmpla. Eu nu pot schimba nimic, totul

1. Într-o traducere aproximativă: *Hai că m-a ajuns și pe mine la os!!! Tu chiar nu ai frică, retardatule??? Păi, du-te-n pula mea, zdreanță ce ești! Cap de pulă, pe bune! Cum poți fi așa un tâmpit? Eu doar te-am avertizat, pizdă, că-ți rup botul ăsta al tău de clovn! Văd că tu chiar nu vrei să înțelegi, poponar terminat ce ești!*

e deja stabilit. Nu știu nimic, nu sunt nimic. O umbră, dacă sunt și asta. Un călător. Nimic nu se mai poate schimba, am ajuns în sfârșit în momentul deciziei. Sunt sigur că fără drumul la București aș fi rămas indecis, cumva pornit să mai încerc o dată, să văd cum e. Acum, acum totul are un gust ușor amărui. Dar clar. Odată cu renunțarea veni-va tristețea, lucru cu care sunt obișnuit. Deși nu aș vrea. Am citit cu atenție, după chestia asta cu Decizia urmează o perioadă în care „pacientul" intră într-un soi de depresie; nu își mai găsește locul în lume. Înțeleg, renunțarea asta e o specie de dezrădăcinare, de rupere cu trecutul și, în consecință, de dezorientare în condițiile în care datele esențiale ale vieții au dispărut. Unde, nu îmi dau seama exact. Faptul că îmi amintesc tot ce s-a petrecut ieri mă pune în derivă, parcă era vorba că datele imediate se pierd. Haos, un haos foarte clar se înfiripă în aceste gânduri ale mele, care probabil vor trebui reluate. Sau modificate, nu știu exact. Ce e cert, pentru moment, e că de aici încolo mai am trei pași de parcurs:

– contact,
– asimilare,
– întrerupere.

Lucruri complicate, prea complicate în condițiile în care nu am dormit de douăzeci și patru de ore. Se amână. De reținut pentru moment că, pe posterul de pe peretele clinicii, ciclul „ideal" al experienței avea șapte etape: senzație, conștientizare, mobilizare, acțiune, contact, asimilare, întrerupere.

Ideal, mda. Eu sunt cam la a patra etapă, deci nu stau rău deloc. Părerea mea. Prin geam trece ieșirea din gara Predeal, mai am puțin și ajung. Un pic. Ciudat, de data asta drumul nu mi-a plăcut. Să fie ăsta un semn? Sau apa e de vină? Faptul că am băut doar apă a lungit drumul, așa se explică. Și acum va trebui să dau ochii cu alți nervoși, nu sunt deloc încântat. Mama ei de treabă. Număr copacii, mă holbez fascinat la toate miliardele de frunze din pădure, parcă nu mai înțeleg nimic. Sunt obosit, prea obosit. O ușoară amețeală, o simt. Semn că trebuie să dorm, dar mai e până acolo.

Trenul iese din pădure, imediat încep să văd conturul orașului. Nu îmi place situația asta, poate aici e cea mai mare problemă. Nu îmi place să merg singur pe drumul ăsta. Pare foarte greu să reușesc fără familie, fără job, fără acte, fără nimic. Un om cu o cauză, cam atât. Datele imediate ale experienței și restul, zero. Cum să fac? Unde e ăla care a zis că esența înțelepciunii e întrebarea, să îi rup capul? Să-i smulg ideile alea delirante prin ochi? Singurele lucruri de care nu am nevoie acum sunt întrebările. Pe lista de necesități aleg să pun tot, e mai simplu așa.

> Pasul unu, primul lucru pe care va trebui să îl inventez e timpul. Ca sens. Consecuție clară a lucrurilor de la unul la altul. Cu consecințe de la o acțiune la alta. Trebuie să ies din maimultcaprezent și să mă preocup de lucruri

hidoase, cum ar fi trecutul și viitorul: înspăimântătoare imagini ale ratării. Lucruri mereu evitate, dar necesare dacă vreau să devin om. Cu siguranță ființa care știe ce e timpul, care deja l-a inventat e om. Eu? Nu știu încă. Eu sunt antropomorf, asta îmi e evident privind reflexia capului meu în fereastra trenului, dar nu îmi dau seama exact despre restul lucrurilor. Poate un fel de om preistoric, căzut întâmplător în vârtejul unor situații cu totul și cu totul incontrolabile. Exact veriga dintre maimuță și cei care seamănă cu mine, ființele bipede care înțeleg că ceasul și calendarul sunt mai mult decât simple obiecte de podoabă. În momentul în care voi inventa timpul, abia atunci pot să mă ocup de pasul doi, care nu poate fi, la o adică, decât o nouă invenție. Starea mea de inventator deja validat va cere, de la sine, continuarea seriilor de inovații care să mă poarte, în marș triumfal, spre umanitate. Așadar, va trebui atunci să mă preocup de o conștiință. Da, mi-am dat seama încet că nu am nici așa ceva, că sunt aproape cu totul lipsit de sentimente și, în consecință, de conștiință. Aș putea foarte bine să fiu un criminal plătit sau un soldat ideal într-o armată ideală, atât de departe sunt de sentimentele care, în general și mai ales în cărți, mi s-au arătat ca fiind umane: mila,

bunătatea, aprecierea binelui și a răului. Lucruri străine mie în esența lor, dar pe care în altă esență, a mea, trebuie să le învăț cumva. Că o conștiință nu e lucru ușor de inventat, asta îmi arată fără putință de tăgadă anii trăiți până acum. Ani minunați, dar haotici și plini de cruzime. Ani în care mi-am făcut singur mai mult rău decât îmi va putea face vreodată cineva, ani ai purificării, ani ai ștergerii de sine aproape monastice, ani inexistenți în varianta oficială a ceea ce se numește viață. Ani lipsiți, cum bine se vede, de timp și conștiință. Apoi va trebui să mă ocup de

> pasul trei, inventarea vocii cu care să spun adevărul, ca o consecință directă a lucrurilor de mai sus. Lucru foarte greu, lucru aproape imposibil din perspectiva unui atemporal fără conștiință. Ajuns în poziția cea mai de sus a categoriilor, cea care derivă direct din frumos și bine, spiritul meu, necălit în aceste mirabile lucruri, va avea de suferit. Că își va găsi calea, odată invenția săvârșită, sau nu, asta rămâne de văzut pentru a încerca să trec la

pasul patru, ultima și cea mai grea dintre etapele de parcurs, piatra filosofală și pumnul plin de noroi care lovește o față deja mutilată de alte și alte lovituri, suma întrebărilor

și eșecul formidabil al tuturor filosofiilor, acum, dintotdeauna și pentru totdeauna, motivul universal valabil pentru râsul și mai ales plânsul gânditorilor în veac, oglinda tuturor lucrurilor și garanția irefutabilă a adevărului, trecerea imposibilă și blocajul mereu inexistent, zgomotul și furia, crima și pedeapsa, războiul și pacea, călătoria, ca să concluzionez aici, în interiorul cel mai interior al gândului care e gândul gândului, ceea ce nimic nu face, iară mai degrabă desface, combătând pentru a afirma în legea celor ce nu se pot spune, pasul patru, zic vouă, stă în inventarea vieții. Inventarea. Vieții. Mele. Acea materie neagră care încă mă ține aici, legat de toate acestea, în ciuda tuturor evidențelor și în ciuda tuturor șanselor de a muri scurt, fără regrete și fără istorie, fără măcar vreun avertisment, dacă există cumva avertismentul morții. Nu le pot pune în opoziție, viața și moartea, mi se pare că nu e drept să fac asta și ele formează un continuum, o stare, singura stare din care poate fi extras subiectul micului meu gând despre salvare, căci despre asta vorbim aici, despre salvarea mea, cel mai greu lucru pe care mi-l pot imagina și, de fapt, opusul tuturor gândurilor mele. Ajuns aici sunt mic și slab, fără resurse; sunt doar eu și asta e prea puțin pentru ce am de făcut, de unde și liniștea mea aproape

cadaverică, liniștea sufletească în care nimic nu pare să existe și totul e o mare masă nediferențiată, totul e omogen și difuz ca înainte de facerea lumii, înainte de acea inexprimabilă explozie din care va fi apărut universul. Ce voi face mâine cu viața, chiar dacă, printr-o explozie oarbă de noroc, pot să o inventez? În ce o pot investi, cum o pot face să însemne ceva? E cert totuși că sunt într-o mare încurcătură și tot acest demers de o logică impură riscă să nu fie decât o suspensie în plus, decât un blocaj și încă un semn al ratării. Lucru care mă duce, singur și nesilit de nimeni, către un alt element care trebuie inventat și folosit în această situație, un element al elementelor și un garant al logicii, cumva semnul absolut care rezidă în toate, Unul și unicul, tautologicul, inversul identic, fraza cutremurătoare care spune tot despre identitate, lupta dinainte pierdută și câștigată, fără de care umanitatea nu ar avea rost și în prezența căreia aceeași umanitate se anulează, iată, cam așa sună un adevăr pe care mai adineaori nu îl știam, pentru că nu întrebasem despre el și niciun drum prost nu trebuie să existe fără de călăuzitoarea întrebare, așadar:

> pasul cinci, sinceritatea, acesta este lucrul care trebuie inventat și care mă sperie mai mult decât propria moarte, dacă mă întreabă cineva (norocul meu că nu e cazul).

Aceste gânduri vor să mă adoarmă, dar nu e timp pentru asta. Un scârțâit insuportabil mă anunță că am ajuns în Brașov, e timpul să părăsesc acest templu. Templul meu, trenul. Ridic rucsacul, mai iau o gură de apă și pun sticla în coșul de sub geam, mă ridic și pe mine cu mare greutate și mut picioarele mele grele de zece tone înspre ușă. Peronul nu e aglomerat, e rece și plăcut. Aprind o țigară și mă așez pe o bancă, va trebui să aștept celălalt tren vreo jumătate de oră. Nu îmi place aici, cumva nu mă simt deloc bine. Nu am o explicație, nu pot spune cum. Nu sunt nici măcar mahmur, ar fi o explicație minunată pentru a scăpa de toate gândurile și a-mi plânge de milă puțin, dar nu sunt mahmur. Sunt doar trist, trist și singur pe un peron într-o gară. Eu, rucsacul, o bancă. Niciodată nu se schimbă nimic, e clar. Privesc șinele de sub tren, nu am nimic altceva de făcut. Fumez. Respir. Privesc. Atât. Asta e existența mea, cu atât am mai rămas. Lucruri de o simplitate deznădăjduită.

Doi bocanci se interpun între ochii mei și imaginea șinelor de cale ferată. Ridic privirea sictirit, am și eu curiozitățile mele. Adam. În bocanci și geacă, nu ar avea cum să nu fie în carne și oase. Zâmbește cât gara, e roșu în obraji și gâfâie ușor.

— Hai, brothere, hai acasă.

Mă ridic, fac un efort și iau rucsacul de pe bancă. Adam mi-l ia din mână ca pe un fulg, nici

măcar nu îl agață de umăr. Merge liniștit lângă mine și sporovăiește, în vocea lui nu e nimic amenințător sau răzbunător, e același om pe care îl salutam ieri-dimineață la plecare.

— M-o sunat prietenul ăla al tău, Ramza. L-am potolit eu, ce gura văii, se umflaseră nervii pe el.

Îl privesc fără expresie, nu cred că mai sunt în stare de așa ceva. Coborâm în pasajul de sub linii, ieșim înapoi în gară, mă clatin ametit. Adam mă sprijină, nu zice nimic și încetinește pasul. Ieșim din gară, fiecare pas a devenit o escaladă întreagă.

— Sunt foarte obosit, spun scurt. Stai să-mi iau o apă.

Ne îndreptăm spre mașină, micul 4 × 4 e parcat lângă taxiurile din gară. Străbatem orașul, pentru mine un loc complet necunoscut. Ieșim. Așa arată ieșirea din viață, spune gândul meu. Câmpul e galben cu verde, copacii au toate culorile din lumea asta. Am ochii împăienjeniți de somn, fiecare privire e un efort și mi se pare că rețin tot, că iau cu mine fiecare frântură de informație și o pun undeva, nu am idee unde, undeva într-un loc numai al meu, pentru a fi folosită mai încolo la ceva.

Intrăm pe Plai. Civilizația, așa cum o știm, nu va mai exista de aici încolo. Mă îmbăt cu galbenul și maroniul și roșul frunzelor care se descompun, am în cap o metaforă a putreziciunii care mă face să îmi spun în minte la nesfârșit eu sunt frunzele toamnei eu sunt frunzele toamnei eu sunt frunzele

toamnei eu sunt toamna eu sunt toamna eu sunt toamna eu sunt galben eu sunt arămiu eu sunt maroniu roșu eu sunt frunzele toamnei galbene arămii maronii roșii ale toamnei frunze galben-arămii eu sunt și asta e tot ce sunt. Mă distrează mintea mea, nu mai am nevoie de nicio distracție în prezența ei. Adam conduce liniștit, îmi povestește de-ale lui și pot să mă scufund în culori, să uit, să încep să șterg tot ce știu, să încep să mă scriu din nou. Voi dormi, știu asta, voi dormi și totul va fi gri și negru și noaptea va fi singura mea scăpare. Iată podul de peste râu, șanțurile săpate de camioane, arcadele copacilor care străjuiesc drumul, frunzele putrezite care au umplut lumea. Mai încolo voi vedea brazi, știu, dar: îmi plac mai mult frunzele astea moarte, îmi place mai mult toamna asta, metafora care îmi stăruie în minte și gândul că și eu pot renaște, la fel ca natura, că nu e totul pierdut și va veni pentru mine o primăvară minunată, plină de verde și bucurie. Nu, nu sunt mort, nu încă. Doar port cu mine, zălog, povestea unui mort, dar nu am murit de tot. E doar o pauză, toată viața mea e o pauză, o stare intermediară între ceva și altceva, și voi renaște, sunt sigur de asta așa cum sunt sigur de încântarea cu care privesc în jurul meu prin geamurile mașinii.

Oprim. Am ajuns. Băieții mă întâmpină cu bucurie, câinii fac circ în jur. Mănânc, respir, privesc, stau liniștit. Mă ridic. Plec. Către Adriana. Patul e

schimbat. Cineva. A făcut asta. Apa în boiler e caldă. Cineva. A făcut și asta. Mă spăl. Arunc hainele într-un colț. Mă întorc spre chiuvetă. O privire,

brusc devin atent, mă apropii și mai tare, mă lipesc de oglindă, fac un pas înapoi, încă o dată, mă fac cenușă. Deschid gura încă o dată, mai privesc, mă agăț de marginea chiuvetei cu ultimele puteri rămase înaintea unui urlet care nu se produce. Nu se poate. Incisivul al doilea din stânga. Chiar în față. Nu mai e. Scot limba prin gol, ipostază trandafirie a idioțeniei. Sunt hidos. Urât până la anularea de sine. Privesc în jos,

mâinile ca niște bețe, pline de vene înnodate, picioarele subțiri și albe, privesc în sus, capul și gâtul înnegrite de soare, începutul de chelie, barba nerasă, gura știrbă. Sunt slab, neîngrijit, am cearcăne de doi centimetri. O arătare bizară, din altă lume. Dar acest dinte, lipsa lui de fapt, m-a convins. Locul meu nu e în lume, nu mai am ce căuta acolo. Singura mea soluție e însingurarea, ruperea de lume, anularea de sine. Întru ce? Întru nimic. Exact așa,

nu aș mai vedea altă soluție. Mă așez în colțul băii, mă ascund de oglinda aia, nu vreau să mai văd nimic. Închid ochii, *teatrul cruzimii*, cum era fraza aia? Din carte? Și cum trebuie făcut, îmi țin

respirația până mor? Așa se rezolvă lucrurile? Iată, mă opun,

zic: Nu, nu voi renunța. Acum, chiar acum zic: Mă voi lăsa numai așa, ca să dovedesc că se poate, fără niciun motiv și fără nicio motivație. Mă voi lăsa aici, departe de lume, mă voi îndepărta și mai tare, voi intra în mine și mă voi rupe de tot, simpla inexistență de până acum va fi o glumă, un fel de preambul ridicol. Voi deveni neom, dacă e nevoie, dar mă voi lăsa. Înadins, tocmai pentru că nu mai am nimic de pierdut și nu mai am unde să cad; pentru că am ajuns în punctul cel mai de jos în care poate ajunge un om și am supraviețuit, miraculos, iată-mă aici; pentru asta, de aici încolo pot lupta. Orice pas mic va fi o victorie, orice urcare va echivala cu o escaladă pe cel mai înalt munte. Dar de ce să vorbim

despre luptă, dacă ea nici măcar nu există? Tot ce am de făcut e să supraviețuiesc în continuare, să dau din mâini și din picioare și să îmi spun, simplu, că mai rău de atât nu se mai poate și nu trebuie să-mi fac nicio grijă, totul e deja rezolvat. Trebuie doar să exist, aici, departe, la marginea lumii, alături de o carte și ceva lemne gata de sculptat. Nimeni nu va avea de suferit, nimeni nu se va bucura. Odată ieșit din limitele percepției, voi fi scăpat de tot ce înseamnă suferință și durere. Trebuie să mai scap și de mine, dar rezolv eu și asta.

Urc scările. Cu greu. Fumez pe marginea patului. Sunt un bătrân, eu și amintirile mele ne întindem. Deschid laptopul. Deschid o carte. AVLI GELLI. NOCTIVM ATTICARVM. LIBRI VIGINTI. Rememorez. Tot ce s-a întâmplat. Mă bucur de tot ce nu s-a întâmplat. Fumez și respir greu, trebuie să fie de la oboseală. Scotocesc în geanta de laptop, găsesc o pastilă, mâinile mele nesigure ridică un pahar cu apă și o înghit. Mi-am luat decizia, acum ce e de făcut? Nimicul care mă așteaptă mă sperie mai tare decât moartea. Probabil așa arată infernul, dacă există așa ceva. Infernul trebuie să fie un loc în care iei o decizie și nu știi ce să faci cu ea, chiar dacă decizia asta îți schimbă toată viața. Un loc în care nu ai nimic de făcut, trebuie doar să stai și să aștepți să îți treacă un sentiment pe care nu îl poți descrie și care te scoate din minți. Infernul e deci un loc extrem de neplăcut, în care se întâmplă tot felul de lucruri indescriptibile și în mare parte inventate. Pe scurt, Infernul e viața mea. Mai în detaliu, toate aceste câteva luni de zile în care nu am avansat niciun milimetru și în care m-am întrebat ca tembelul ce încerc eu să fac și cu ce scop, în care m-am dat de ceasul morții să descopăr motivații pentru acțiuni inexistente și motive pentru lucruri care s-au întâmplat complet haotic, în care am greșit crezând că salvarea stă în ceilalți, în acțiunile lor și în cuvintele lor, în cărțile lor și în

înțelepciunea lor. Cu sau fără acestea, tot în Infern sunt. Dar e mai suportabil de unul singur.

Închid cartea, nu pot citi. Pornesc un film, totul poate să aștepte. Absolut totul.

Ultimele două săptămâni nu au însemnat nimic în economia personală, dacă fac abstracție de câteva gânduri. O chestiune dominată încă de lista propusă în tren, de lista personală care nu pare deloc să se concretizeze în ceva stabil.

Surprinzător, în afară de câteva înjurături spuse în treacăt, mica mea escapadă (hai să o numim așa, nu are sens să dramatizăm) nu a avut repercusiuni serioase asupra relațiilor cu prietenii. Constat, destul de mirat și umilit în același timp, că nici măcar furie nu am fost capabil să provoc, cu excepția momentului-SMS din tren. Nu am suficientă credibilitate pentru a înfuria oameni? E grav. Am fost privit în ochi cu cea mai mare sinceritate și totul mi-a fost iertat așa, aproape biblic, lucru care m-a pus pe gânduri mai adânc decât sunt dispus să suport. E limita cea mai de jos a umanității aici, momentul când – chiar și în caz de derapaj serios – oamenii nu se mai înfurie și nu îți mai fac reproșuri, ba chiar te bat pe umăr și îți zâmbesc prietenos, ca unui cățel care a răsturnat bolul cu lapte și cereale pe covor. Cel mai probabil, în mintea lor, nu am cuvânt, nu prezint

încredere, sunt pasabil, trebuiesc tolerat, trebuiesc ajutat, nu îmi voi reveni niciodată (lucru foarte clar), nu voi reuși în timpul acestei vieți (cum mi s-a spus, cu o anumită amabilitate) să țin minte lucrurile importante care țin de mine, nu am niciun viitor și oricum nu am ce face cu el, nu știu decât să tac ca mutul și să îmi fac mendrele când mă apucă, nu există nimic care să mă aducă pe vreo cale bună, oricare ar fi ea, nu sunt responsabil în legătură cu viața mea, sunt un ratat etc. Aceste lucruri, însumate, nu pot decât să mă întristeze și să mă înfurie. Această tristețe înfuriată, la rândul ei, mă transformă în moduri deloc plăcute. De câteva ori, gândindu-mă la aceste lucruri, am avut intenția să sparg toate geamurile cabanei, să distrug totul în jurul meu și să îmi bag picioarele în tot atât de adânc, încât să nu mai existe cale de întoarcere. O decență inexplicabilă m-a oprit să fac aceste gesturi care țin de vandalism și să încerc să îmi văd de ale mele, deși furia a rămas. Mocnesc. Știu că nu e bine, deci mocnesc încetișor și mă încrunt la tot ce văd, nu îmi place deloc treaba asta. Tocmai când mă apucasem să inventez o lume frumoasă, lumea m-a exclus. Sau eu am exclus-o, tot ăl drac. (E posibil, desigur, ca această dublă excludere să nu fie decât una dintre multele fantasme care mă țin ocupat, pentru că trebuie să am și eu o ocupație, și care ocupație ar fi mai bună, la urma urmelor, decât a-mi plânge de milă?)

Ca urmare a planului făcut în tren, am decis să devin un om responsabil. Am cerut și obținut două sarcini, una zilnică și una săptămânală. Prima, eu spăl toate vasele care trebuie spălate după mese. O formă de penitență medie, ușor altruistă, dar care îmi oferă ocupație și nervi cel puțin o oră pe zi. A doua sarcină, obținută după o foarte amuzantă evaluare (doi oameni m-au urmărit atent cum puneam o plapumă într-un cearșaf), ține de o formă de voluntariat care ține, la rândul ei, de o formă de penitență mai adâncă decât prima: mă ocup de curățenia pe un etaj al cabanei, de la curățarea băilor și până la ștergerea geamurilor și spălarea gresiei de pe holuri. Aici sunt incluse și toaletele și alte lucruri care de care mai interesante, dar pudoarea mă împiedică să le descriu cu amănuntele lor mai puțin plăcute. Cu aceste ocupații am intrat în rândul lumii. Aproape că am serviciu. E unul rizibil, se va spune, dar niciodată nu am fost mai aproape de ideile de program și obligații la un loc de muncă.

Dinspre latura învățării, care trebuie neapărat să facă parte din noul meu eu, mă ocup cu tot felul de ciudățenii care de care mai haioase: citesc cărți religioase, în care îmi spun că trebuie să existe întotdeauna o morală folositoare; sculptez cu ciocanul în mâna stângă, lucru care face ca loviturile peste degetul mare de la mâna dreaptă să fie dese și extrem de dureroase; încerc să îl dresez pe Barry să nu mai stea în sufletul meu

toată ziua, dar el e atât de atașat de mine, încât mi se face milă și întotdeauna îl primesc în atelier; învăț să mă folosesc de rețelele sociale, citesc tot ce înseamnă *f.a.q.* și mă uit la tot felul de tutoriale, asta când internetul merge destul de rapid; vorbesc puțin și încerc să nu înjur, lucru iarăși haios și foarte greu de făcut; am învățat să nu mai zâmbesc, dintele lipsă din față e greu de ascuns orice aș face; îmi fac patul zilnic, mătur camera, țin lucrurile în ordine, sunt un fel de *monsieur* scamă și tind să devin perfecționist, chiar am ajuns să citesc doar în fotoliu și să nu mai arunc cărți peste tot; sunt un om nou, dar cam proaspăt.

Timpul, conștiința, adevărul, viața, sinceritatea. Acestea fuseseră categoriile propuse în micul meu *mi'raj* feroviar, formă de revelație personală greu de înghițit, lucrări deloc ușoare. Voi persevera totuși, mi-am dat seama că timpul e necesar și trebuie să învăț să îl folosesc. Nu știu exact cum se folosește așa ceva, dar cel mai probabil prin exersarea unui program zilnic și prin alte trucuri pe care le voi descoperi pe parcurs. Celelalte categorii îmi sunt deocamdată greu de priceput, mai ales viața. Acolo sunt complet străin și îmi fac griji serioase pentru succesul micii mele întreprinderi de reconstrucție, oricât aș fi de ambițios. Când mă retrag în cameră, fug de viață ca un disperat și nu vreau nici să mă gândesc ce înseamnă așa ceva, darămite să mă apuc să construiesc una.

Să construiesc o viață, auzi! Cum? Până și gândul mă sperie, serios. Păi, de unde să încep? Există un început? Ce sunt eu, microb, cum să o iau de la început? Poate cea mai bună soluție ar fi totuși să construiesc pornind în opoziție cu ce făceam până mai acum câteva luni. Nu o opoziție clară, net diferențiată, asta nu mă ajută la nimic; e nevoie aici de o specie de opoziție prin includere, una – să zicem – cumulativă, ca logica dinamică. Mă mai gândesc, nu arde acum.

Stau aici, pe banca din fața casei, și mă tot gândesc. Binele necondiționat îmi e inacceptabil – deși tocmai m-am lovit de el. Răul ar fi fost mai ușor de înghițit, nu mi-ar mai fi fost atât de rușine. Nu îmi e ușor să îi privesc în ochi pe oamenii din jurul meu, nu îmi e deloc la îndemână. Țin laptopul pe genunchi și recitesc pasajul scris azi-dimineață (am luat din nou cartea de la început, e singura mea ocupație stabilă din punct de vedere intelectual, cu condiția să acceptăm cel din urmă cuvânt de aici). De fapt, mi-am dat seama că nu iau cartea de la început de fiecare dată, ci scriu în felul meu – ca și cum în fiecare zi aș începe din nou. Recitesc:

> *Dimineață încețoșată. Cerșetorul se trezește. Zidul lângă care și-a petrecut noaptea e alb, neted, înalt. A visat ceva, își trece mâna murdară peste față și încearcă să alunge vedenia. Nimic acum. Nici foame, nici măcar frică. Toate*

simțurile lui se îndreaptă către încă o zi fără sens, către minunata lui libertate. La câțiva metri de el, negustorii intră în cetate. Ei se duc înăuntru, au voie să treacă prin poartă. Se ridică, îi privește atent. Ce va trebui să facă pentru a pătrunde în oraș? Ce va mai trebui să facă iar? Cum, pe unde? El a plecat de mult, s-a izgonit singur – știe asta –, a ales să trăiască în afara lumii, dincolo de bine și de rău. Nu a luat cu sine nimic la plecare, pentru că nu a plecat de nicăieri. Nu duce cu sine nimic, aproape nimic de fapt. Poate câteva amintiri. O vreme a stat într-o abație. Aciuat acolo, făcea mici munci în schimbul unui loc sigur sub cerul liber. Călugării l-au primit și la rugăciune – la intrarea în biserică, în stânga. Acolo era bine. A învățat să cânte din nou când muzica dispăruse din lume. Cele trei note învățate de la ei l-au însoțit apoi peste tot, cântecul lor e cântecul lui, primul și ultimul cântec. Sufletul lui a învățat să zboare. Nu a căzut niciodată, Cerșetorul nu avea destin de Icar, nu era supus niciunei tragedii. Nu a căzut, a mers încet, pas cu pas. L-au primit la masa lor și s-au rugat pentru el, i-au șters picioarele, au înălțat rugi și au plâns, au căutat să fie ca el. Pentru că el nu vorbea. Cânta, câte puțin în fiecare noapte, apoi tăcea. Odată trecut răsăritul soarelui, vocea lui nu mai avea putere. Devenea mut. Călugării l-au învățat atunci să citească și să

scrie. I-au dat voie să stea în Scriptorium*, nu deranja pe nimeni cu puțina lui ființă. Citea zi de zi pergamentele. Le ordona în minte, altfel, după reguli numai de el știute. Reținea esențialul, fără să-și dea seama că învăța. Cerșetorul nu avea conștiința propriei existențe, nu înțelegea nimic din vanitățile omenești, nu voia nimic pentru sine. Dormea acolo, cu sulurile. Abia dacă mânca, abia dacă bea, abia dacă trăia. În mintea lui, atunci a început să apară Schița. Fără să își dea seama de asta, a început să citească ordonat. Haosul a căpătat trăsăturile unei hărți. Cerșetorul devenea Cartograf. A reordonat biblioteca după reguli inexistente, legate mai degrabă de frecvența unui cuvânt sau chiar a unei silabe, legate de numărul de rânduri dintr-un text și numărul de litere din fraze. În mintea lui, cărțile au căpătat un sens obscur, mult mai obscur decât înainte. Era un nonsens în adevăratul sens al acestui cuvânt; ordinea lui era ordinea hărții și a trecerii, o chestiune pur geografică, inexplicabilă și mereu neexplicată. Nefiind vreun orator, nu a vorbit niciodată despre asta. Și-a continuat drumul, a extins harta, a trasat granițe pe care în fiecare zi le-a șters, a trasat granițe ale ștersăturilor și a pus în ele resturile hărții; de acolo a reînceput desenul, a luat-o de la capăt cu fiecare literă și cu fiecare punct, cu fiecare element care dădea seama, în felul*

său, de modificări care păreau necesare. În sensul creat de granițe, a început să înțeleagă; nu a spus nimic nimănui, nu credea că trebuie să facă asta. Noaptea, între rugăciuni, scria toate lucrurile care lui i se păreau evidente. Dimineața ștergea tot ce era de șters, niciodată nu lăsa mai mult de o frază sau două, ca rod al trecerii lui prin sensul lucrurilor. La un moment dat a renunțat și să mai cânte, își dăduse seama că simpla utilizare a sunetelor punea o piedică inadmisibilă în calea condensării conceptelor. Până și aceasta era o risipă, așa cum mișcarea și respirația i se păreau păcate de moarte. În mintea lui, asaltată de conturul din ce în ce mai neclar al cărții, tot ce era în afara gândirii trebuia evitat.

Călugării i-au respectat nebunia. Nu era primul care încerca, jocul acesta al sensului mai fusese jucat și de alții; unii sfârșiseră rău, în păcate de moarte, alții dispăruseră fără urmă. Erau frați ai lor, căzuți din drepturi pentru că erau inexistenți. Abia amintiri.

Doar Cerșetorul continua. Jocul lui, început poate din lipsa oricărei alte ocupații, devenise o ocupație și apoi o manie. Toți cei din mănăstire știau de existența documentului secret la care lucra el, însă nimeni nu avea curajul să deschidă Cartea lui și să încerce să priceapă. Aici era poate sensul cel mai adânc al cărții, în imposibilitatea de a fi citită sau înțeleasă.

În limitele cărții stăteau limitele cărții, iar pentru ei acest lucru era dinainte o promisiune și o interdicție, un ordin și o rugăminte.
Apoi, într-o noapte, din biserică s-a auzit un cântec. O litanie nesfârșită, o incantație, o odă, un imn adresat cerurilor și numai lor; în tăcerea abației, gândurile din acel imn s-au așezat ca o poleială peste lucruri, sensurile au devenit toate mai adânci și timpul s-a oprit în loc, o idee, un freamăt au cuprins dintr-odată toate inimile și toate cugetele. Cuvântul „împreună" a căpătat pe neașteptate un alt sens, mai adânc și mai deplin. Învăluiți de o dulce amețeală, aproape narcotică și deloc asemănătoare unui vis, călugării s-au strâns în biserică. Imaginea de acolo a rămas pe veci întipărită în mințile lor, așa cum înțelegem din multele cronici ale acelui eveniment. În latura dreaptă a intrării, așezat, Cerșetorul nu schița nicio mișcare. Buzele lui erau lipite, ochii închiși, mâinile erau așezate pe podea. În postura lui stătea definiția nemișcării, în felul în care respira stăteau toate literele de la începutul lucrării. Cântecul, cu nenumărate voci, se desfășura în lumea lor cu o claritate nemaiîntâlnită, notele, nemaiauzite până atunci, descriau fără rest și fără posibilitatea vreunei îndoieli ceea ce ar fi trebuit spus de la începutul timpului; ceea ce, din motive greu de descris aici (ne aflăm în aceeași imposibilitate cu călugării, cea a vorbirii), nu se

putea spune decât în armonie și ritm, nicidecum în cuvinte. În memoria călugărilor va fi rămas întotdeauna conturul creat de liniile de forță ale cântecului, conturul luminos care îmbrăca fiecare linie a bisericii în culori prea strălucitoare pentru a fi descrise și care se continua în afara construcției, spre înalturi. Cert, în gândirea lor se va fi desfășurat expresia Cuvântului Întrupat, dar niciodată buzele lor nu au putut rosti aceste două cuvinte. Abia mai târziu, când timpul avea să permită desfășurarea lucrurilor, cele două cuvinte vor fi apărut scrise într-o însemnare obscură a faptelor (o povestire a unei povestiri, o legendă, aproape imposibil de certificat). Martori tăcuți ai Revelației unui singur om, călugării au tăcut. Odată cu sfârșitul Cântecului s-au retras în chiliile lor și au așteptat rugăciunea de dimineață. Nicio vorbă nu s-a spus, nici în acea zi și nici în zilele toate ale vieților lor, despre cele petrecute în miezul unei nopți deja uitate înainte de uitare.

Zilele au curs la fel ca înainte de atunci. Tăcerea s-a așternut ca o pulbere neasemuit de fină peste toate, cuvinte care să spună povestea acelei nopți nu s-au găsit. Cerșetorul s-a adâncit și mai mult în lucrurile numai de el știute, căci pentru el nu mai exista întoarcere și orice plecare din acel Loc în care sălășluia, singur și tăcut, era deja o interdicție. Liniștit, a scris din nou Cartea, literă cu literă, a copiat-o până la

sfârșit. A lipit apoi, cu multă pricepere, câte o pagină goală după fiecare pagină a cărții. S-ar fi putut contura aici o contemplație, însă apăruse, în mintea lui, necesitatea unei rescrieri a faptelor. Dacă primele trei părți nu au suferit vreo adăugire sau vreo ștersătură, decât ici și colo, în așezarea textului în pagină, Istoria părând cu totul și cu totul veridică și deloc întâmplătoare, ultima parte a trecut printr-un proces de transformare egal sau mai mare cu o refacere a tot ceea ce, mai apoi, din nebună îndrăzneală și nemaiauzită trufie, nebunie și inconștiență, s-a numit cunoaștere. A tuturor lucrurilor care sunt pentru că sunt; și a tuturor lucrurilor care pot fi pentru că pot fi. A necesității scrierii, pentru că, așa cum s-a arătat mult mai târziu, în penumbra celor povestite de noi, ceea ce nu stă scris nu e scris să se întâmple. Iar ceea ce nu e scris să se întâmple nu va sta niciodată scris. În logica naturală a lucrurilor acestora, Cerșetorul nu a făcut decât să se supună unei sorți implacabile, nevrând deloc să provoace o ruptură în deja știut. Nu îi era scris să facă asta, dar scria din nou ultima parte a Cărții din necesitatea adevărului, care e singura înfățișare potrivită binelui.

Au trecut ani. Tăcerea lui s-a întărit, nicicând nu a mai rostit vreun cuvânt, nicicând, chiar bolnav sau în vis, nu a scos de pe buzele lui vreun sunet. El înțelesese ceva, numai el

pricepuse și teama, o teamă inexplicabilă, îl ținea departe de tărâmul ființelor vorbitoare. Dacă va fi crezut vreodată, până și rugăciunile și le făcea în tăcere, în asocieri de sunete care niciodată nu deveneau cuvinte și cu atât mai puțin propoziții sau fraze. Lumea lui, redusă la minimul acceptabil, acel punct infinitezimal care ne separă de moarte, era o lume fără cuvânt. Istoria lui era o istorie a începutului absolut, iar cele ce se lăsau scrise de el pe paginile goale ce dublau ultima parte a cărții erau litere și arareori silabe, dacă nu chiar semne care nu au putut fi descifrate niciodată.

Cu o singură excepție: la sfârșit, o concesie care ne arată acum că el nu plecase dintre lucruri. Un singur cuvânt a găsit el de cuviință să scrie, mare, în toate limbile pământului, pe ultima pagină, cea care nu dubla nicio pagină și, la propriu vorbind, nici măcar nu făcea parte din cuprinsul cărții. La început scrisese greșit, greșise toate literele încercând să le scrie separat, să compună cuvântul din rădăcinile lui, din ceea ce par a fi literele, biete semne și mâzgălituri aruncate în șiruri așezate pe pagini. Își corectase însă greșeala, iar la sfârșitul cărții sale, la sfârșitul rescrierii cărții, cum spuneam, așezase un cuvânt care spune și azi totul despre calea lui și despre imposibilitatea oricărui concept, atât cât putem să ne dăm seama. Cuvântul era: Pace.

Aici e tonul pe care – dacă aș avea curajul să mă numesc scriitor, ceea ce nu pare a fi cazul, momentan – ar trebui să scriu o carte despre carte, o carte despre ceea ce înseamnă cartea și despre motivațiile și condiționările ei, o carte despre limitele tuturor cărților și despre indefinitul lor, despre viață și moarte, frumos și urât, cuvânt și tăcere, toate lucrurile. Nu sunt pretențios, pentru mine e suficient să scriu o carte despre toate lucrurile și să nu îi pun alt titlu decât *Cartea*, desigur. Cu majusculă, doar pentru că așa trebuie. La final, necesitatea va fi evidentă. La început, e doar una dorită de mine, micul demiurg cu început de chelie și fără un dinte, exilat la marginea unei păduri din marginea lumii. Îmi dau seama, ținând laptopul pe genunchi, așa cum făceam și acum 10 minute, că toate visurile astea o să mă bage în necazuri. Sunt prea departe de condiția visătorului, zice vocea mea interioară. Ar trebui să îmi văd de ale mele, parcă mai acum vreo câteva zile eram marele inventator al vieții, ce îmi veni să mă apuc să scriu Cartea? Deși, dacă stau bine și mă gândesc, nu e cel mai bine să fac asta, să scriu adică, exact pentru că nu am altă motivație pe lumea asta și e o ocupație la fel de bună ca oricare alta, dacă ar putea căpăta o oarecare regularitate? Pot să spăl toalete și să scriu la o carte. O baie, o pagină. Dacă tot muncesc, să și creez

ceva. Pare just. Alternativa la dezastru nu poate fi decât un alt dezastru, doar că nu mă înțelege nimeni.

Pașii lui nea Lică se apropie de mine. Se așază tăcut, privește valea. Eu fumez, nici măcar nu mai e nevoie să ne salutăm. *Trebuie să facem ceva cu dinții ăia din față ai tăi*, spune vocea lui. Îl privesc mirat, în general îmi e așa de frică de dentist, că aș prefera să mor fără niciun dinte și să mă hrănesc cu paiul decât să mă așez pe scaunul ăla cu zeci de instrumente și cu seringi, freze, elevatoare și alte prostii. *Eu știu...* Răspund în doi peri, nu mă simt în stare să zic da la o asemenea propunere cu totul și cu totul neplăcută. Mai bine știrb decât la dentist; cel puțin pentru moment e mai bine așa, scap de frică pentru o vreme. *Îmi zici tu când te hotărăști, bine? Am venit să-ți zic că plec câteva zile în Austria, am niște afaceri acolo. Să ai grijă de tine. Și, apropo, ia-o mai ușor cu hotelul, nu ai nicio datorie acolo.* Îl privesc lung, închid laptopul. *Ba am. E despre mine, nu despre hotel, îți explic eu odată. Cum adică e despre tine? Ce legătură are? Încerc să pun ordine în lucruri. M-am gândit să fac ceva util, de aici începe ordinea.* Tace, măsoară încă o dată munții cu privirea, se ridică, își pune mâinile în buzunare. Pleacă, apoi se întoarce: *Să știi că s-ar putea să fie o idee bună, totuși. Fă asta, nu poate să-ți strice. Am să te și plătesc.* Pleacă, de data asta definitiv.

Ciudate aceste conversații scurte cu el, mereu am senzația acută că mă protejează, că încearcă, pe cât posibil, să mă țină departe de necazuri. Nu o să înțeleg niciodată de ce. Niciodată.

Plec spre atelier, e timpul să mai fac ceva și acolo. Am decis să nu exagerez, sculptez doar două ore pe zi și fac asta fără nicio grabă, ca și cum nici nu ar conta. Mâinile merg binișor, caut întotdeauna să respect fotografia pe care am luat-o ca model și să nu mă îndepărtez, în linia generală, de raporturile de acolo. Sunt încă departe de partea de finisare, încă scobesc acolo unde trebuie și trag linii de structură, din aproape în aproape. E drept că două degete sunt aproape gata, dar alea două degete abia dacă înseamnă a douăzecea parte din lucrare. Am aprins focul mai devreme, acum e prea cald și deschid fereastra. Totul e calm și liniștit aici, dălțile sunt așezate în ordine și oricum folosesc cel mai mult o daltă curbată și veche, cu care lucrez eu cel mai bine. Știu că nu prea am mai vorbit cu mama de la întâmplarea cu pricina, dar nu mai știu ce să îi spun. Sunt așa de prins în planul meu infinit de viață, încât ceilalți sunt îndepărtați ca locuitorii unei alte planete. Nu, greșesc: sunt îndepărtați, ca o altă specie, un grup de elemente cu care nu am putut, nu pot și nu voi putea niciodată să intru în contact, să comunic; nu au privire ca a mea, nu ating ca mine, nu au miros și gust, nici pipăit, tot ceea ce

mie îmi e străin lor le e familiar, tot ceea ce pentru ei e cunoaștere pentru mine e gol, totul se opune totului și nimic nu îmi e mai simplu decât să încerc să ies din această opoziție fără opoziție, prin simpla manipulare a conceptului de istorie, străin mie și probabil apropiat lor, ca variantă ajutătoare a memoriei care ne desparte și nu face decât să imprime, aproape ilizibil, diferența și toate repercusiunile ei invariante, goale, la limită inoperante, repercusiuni pe care eu, cu maimultcaprezentul meu, nu am cum să le percep și cu atât mai puțin să le discut sau să le înțeleg, dacă suntem de acord că tot ce rămâne după fapte, înțelese chiar și la nivel de cuvinte, e înțelegerea, tot ce nu am reușit niciodată să parcurg de fapt până la capăt, tot ce am subsumat, continuu și fără finalitate, sub termenul „subviețuire", nicidecum „viață", tot ceea ce compune șirul haotic de lucruri pe care le-am tot spus, viața mea ca exprimare simplă, atemporală și haotică, viața mea ca nonistorie, antificțională și complet ilogică, cu condiția ca logica să existe, viața mea, acest șir de întâmplări fără sens care nu fac decât să mă despartă până și de aparență, până și de zâmbet sau de strângerea de mână ca apropieri primare, nu fac decât să mă despartă până și de conceptul de identitate, aruncându-mă fără eroare în afara numelui, simplu sau comun, separându-mă prin aceasta de uman fără ca totuși să mă facă inuman, căci mie mi se

pare, când stau singur și trist în această înșiruire de cuvinte numită viață, că sunt cel mai uman dintre cei care viețuiesc, că nu a existat niciodată un om mai singur ca mine și, cu siguranță, tocmai asta mă face atât de vulnerabil, atât de slab, prin comparație cu opușii mei, atât de gol de orice semnificație, încât, uneori, oamenii nici nu mă mai văd, devin un abur și o părere, un simulacru de existență, un hiat, de fapt ceea ce deja simt că sunt, un proto-om, cel ce ființează înainte de nume, cel ce așteaptă încă, abia suflând, să existe, cel ce nu moare pentru că nu este și nu este pentru că nu poate muri, nu există scăpare pentru el, are atâta neființă în sine, încât a depășit pragul morții și stă și se uită, vede viața ca pe un simultaneu, ca pe un tot nediferențiat, ca pe o moarte de fapt, singurul scop plauzibil al tuturor gândurilor, singurul efect dezirabil al oricărei acțiuni, singura finalitate care se poate plia, fără măsură și logică, pe infinit și pe nimic – căci e evident că eu sunt Nimicul, eu, cu puținele mele cuvinte haotice și cu avalanșa mea de gânduri simultane, eu, știrb și adus de spate, locuitorul unei mizere barăci din inima munților, eu sunt Nimicul, Mortul prin sine, în sine și cu sine, deși în totalitate lipsit de orice noțiune de sine și lipsit, desigur, de orice noțiune de totalitate așa cum ar putea fi ea înțeleasă de simțul comun, eu, Polifem fără un dinte de astă dată, ridicol în încercarea mea de a

digera lumea pe nemestecate, de a rupe în fâșii ceea ce nu poate fi rupt și de a studia ceea ce nu poate fi încă descris, ceea ce nu se supune descrierii pentru că este deja-datul, deja-înțelesul, deja-fiindul, iată limita, iată încercarea mea, iată ratarea pe care deja o întrevăd, ea vine tunând, grăbită, ca mine; eu, cel mai lipsit de răbdare dintre pământeni, cel mai; cel mai; cel mai mult; cel mai puțin înclinat spre amintire și tocmai prin aceasta imemorabil și inenarabil, eu, egal cu existența mea care nu este o viață, eu, gata să inventez viața, gata să trec cu vederea micile mele derapaje și scăpări, miile de beții, seringile, foliile, tot ce a fost cândva, departe, înainte de lumina albastră, înainte de declic, de decizie, prima decizie dintr-un șir de lucruri care vor să vină, prima hotărâre pe care o pot descrie ca fiind a mea, nu o mișcare hazardată a sorții, nu un impuls, nu, ci o primă acțiune intersubiectivă, un prim pas pe un nou drum, oricât de dureros va fi parcursul și oricât de scârbit m-aș simți acum de el, oricât de multe aș vrea să se întâmple și oricât de puțin dispus aș fi eu să înțeleg că existența, chestia numită viață, nu e formată din lucruri spectaculoase, nu are nimic special, nu e festivă, oricât de dureroasă ar fi imaginea hidoasă pe care o văd în oglindă, imaginea care îmi ricoșează prin toți neuronii și care mă îndepărtează, încă o dată, de mine însumi sau de ce ar putea însemna asta; căci

nu aș putea da un nume urâtului în forma sa primară, nu am atâta imaginație, nu știu cuvântul și nici sintagma care să ofere o descriere pentru ceea ce simt când văd acel curent trifazic care îmi străbate corpul, cutremurarea în fața urâțeniei pure, imaculate, imagine absolută a ratării fără rest, imagine care nu descrie numai exteriorul, biată coajă melancolică a ceea ce sunt, ci și interiorul, sumă de răni fără sens, orizontul deșertic, sublunar, interiorul meu, o plagă fără suflet, fără suferință și fără bucurie, miliarde și miliarde de celule fără niciun fel de însemnătate, miliarde de sinapse fără sens, interiorul unui mort la o fracțiune de secundă după moarte, când totul e neschimbat și doar sufletul a părăsit acel loc, într-un orizont al speranțelor renăscute, deși, în cazul meu, cea mai mică speranță e enormă – și oricum nu îmi pot explica termenul sub nicio formă, e fără înțeles, e gol, o prostie, lingvisterie, logisterie, neant conceptual, cum aș putea să sper, dacă niciodată nu am știut înțelesul cuvântului, dacă niciodată viitorul nu a existat, dacă nici măcar trecutul nu îl știu pe tot, părți din el fiind complet ascunse sub vălul unei uitări de care prefer să nu îmi amintesc, uitarea privilegiată a celui ce doarme fără vise, a celui ce doarme unde apucă, în parc sau pe stradă, în scări de blocuri sau în crâșme, uitarea celui care se trezește bolnav zi de zi, ani de zile, căci pentru el nimic nu e important și

locul nu înseamnă nimic, spațiul nu înseamnă nimic, timpul nici atât, nimic nu înseamnă nimic, cu excepția dorinței de a mai bea și a mai trage, singurul sens al zilelor, singura lumină a nopților, singura rațiune perfect irațională a existenței, dacă putem numi existență scufundarea, ștergerea, uitarea, aproapemoartea care e viața dependentului – și oricum nu am curaj să sper, nu am curaj să îmi imaginez timpul, nu am curaj să trăiesc, trebuie să mă reduc pe mine la ceea ce nu poate fi imaginat, la un punct fără dimensiuni, la cea mai mică entitate fizică și psihică posibilă; și totul pentru a putea avea crunta îndrăzneală nu de a trăi, ci de a exista, atât, nimic mai mult, de a nu alege să mor, de a respira, a mânca, a munci, a dormi, lucrurile simple fără de care nimic nu este și nu va fi vreodată posibil, elementele cu totul și cu totul comune care dau sens însăși noțiunii de sens, dincoace de obscenitatea numită gândire și de frumusețea urâtului sau de frumosul numit gândire și obscenitatea urâtului, dincoace deci de interacțiune și de păguboasele cuvinte care intră în structura dialogului, a războiului, a negației, a tot ceea ce ne înconjoară, ceea ce este numit în cuvinte, în lipsa unei soluții mai bune, în biete cuvinte care, iată, de fiecare dată au tendința de a rata, de a nu spune tot din simplul motiv că totul nu poate fi spus, nu poate fi numit, ca și nimicul; nu am curaj să trăiesc pentru că nu am avut niciodată curajul să iubesc, nu am avut niciodată

încredere în cuvântul ăsta, am amânat deliberat orice ar fi avut legătură cu așa ceva și într-un fel am lăsat lucrurile să se desfășoare de la sine, natural, aproape de cea mai naturală dintre viziunile posibile, alegând să mă risipesc în loc să mă dedic, să nu merg niciodată pe drumurile deja umblate, să nu devin nimic; iată-mă deci singur, într-o încercare disperată de a trăi, de a înțelege acest lucru care e viața, de a merge mai departe atunci când nimic nu mai pare posibil și mi-am pierdut până și puțina stimă de sine rămasă, iată-mă, într-un atelier mizer, singur cu mine și cu bietele mele gânduri, învins și totuși în viață, viu, dar nu foarte, redus la cea mai mică unitate posibilă, aici, unde nu mai există nici măcar bruma mea de trecut, unde nu e suferință și nici întristare și nimeni nu mai pare să mă învinovățească de nimic, la limita lucrurilor și la capătul lumii, doar eu cu rușinea mea și cu lipsa oricărui plan inteligibil.

Mă ridic, sunt gârbovit de gânduri. Mai bine să fac o plimbare, aud de la Adam că în curând vine iarna. Din punctul meu de vedere, e o toamnă superbă, dar m-am obișnuit să nu pun la îndoială ce spune omul ăsta despre munte. Pare nu să știe, ci să simtă lucrurile. Ciudat.

Valea are toate culorile. Un vânt abia simțit își face loc printre copaci, nimic amenințător. Totul e calm, totul e bine, capătul ăsta al lumii e un loc prietenos. Nu știu în ce direcție o pot lua, nu

știu dacă îmi voi petrece zilele pentru totdeauna aici, dar ar putea fi o soluție bună. De ce să mă mai chinui să mă integrez într-o societate sau alta, de vreme ce îmi e bine aici? Ce rost ar mai avea? Pot să trimit scrisori către civilizație, pot să devin un fel de sălbatic, ce e mai frumos de-atât? Au mai făcut asta și alții, la urma urmelor istoria e plină de ciudați care au ales izolarea pentru a-și face opera. Aș fi unul dintre ei, un însingurat frumos. Doar că trebuie să schimb un pic lucrurile, mi se pare mie că teoria mea cu poliedrul cu suprafețe lucioase nu ține, trebuie corijată. Trebuie spus mai mult, trebuie să merg înspre adâncimi, așa simt acum. E aproape logic: cum aș putea eu, cel mai singur dintre oameni, să scriu despre exterior? Cum aș putea să descriu lumea dacă nu o cunosc, dacă ea e un uriaș gol pliat în jurul meu? Nu, nu aici e soluția, firește. Trebuie să schimb unele propoziții. În felul următor: rămâne poliedrul, e încă o idee validă, dar voi descrie reflexiile interioare ale fațetelor. Crezusem, complet greșit, că arta ține de suprafață și de un anumit joc lipsit de limită al reflexiilor. Numai că înțeleg acum că trebuie să vorbesc despre un joc al reflexiilor la interior, în miezul lucrurilor, considerând că tot ceea ce merită descris ține de gândire și de sentiment, nu de interacțiune și cu atât mai puțin de vreun exterior, oricare ar fi el. Știu, sunt forțat să fac asta, dar merg pe mâna destinului, nu am de ales. Caut sufletul. Îl caut

până îl găsesc; iar când îl voi fi găsit, când voi vedea lumina aceea, poate și eu voi fi salvat. Poate că aici e soluția mea, singura accesibilă din locul în care mă aflu: să găsesc, în nenumăratele reflexii interne ale unui poliedru, care e lumea mea interioară, sufletul. Și atunci, pentru că oamenii nu m-au putut salva și am ajuns unde am ajuns, mă va salva puțina mea artă. Mă voi folosi de ea ca de un drog, nu trebuie decât să trec de pe un palier pe altul și să mă scufund într-o altă direcție, în imprevizibilul unui drum pe care nu voi putea să îl cunosc niciodată pe deplin, până nu ajung la capătul lui. Dacă există așa ceva. Dacă există un capăt al drumului, o salvare, voi ajunge și acolo.

Culeg un lemn de pe marginea drumului, o bucată de mesteacăn de vreun metru. Voi face ceva din el, deocamdată să îl pun la uscat în centrală. E un fel de a lucra cu lemnul, trebuie uscat bine. El lucrează în timp ce se usucă, se poate crăpa. Dacă e lucrat ud, se poate crăpa după ce depui toată munca pentru a face o sculptură. Și îl iei și îl arunci pe foc, îți arzi munca, o idioțenie. Îl voi usca deci, apoi văd ce e de făcut cu el. Merg pe vale cu lemnul pe umăr.

Barry, Nero și Bertha vin aproape rostogolindu-se spre mine, au ratat plecarea mea de la cabană și au venit să mă caute. Sunt grămadă pe mine acum, dragostea lor mă sufocă, nu mai pot face niciun pas. Ne așezăm toți patru pe marginea drumului.

În stânga, pe Tămaș, se înnorează. Soarele tocmai a trecut de creastă, e o înserare aproape blândă. Norii încep să coboare spre vale, limbi albe de abur îmbracă dealul, simt alb, e o liniște de început de lume. Până și susurul Bârsei sună ca liniștea, nu mai vreau să plec niciodată de aici.

A nins o săptămână aproape continuu. Valea s-a transformat într-un tunel alb cu mici pete de culoare ici-colo, drumul s-a pierdut printre nămeți și nu mai e practicabil, lumea așa cum o cunoșteam până atunci a căpătat trăsături care țin doar de contraste; simpla deplasare între micile borne ale spațiului acestuia a devenit, în cazul cel mai bun, rezultatul unei munci istovitoare, cu lopeți și mături, în încercarea complet irelevantă de a crea mici poteci între cabane. În fiecare dimineață am descoperit, aproape amuzat, că munca din ziua precedentă era abia o urmă, greu descifrabilă în neantul de alb care ordona implacabil lucrurile. Un cer cenușiu, un pământ alb până la disperare, eu, o mogâldeață cu lopata, încercând să pun ordine în ceea ce nu putea fi ordonat. M-am lăsat absorbit de peisaj, mi-a plăcut mai mult decât îmi place acum să recunosc. În lumea alb-gri mi-am găsit o liniște pe care o credeam pierdută, am regăsit lucruri de care nu mă apropiasem aproape din superstiție, dintr-un soi de frică. E cert acum, albul și griul sunt culori mult mai plăcute decât toate pastelurile toamnei. Dacă adăugăm la ele

tăcerea pârâului din vale, ascuns sub un strat gros de gheață, obținem un peisaj propice unei prăbușiri. În sine. Ceea ce era necesar, ceea ce așteptam. Ceea ce nu s-ar fi putut întâmpla, în lipsa lucrurilor acestora insignifiante și complet haotice. Am scris, am citit mai ales, nu am lucrat deloc în atelier. Hotelul nu a avut oaspeți, nu ar fi fost cum. O singurătate deplină s-a așezat peste lucruri, una pe care nici chiar în colțul ăsta de lume – unde nici curentul electric nu oprește – nu mi-aș fi imaginat-o.

Acum stau. Ninsoarea s-a oprit, totul e strălucitor. Orice încercare de a privi spre lumină se soldează cu orbire temporară, deci mă amuz învățând să merg cu privirea în pământ, un exercițiu foarte interesant. M-a sunat soră-mea mai devreme, bălmăjea ceva despre mama, care e foarte bolnavă, și despre faptul că eu trebuie să ajung la București cât mai repede, ceva cu o suprainfecție și alte chestii pe care nu le-am priceput. Plângea cam tare, a reușit să mă pună pe gânduri. L-am întrebat pe Adam, pare imposibil să ajungem în oraș pe vremea asta. Sun din nou, poate s-a mai liniștit și reușesc să aflu ceva coerent. *Vino cum poți, vino, că de data asta e foarte grav, nu mai știm ce să facem*, spune vocea ei. Îmi dau seama că e lucru serios, va trebui să fac ceva.

Bat la ușa lui Adam încă o dată. *Mă, trebuie să ajung la tren. Cum fac? Pare al dracu' de serios.* Mă privește zâmbind, devine grav, probabil ceva

de pe fața mea îl pune pe gânduri. *Am niște lanțuri, brothere, hai să încercăm cu mașina aia mare, poate răzbim*. Ieșim, montăm lanțurile pe roțile mașinii, urcăm în ea plini de încrederea nebunilor care urcă pe munte prin furtună, cum zice el. Coborâm mai mult alunecând de pe platou, Adam reușește să vireze și intrăm pe ceea ce până mai acum o săptămână era drumul. Conduce încet, sub cinci kilometri pe oră, din ambreiaj și frână. Ne facem drum cu greu prin nămeți, mașina dansează continuu, reușim să parcurgem prima sută de metri și Adam pare sigur pe el. Îmi povestește cum a stat singur în Himalaya, agățat de un munte, timp de 24 de ore. La peste șapte mii de metri altitudine, unde nici aerul nu mai seamănă cu cel normal. Îmi spune, printre îndemnuri adresate mașinii, o poveste cu corpul care produce mai multe globule roșii în perioada de aclimatizare dinaintea ascensiunii pe vârfuri foarte înalte, de peste cinci mii de metri. Apoi: *Și era un vultur, mă brothere. Stăteam acolo, sigur că s-a terminat și nu mai apuc să cobor. Ăsta mai venea din când în când, plana în jurul meu, se gândea: „Mă, da' ăsta nu mai moare, mă! Ia uite la el, și mie mi-e foame"*. Umorul lui e dintr-o categorie greu de înțeles, dar felul în care povestește mă face să râd. Continuă să povestească aventuri de pe munte, probabil e felul lui de a rămâne concentrat. Printre îndemnurile adresate mașinii, aflu despre butoiașe cu vitamina C, lucru indispensabil în

Nepal, deliruri cu oameni în toată firea găsiți dimineața în copaci sau pe stânci, căderi de la treizeci de metri soldate cu fracturi multiple – *Păi, când mi-au zis, brothere, că alunecă, io am fost breaaaz, mamă ce am căzut* –, coborâri pe schiuri prin golul alpin, tot ce îi trece prin cap. De la un punct încolo găsim drumul aproape curățat, mașinile de deszăpezire au reușit să urce. Ajungem în oraș, îi spun să mă lase la gară și să se întoarcă acasă, mă descurc eu. Mă privește cu fața lui de copil, toată numai zâmbet: *Nu, brothere, nu mai pleci singur, merg cu tine de data asta. Hai să punem motorină și să dăm lanțurile jos, nu moare nimeni o zi.* Îl privesc cu mai noul meu calm, pe asta nu o prevăzusem. Deci nici el nu are încredere în mine. Bine de știut. Oprește pe marginea șoselei, se întoarce spre mine: *Mi-a zis Lică să nu te scap din ochi, recunosc, da' nu e vorba de asta. Vreau eu să merg cu tine, e mai bine așa. Nu te supăra, nu face să ne certăm pe atâta lucru.* Tac. Nu e nimic de zis de data asta. Doar de data asta. Mergem mai departe, străbatem munții pe drumuri relativ deszăpezite. Albul mă liniștește, am momente când chiar zâmbesc aiurea. Ușor visător. Coborâm la câmpie, un vânt cumplit mai are puțin și ne ridică de pe șosea. Nu ninge tare, doar vântul strică treaba. Rulăm cu viteză mică, totul pare să fi căpătat un ritm mai lent. Reușim să aflăm adresa spitalului prin telefon, ne ducem direct acolo. Stăm două ore, vedem dacă putem

face ceva, ne întoarcem. Planul e plan, vom încerca să ne ținem de el. În București traficul e aproape mort, s-a lăsat seara și facem două ore până la spital. O clădire gri-albăstruie, inimaginabil de urâtă, așezată aproape de centru. Intrăm, punem întrebările de rigoare la o recepție care nu seamănă deloc cu una de spital, ne mirăm amândoi de cât de puțin seamănă clădirea asta cu cele de la stat. Urcăm pe scări, ajungem la etaj printr-un fel de rampă fără trepte, întrebăm încă o dată ce și cum. Măcar doamnele de aici au uniforme albe, nu mai sunt îmbrăcate în blugi. O vagă asemănare cu un spital. O duduie corpolentă ne îndrumă spre niște scaune de plastic, vom putea să intrăm în câteva minute. Secția de Reanimare are alte reguli, bla-bla. Nimic de făcut, citesc reclame la medicamente și tratamente-minune pentru hemoroizi. Cobor, fumez două țigări legate, mă întorc. Prin ușa electrică a secției iese o soră-mea plânsă ca la înmormântare; brusc am un sentiment că nu e totul așa de simplu cum înțelesesem eu. Mă cuprinde un mic tremur, nimic deosebit. Intrăm, Adam ține neapărat să vină și el, o infirmieră ne arată un dulap de unde luăm botoșei de plastic și un fel de halate din hârtie albastră. Devenim doi extratereștri jerpeliți. Ne conduce printre paturi, nimeni nu pare să facă exces de mișcări în secția asta. O cameră apoi, izolată. Deasupra, scris îngroșat, **SEPTIC**. Alb. Pereți albi, cearșaf alb, o grămadă de aparate cu multe luminițe aprinse, o față albă se deslușește

vag pe pernă, un corp mic se poate ghici sub cearșaf, un tub în nas, unul în gură, o branulă în braț, o brățară roz, un clește de monitorizare, o sondă care vine de sub ea și se continuă cu o pungă cu lichid gălbui străbătut de vinișoare roșii, o cutie cu medicamente pe noptieră, un pachet de țigări și o brichetă, remarc tensiunea foarte mică, restul cifrelor nu le înțeleg, de fapt nu înțeleg nimic, Adam se clatină de pe un picior pe altul, tăcut, aproape alb, o asistentă vine din spate cu niște hârtii, eu vreau să mor aici, pe loc, repede și fără dureri, vreau să mă evapor, întrevăd brusc moartea ca pe o salvare, o mână iese brusc de sub cearșaf, apucă sonda din nas, asistenta sare ca arsă, o voce groasă și complet nefamiliară umple aerul alb al încăperii cu un horcăit sinistru, mă simt alb ca peretele, vocea spune *Dați-mi, mă, o țigară că am muncit toată ziua*, mă sprijin de perete, nu am ce să fac, asistenta spune *Delir, va trece*, ea spune *Ce credeți, că o să mor, credeți că scăpați așa ușor de mine, lasă că vine băiatul meu și îmi aduce țigări, mi-a mai adus, mammmmăăăă ce mă doaaareeee, maaaamăăă*, urletul ei nu e din lumea asta, stau ca paralizat în mijlocul camerei, transpir, asistenta mă privește îngrijorată, Adam dă să mă sprijine, îl împing mai încolo, deschid geamul, fumez o țigară din cinci-șase fumuri, închid geamul, mă așez exact în locul unde stătusem, ea spune *Dă-mi o țigară*, pentru câteva secunde am senzația că mă privește,

apoi, brusc, *Sofi mi-a adus dimineață niște chiftele minunate, mi-nu-na-te, de mult nu mai mâncasem așa de bine, eu trebuie să mă duc să sap pământu' de la șosea, mâine am tură dublă și nu pot, ce cald e aici, ce urât e ăla care stă în picioare colo*, aparatele piuie îngrozitor, nu pot să mă abțin și privesc peretele unde arătase ea, *Bă, voi credeți că dacă eu tac nu vă văd, de ce dracu' m-ați adus în tufișu' ăsta dacă voiați să vă faceți de cap, mă mănâncă îngrozitor, scoateți firele astea din mine că vă omor pe toți, lua-v-ar dracu' de nenorociți, arde-v-ar buba și canceru' de bestii ordinare, vin io acu' și prafu' se alege de voi, rup furtunu' ăla de la mașina de spălat de spinările voastre, unde e băiatul meu, mai vreau să-l văd o dată, domnu' doctor, să nu mă lăsați să mor până nu vine*, ea zâmbește cald, aproape frumos, s-a îmbujorat de la atâta strigat, eu alunec lângă perete, îmi iau capul în mâini, aprind o țigară, asistenta dă din umeri și deschide geamul, Adam se așază și el lângă mine, îmi țin capul în mâini, fixez linoleumul, trag din țigară cu nesaț, o nevoie uriașă urcă prin mine ca un șuvoi de lavă, îmi vine să vomit, mi se usucă gura, îmi lăcrimează ochii, tremur îngrozitor, un ligament de la încheietura stângă se blochează și doare ca dracu', vreau, vreau și atât, nu mă mai interesează nimic, toată viața mea nu e nimic în afară de o dorință uriașă de a mă șterge cu totul de pe fața pământului, de a băga orice în mine până când cedez și mor dracu' odată

și scap, nu se poate trăi așa, ASTA NU E VIAȚĂ, AM AVUT DREPTATE TOT TIMPUL, ASTA NU E VIAȚĂ ASTA NU E VIAȚĂ, sunt într-un loc în care, cu puțin noroc, pot găsi o grămadă de medicamente, trebuie doar să caut, încerc să mă ridic, îmi simt privirea grea, mâna lui Adam mă ține totuși pironit pe podea, îmi aduc aminte brusc de lumina albastră, decizia, momentul ăla când eu *et cætera*, tot ce s-a întâmplat în fracțiunile alea de secundă, mă sprijin de perete, așa e, e mai bine fără, hai, să vedem cât e de tare durerea, dacă prostia asta chiar există, asistenta pare să țină cu diavolul, îmi întinde un calmant, o privesc cu cea mai goală privire din lume, dau din mână a lehamite, mișcarea pare să nu fie a mea, privesc picioarele care stau îndoite sub cearșaf, e tot ce văd din ea, îl privesc pe Adam, întreb cu o voce cam prea răgușită unde e baia, asistenta îmi arată o ușă pe un perete, mă ridic, mă clatin, trebuie să rămân demn, intru, închid ușa, mă sprijin cu ambele mâini albe de chiuveta albă, îmi privesc fața albă, barba căruntă crescută aiurea, las capul în piept, o căldură uriașă îmi cuprinde capul, aerul se împuținează, îmi simt buzele lungindu-se în lateral și înțepenind, fața tremură și, brusc, o picătură de apă fierbinte mi se prelinge pe obraz, arde ca focul, apoi încă o picătură, și încă una, și încă una, lacrimi se numesc, da, rezultatul plânsului, după plâns apar lacrimile, eu plâng, la asta nu m-aș fi așteptat niciodată – s-a mai întâmplat

doar atunci, când ochii mei îl priveau întins în cutia de lemn pe masa din sufragerie, privirea mea plecase, refuzam să o mai primesc înapoi, nu aveam în minte nimic în afară de *La mulți ani*, mai erau două ore și urma să mergem acolo unde e întunericul, și acum tot acolo e, mai aveam două ore și era ziua lui de naștere și era acolo pe masă, vedeam doar pantofii maro și fața, gri, imobilă, în frigider încă mai era tortul aniversar, eu refuzam să îmi primesc privirea înapoi, era o chestie străină și difuză, de neînțeles, privirea mea era el, atunci, și afară erau minimum patruzeci de grade la umbră, doar că în cameră erau și mai multe –, nu scot niciun sunet, ridic privirea și îmi văd fața udă, ochii mă ustură, e un sentiment ciudat, mă privesc și nu mă recunosc, nu am mai văzut niciodată asta, pe fața mea e deznădejde, pe fața mea stă scrisă o durere pe care nu vreau să o înțeleg, care nu e a mea, care nu are nimic de-a face cu mine, nu-mi dau seama ce e și cu chestia asta, dar nu-mi place, dau drumul la robinet, bag capul sub jetul rece, îl țin acolo, iau un prosop de hârtie și mă șterg, apăsat, îndelung, cu gesturile celui care nu mai vrea să facă nimic altceva toată viața lui, mototolesc hârtia, o arunc, mă întorc cu privirea senină și goală a celui care a murit, intru în cameră din nou, închid ușa cu grijă, de parcă nu aș vrea să deranjez, ea stă acolo, ochii au căzut în dreapta jos, exorbital, mă așez lângă Adam,

care pare să nu se fi mișcat deloc, un doctor intră zâmbind, un zâmbet complet idiot și sinistru pe o față plină de coșuri și rotundă, privirea mea îl întreabă, el privește aparatele, pune o mână strălucitoare pe mâna ei, *Va fi bine, zic eu, e un șoc septic, își va reveni în câteva ore, nu vă crizați așa, i-am spus și surorii dumneavoastră, nu e totul așa cum pare*, privește o hârtie cu multe cifre pe ea, *uite, valorile leucocitelor au scăzut semnificativ în ultimele trei ore, paișpe mii acum, hai, nu vă faceți griji, nu se mai moare azi din atâta lucru*, mă ridic, nu pot spune nimic, nu știu dacă e ceva de spus, dacă mai e ceva de spus în situația asta, voi spune eu, Adam sare în picioare ca ars, ies, privesc linoleumul, privesc indicațiile spre ieșire imprimate pe el, ce ți-e și cu clădirile astea moderne, dau jos halatul de cerșetor extraterestru, mă descalț de botoșei, o infirmieră apasă un buton și dincolo de ușă lumina pare să aibă o altă calitate, am fost în iad, așa trebuie să arate întoarcerea, lumea e la fel, doar cel care a fost acolo știe și nu poate uita, soră-mea stă pe un scaun de plastic, are o privire goală, gene lungi o umbresc, doctorul vine după mine prin altă ușă, îi explică și ei, *O vom seda acum un pic mai puternic, să sperăm că mâine va fi mai bine, șocul poate dura, hai, mergeți acasă, nu e așa de grav*, privirea ei îl ucide în mod repetat, îl spintecă și îl arde, își mișcă buzele fără să scoată niciun sunet, eu nu știu dacă îl pot privi, *Bine, rămâneți, dar vă*

asigur că va dormi toată noaptea, avem gardă, suntem la terapie intensivă, nu se poate întâmpla absolut nimic rău, credeți-mă, fac asta de prea mulți ani, haide, vă servesc cu un ceai, soră, adu-mi, te rog, niște ceai, poftiți în biroul meu, zâmbește larg, *Vă înțeleg perfect, dar trebuie să aveți răbdare*, intrăm, camera e curată, are canapele pe doi pereți și multe monitoare, el vorbește, ne explică ce s-a întâmplat, Adam zâmbește, noi nu, eu spun că trebuie să plecăm, nu știu cât timp a trecut, o să ajungem târziu și e vreme rea, doctorul aprobă, zâmbetul lui mă jignește, *Când trece furtuna vă anunț eu, nu vă faceți griji*, o neîncredere iese din capul meu și îi învinețește un ochi, îi sparge nasul, îl joacă în picioare, vrea să îl omoare, mă ridic, o privesc pe soră-mea cu toată tăcerea și blândețea de care sunt capabil, ieșim, cobor rampa fără să o simt, nu pe ape, pe linoleum, sigur că da, au trecut totuși două mii de ani, afară din clădirea asta e salvarea, privesc podeaua, ultima salvare, altă soluție nu mai văd, nu se poate pleca altfel, ușa rotativă a spitalului se învârte de una singură, pare blocată în mișcare, privirea mea întâlnește siluete de oameni rezemați de pereții de sticlă, siluete mari și verzui, din cauza geamului probabil, ieșim, siluetele se întorc brusc, două tăceri cu ochi mari, Ramza și Șenilă, probabil i-a anunțat Adam, spun aproape în cor: *Ce s-a întâmplat, bă*, nu pot răspunde, nu acum, darul vorbirii nu e pentru mine se pare, Adam

explică, printre interjecții, ce și cum, tăcerile lor îl ascultă, mâini prietenoase mă bat pe umeri, Ramza e eficient, privește cu milă mașina parcată aiurea pe trotuar, privește în spatele lui, nu îmi dau seama ce, scoate o cheie din buzunar, *Mergeți înapoi cu asta, o aduc eu pe cealaltă când o fi vreme mai bună,* Adam îl privește lung, ia cheia, îi dă o cheie, Șenilă se oferă să-l ducă acasă pe Ramza, nu ne salutăm, plecăm la fel de brusc cum am venit, Adam își potrivește scaunul, mașina e uriașă, noi părem doi copii pe scaunele din față, Bucureștiul e pustiu, doar zăpadă și alb și o stare roșiatic-verzuie a luminii, ieșim în Otopeni, viscolul a transformat șoseaua într-un șanț alb, Adam vorbește fără oprire, eu tac și număr stâlpii de pe marginea drumului, atât cât văd din ei, în mine e un gol care nu se umple nici cu viscol, nici cu cuvinte, nici cu tăcere măcar, la Ploiești oprim puțin, apoi pornim din nou prin deșertul alb, privirea mea albă răscolește zăpada din fața mașinii, fumez tăcut și îmi dau seama că nu mai pot vorbi, ceva s-a oprit acolo unde se naște cuvântul spus, îi fac semn lui Adam să oprească, cobor doar în pulover, fac câțiva pași prin troiene și mă așez, liniștit, în marea de zăpadă, aprind o țigară, stau, viscolul e plăcut, mă simt bine aici, nu de mama e vorba, nu de ceilalți, nu de lume, nu, de fapt e vorba de mine, sunt obosit și trist, am un milion de întrebări și niciun răspuns, aș vrea să

fie totul bine și nici măcar nu îmi dau seama cine sunt, ce fac, cum mă simt, e o absurditate, mâine e umbra și reflexia mâinilor mele, ale noastre nu există, stau și privesc albul și ascult vântul și aș vrea să rămân aici, ar fi cea mai bună soluție în cea mai bună dintre lumile posibile, să rămân aici și la un moment dat să mă topesc odată cu zăpada, să scap, să nu mă mai întrebe nimeni niciodată nimic, să privesc până la capăt prin ceva ce nu are niciun capăt prin definiție – genul proxim și diferența specifică nu ar fi decât două mari zerouri alăturate pe un fond alb.

Drumul e îngrozitor de lung, coborâm cu greu de la Pârâul Rece și ajungem pe Plai. Mașina lui Ramza pare o idee bună acum, de când am plecat noi, s-a depus strat nou de zăpadă și drumul aproape că nu mai există. Până și Adam a obosit să tot vorbească, conduce încet și extrem de concentrat, știe bine că orice greșeală ne va face să mergem pe jos până la cabană. Eu tac în continuare, nu găsesc nimic de spus, din când în când mai citesc sau trimit câte un SMS și în rest mă uit la zăpadă, singurul lucru care vreau să mă intereseze.

Într-un târziu ajungem, e trecut de trei dimineața și lăsăm mașina în vale, pare improbabil să reușim să urcăm rampa care duce până la cabană. Găsesc cald, cineva a avut totuși grijă să facă focul. Afară sunt minus douăzeci de grade și probabil temperatura va mai scădea. Nu pot dormi, nu acum,

pornesc un film și de fapt mă holbez la un perete, nici măcar să gândesc coerent nu mai pot. Doar frânturi, gânduri, o imagine ici-colo, în mintea mea e un peisaj zdrențuit alcătuit din tot felul de lucruri care nu au nicio legătură, cel puțin aparent, unele cu altele. Terapia – eșecul – mama – recuperarea – poliedrul – zăpada – tata – focul din sobă – altele. Predominant, gândul obsesiv că povestea cu poliedrul și cu suprafețele lucioase nu e una valabilă. Va trebui să o reiau cumva, nici eu nu știu cum. Un SMS îmi spune că mama s-a trezit și e conștientă, dar nu pare să audă. Răsuflu ușurat, măcar partea asta s-a limpezit. Îi vor face mâine un RMN și alte investigații, dar esențialul pare să fie că nu mai e în delir și pericolul a trecut.

Am dormit douăzeci și patru de ore, apoi a mai nins câteva zile. Nu am vorbit de atunci. Nu am mai putut vorbi deloc – parcă toate cuvintele stau zăvorâte undeva în mine și nu sunt în stare să le fac să iasă, parcă am pierdut brusc darul vorbirii; a fost o mutenie minunată, pe de altă parte. În prima zi am făcut curat în cabană, am luat ceva mâncare din hotel și am stat singur, gândindu-mă la ale mele. Nici măcar nu mi-am dat seama că eram mut. A doua zi am început să îmi dau seama că nu vorbeam, m-am lovit cu genunchiul de marginea de la masă și nu am putut să înjur. Mi-am continuat ocupațiile casnice, am mai curățat zăpada prin dreptul cabanei, m-am uitat cum ninge și iar am dormit mult. A treia zi, povestea mutenie mele a început să mă îngrijoreze, ba chiar m-am întrebat cât puteam de sincer dacă nu cumva starea mea avea ceva de a face cu Povestea Cerșetorului, dacă nu cumva îmi scrisesem acolo viitorul și tot ce se întâmpla (mai exact tot ce nu se întâmpla, vorbirea) nu era decât rezultatul unei premoniții. Considerând că totuși nu o luasem razna (nu m-am urcat pe cabană să sar de acolo, nu am băgat capul în

șemineu, nu am făcut nimic periculos sau deosebit), a trebuit să conchid că razna era numai ideea că un lucru scris putea influența prezentul; am lăsat ideea asta deoparte, părea numai o ciudățenie de om bătrân și singur. A patra zi, covârșit de propria muțenie și de vreo câteva bâlbe emise pe terasă în timp ce încercam să îi explic lui Adam ce se întâmpla, am decis să devin un mut complet singur. Dat fiind în ce loc „aglomerat" mă aflam și încă mă aflu, nu a fost deloc greu. Tot ce a trebuit să fac a fost să evit cei câțiva bipezi din preajmă – o acțiune extrem de simplă. A cincea zi m-a lovit scrisul. O sărbătoare a negației greu de imaginat, un fel de derivă. A fost o zi grea, întunecată și friguroasă, numai bună pentru scris. La sfârșitul ei am obținut următorul document, pe care țin neapărat să îl reproduc aici:

Pentru că singura posibilitate, aici, este aceea a unei treceri. O naștere, hai să-i zicem așa de dragul stilului. Suprafața curbată a unei cărți îndoite pentru a putea fi citită mai ușor, pentru a putea fi ținută într-o mână în timp ce cealaltă mână scrie. *Singura posibilitate e aceea a unei stabilizări. Nonstilistice. Interiorul unui gând pentru a putea fi citit mai ușor, pentru a putea fi menținut în timp ce nu scrii.* Cartea ține de nașterea cuvintelor. De scrierea lor. Nimic mai simplu aici: nu se poate face o carte fără a scrie cuvintele, fără a desena consoane și vocale și, mai ales, spații care le

definesc. *Cartea nu depinde de cuvinte. Nici de grafie. Iată simplitatea: cartea trebuie făcută ca și cum cuvintele nu ar exista separat, nu s-ar fi desprins dintre gânduri, nu ar avea spații între ele.* Nivelul material mă interesează cel mai mult în scrierea unei cărți: postura și gestul, mișcarea mâinilor pe tastatură. De ce? Iar de ce? Pentru că nu sunt aici pentru a sonda adâncimile, nu. Asta s-a făcut deja și avem biblioteci întregi, necitite, care ne pot da o mână de ajutor dacă vrem neapărat să ne înecăm la acel țărm. *Nivelul material e complet irelevant: postura și gestul nu există, tastatura e doar închipuire. Totul e în adânc, scrisul aduce la suprafață doar vagi urme ale scriiturii.* Sunt interesat de nivelul material, de semnificația directă a unui cuvânt și de sensul lui, de o suprafață poliedrică pe care o pot descrie astfel: corpul cu cele mai multe suprafețe, astfel încât să nu devină o sferă și să nu aibă niciodată pretenția vreunui întreg (suprafețele sunt lucioase, ele întotdeauna mai reflectă ceva și ratează totalitatea sau orice pretenție a corpului de a fi definit de un astfel de concept). Pe acest poliedru scriu, conștient cu fiecare mișcare că infinitul e o valoare complet imposibilă (așa am definit-o) și termenul zero nu are niciun sens. Dacă discut despre carte aici, fac asta tocmai pentru a aboli un dublu termen, pe care nu îl pot defini decât cu zero: lipsa sensului. *Nu mă interesează absolut niciun cuvânt luat separat. Suprafața poliedrică*

poate fi doar un punct nodal, infinit de mic, obținut în imaginație prin intersecția tuturor reflexiilor interioare ale muchiilor poliedrului de mai sus. Dacă discutăm despre carte, tocmai am definit sensul: prin derivă spre interior. Poliedrul, cartea mea, constă în viața cuvintelor. Într-o sumă nenumărabilă de sensuri care, adunate, dau tocmai iraționalul, nașterea, trecerea. Niciodată vidul. *Poliedrul constă în gânduri. O sumă finită de sensuri care dau o ordine. Niciodată vidul. Suprafețele poliedrului* mă interesează, ca să revin. Strălucitoarele muchii, locurile în care sensul se face sens și cartea se construiește, devine carte. Într-un anumit sens, aici, cartea nici măcar nu o scriu eu. Sunt convins că la final sensul va fi deviat atât de mult de la traseul original, încât eu, ca instanță, voi deveni nimic mai mult decât unul dintre morții dintre acele coperți. Unul dintre mormintele pe care nu scrie nimic. În orice caz, nimic inteligibil dacă vă apucați să căutați semnificații, ratând sensul suprafețelor. *Suprafața poliedrului nu mă interesează. Zorzoane. Eu scriu Cartea. Sensul cărții nu îmi poate scăpa niciodată, e însăși desfășurarea vieții mele. Nu se poate rata nimic, cu atât mai puțin suprafața, care e atât de evidentă, încât poate fi ignorată.*

Înapoi.

Nu, nu pot scrie înapoi, regresia nu e o soluție. Iată o imposibilitate de reținut pentru încercări viitoare.

Pot scrie doar dacă înțeleg Cartea ca timp, ca pe o structură asemănătoare vieții. Cartea se desfășoară într-un prezent nediferențiat, în maimultcaprezent, nivel al lecturii care depășește orice altă posibilă interpretare și neagă, la modul absolut, toate noțiunile de consecutivitate sau cauzalitate. Așa cum viața noastră se desfășoară continuu, de la un prezent la altul, Cartea trebuie să nu dea seamă de elemente exterioare și să se poată sprijini pe sine la infinit.

La sfârșitul celei de-a cincea zile mi-am dat seama că îmi urăsc tatuajele și am decis să fac ceva în privința dinților. Cu aceste decizii în minte, m-am culcat în liniștea obișnuită și a șasea zi am făcut exerciții de vorbire încă de dimineață. Din gâtul meu au ieșit onomatopee, gâfâieli, icnituri, orice altceva decât cuvinte. Mi-am recitit textul din ziua precedentă și m-am urât mai mult decât de obicei, ceea ce a însemnat o performanță în sine. Am scris o serie de lucruri pe care le-am șters (definitiv), apoi am ieșit la o plimbare cu câinii. Am descoperit că starea de mutenie, cel puțin în cazul meu, nu afecta grav pe nimeni. Probabil eram mai prietenos așa, cine știe, dar e cert că nimeni nu voia neapărat să stea de vorbă cu mine, era suficient să ridic mâna în semn de salut, așa că am mai învățat o lecție. În a șasea zi nu s-a mai întâmplat nimic semnificativ.

A șaptea zi, iată-mă. Aproape odihnit, aproape tânăr în oglindă, un știrb fericit. O imagine nefirească. Un fals al meu, un dublu imaginar, cine știe. Ies din cabană în șlapi, salut câinii, sunt răsplătit cu circul obișnuit. Reușesc să îl dau pe Barry la o parte, plec spre cabana lui Adam. Intru, îl întreb ce mai face, la un moment dat îmi dau seama: vorbesc din nou. De asta tăcea. Bun. Printr-o întâmplare, care nu are nimic spectaculos și e cu atât mai puțin un miracol, am redevenit o ființă vorbitoare, un om întreg. Cu voce cu tot. Fac conversație cu fetița lui Adam, mă scălâmbăi, imit vorbirea de copii mici, fac tumbe, îl aduc pe Barry înăuntru să stea cu ea de vorbă, îmi pun coarne singur, scot limba, râd, mă fac că plâng, mă comport aproape normal. Fetița râde îmbujorată, mă ține cu mânuța de un deget și încearcă să îmi spună ceva pe limba ei. Comunicăm perfect, mă simt aproape fericit. Decid împreună cu Adam și Barry să scoatem fetița la plimbare, ieșim pe vale și facem toate tâmpeniile posibile, ne punem piedici, călărim câinii, adunați toți acum, ne dăm cu săniile vecinilor, ne batem cu zăpadă, decidem că trebuie să facem în curtea cabanei cel mai mare om de zăpadă din istorie, în felul ăsta facem și curățenie.

Muncim cu spor, ni se alătură și băieții, suntem probabil cei mai caraghioși măturători din lume. Se țin ședințe despre cum trebuie să fie omul de zăpadă, se inventează modele de mâini care să nu

se desprindă, ba chiar îi găsim și o căciulă veche pe care la final i-o așezăm pe cap, pentru a-l face egalul nostru aici și în veac. Ne declarăm oameni de zăpadă, o chemăm pe soția lui Adam și facem o frumoasă fotografie a grupului oamenilor de zăpadă de pe Plai. Acestea toate astfel întâmplate, organizăm o petrecere în cinstea vorbirii mele renăscute. Nea Lică pare și el liniștit, spune povești cu munți.

E noapte de mult, cred că e trecut de zece. Stabilesc cu Nea Lică să mergem dimineață la un dentist să rezolvăm problema cu dinții ăștia tâmpiți. Mă întorc în cabană. Ies, îl caut pe Barry, îl iau cu mine. Simt nevoia să am un suflet prin preajmă. Îmi dau seama că e ciudat, dar nu e rău deloc. Pornesc un film, iau o carte în mână, e seară și e liniște, e bine.

Dimineață pornim spre dentist cu noaptea în cap. Nimic mai natural. Ajungem în Brașov, fac o radiografie, totul pare simplu. Medicul aruncă o privire pe film, se încruntă, cheamă o colegă din cabinetul vecin, șușotesc între ei, se mai uită la bucata aia de plastic, spune:

— Ceva nu e bine aici și aici și aici. Degetul lui indică trei locuri diferite, niște cerculețe albe. Sunt chisturi. Vor trebui operate. Sau nu, cum vreți. Problema cu incisivul e ușoară, putem rezolva în două zile.

Îl privesc ușor nelămurit pe nea Lică, nu prea pricep ce e cu operațiile. Ridică din umeri, mă întorc spre medic.

— S-au format de la infecții repetate. Nu sunt operații grele, trebuie doar curățate locurile, dar pot apărea complicații și puteți pierde din dinți.

— Nu mă operez, spune vocea mea. Nu acum, în orice caz.

— Vă înțeleg, îmi răspunde.

E mult mai calm decât m-aș fi așteptat eu, nu îmi dau seama de ce.

— Nu e grabă. Să trecem la ce putem face. Trebuie să dau jos lucrarea veche, curăț, mai ajustez cât e necesar, vă iau un mulaj. Cam atât.

Mă așez pe scaun, simt cum se întinde, mi se pune un nod în gât. Undeva în podea pornește un compresor, o mască se apropie de mine, sunt paralizat. Văd o mână mare cu un obiect metalic cu vârf foarte ascuțit, vine spre mine. Înfige cu forță vârful între dinți și gingie, apasă, apasă încă o dată, trage în jos, de fața mea se apropie un tub care aspiră ceva, aud o plesnitură, doare, ceva s-a crăpat, doare, dinții nu ies, omul schimbă instrumentul de tortură, împinge, trage, mă rupe în bucăți, simt cu o precizie înfiorătoare cum dinții se desprind de pe rădăcini, am senzația că îmi trage nasul afară prin gură, un jet de apă spală ce a mai rămas acolo, apoi o spatulă se apropie de mine și desăvârșește ceva ce eu nu văd, din

fericire; aș muri. Doctorul zâmbește, pare mulțumit, eu vreau să-i smulg capul. E liniște și pace acum, el pregătește plastilina pe o masă, eu vreau să intru în pământ pentru că știu că așa voi umbla câteva zile, fără dinții din față. Usucă bine locul, pliază plastilina pe dinți, strâng, după șase minute îmi smulge și ce a mai rămas din față odată cu mulajul și suntem gata, ne vedem mâine. Față către nonfață, medicul și opera lui. Îl urăsc din toată inima. Zâmbesc. Sau imit acea mimică, nu vreau să îmi închipui cum arată zâmbetul meu. O dihanie.

Ieșim, nea Lică are chef de glume.

— Ginerică, mergem să mâncăm ceva?

Privirea mea îl taie mărunt, mă urc în mașină fără să mă obosesc să îi răspund. Nu merită nici măcar să mă cert cu el. Pentru ce atât efort? Fumez înciudat, îmi înfig țigara în gură doar pentru a înțelege mai bine dimensiunile tragediei. O senzație ciudată, capătul țigării pe cioturile de dinți. Au trei milimetri lungime, atât cică e necesar pentru a avea sprijin. O întreagă matematică a groazei. Îmi trece prin minte cât de ușor ar fi pentru un om să se lase de orice, doar să intre într-o situație din asta. Se duce, își scoate vreo patru dinți din față, nu mai calcă el în crâșmă nici mort. Desigur, e ridicol, nu asta l-ar opri pe un ipotetic consumator.

Mergem totuși la un restaurant, tot ce trebuie să fac e să nu zâmbesc și să nu deschid gura, să

vorbesc fonfăit și să încerc să nu mușc din absolut nimic, aș putea omorî oameni cu simpla mea imagine. Deschid gura: au căzut, adio. Genocid indirect? Nu știu. Îmi închipui, printre bucățele de porc și cartofi tăiate cât mai mic, cum aș putea merge prin centrul orașului cu gura larg deschisă, cum ar cădea seceraţi în jurul meu, cât de ciudat ar deveni totul. Știre: un cetățean care mergea azi prin Brașov era atât de urât, încât numeroși locuitori au murit de groază la vederea lui. Poliția a declanșat o anchetă pentru a stabili vinovații în acest caz. Un stomatolog și o asistentă au fost duși la audieri. Cetățeanul nu are voie să iasă pe stradă până la rezolvarea problemei. Altă știre: un cetățean era atât de prost, încât și-a închipuit că poate ucide oameni doar cu felul în care arată.

Rămânem în Brașov până mâine, nu mai are rost să urcăm. Nea Lică mă lasă la un apartament de-al lui, spune că vine mai pe seară, am tot ce îmi trebuie în bucătărie și prin casă.

Pentru că nu se moare fără dinți în gură și e foarte foarte foarte greu să mor, din câte mi-am dat eu seama, și pentru că nimic nu seamănă mai mult cu umorul decât tragedia pe care o trăiesc eu, iată-mă la izolator. Mă prăbușesc într-un laptop uitat pe măsuța din living, o serie de documentare pare cea mai bună scăpare din minunatul infern în care trăiesc fără niciun zâmbet. Cad într-o iconiță albastră cu un *f* la interior, îmi mai umplu timpul. Fotografii, gânduri, zeci de genii, sute de

nemulțumiți, tratamente miraculoase pentru orice, căței simpatici, coperți de cărți, recenzii, articole din presă, certuri între diverși în șirurile de comentarii, fragmente de proză, pisici foarte simpatice, probabil trucate în Photoshop, concursuri de creație, iubiri în alte părți, premii, fotografii de profil și de fundal, tot ce îmi pot imagina eu și un pic mai mult. Uite așa scap de plictiseală. Mișc continuu rotița de pe mouse, fumez, mă minunez ca la circ. În dreapta sus am niște notificări, le deschid, am fost invitat să particip la vreo zece evenimente literare, patruzeci și trei de oameni mi-au apreciat ultima fotografie din atelier, vreo trei mi-au acceptat cererile de prietenie și doi vor să fie prieteni cu mine, hop! Ceva îmi scapă aici. Un nume-mi scapă și nu. O ea. Aș vrea și nu prea. Temător, iată-mă! Un sentiment cu totul nou și vechi. Apăs butonul de pe mouse, ne împrietenim. Himere! Imagini ale imaginilor. Lumi împăturite invers. Numele ei stă în mintea copilului care am fost, doar acolo poate fi găsit numele, unde e, unde e, unde e, gata. Tot ce știu e nimic, aici e cel mai bun început. Online. Pe linie, ha!

Instantaneu, în dreapta jos se deschide o fereastră din care numele ei mă salută. Numele meu o salută. Suntem nume și nimic mai mult. Un început promițător. Îmi spune. Că. Și-a adus aminte. Am fost colegi. Cândva. Eu spun că da, chiar așa. Schimbăm rapid replici, trecutul e o

înșiruire perfect logică de coincidențe. Istoria comună e aproape identică, până la punctul în care se estompează. Iar acolo începe o altă discuție. Cu ce-ai mai făcut și ce-ai mai dres. Motivant, am uitat de necazuri. Scriu cu viteză, parcă aș pierde totul acum dacă nu. Ea prima, e și asta o formă de politețe. Școală, muncă, viață în gol. Eu apoi, școală, muncă mai rar, aventuri. E locul unde pot fi un aventurier, iată, viața mea poate fi interesantă pentru cineva. Destul de curios, până acum am fost interesant doar pentru oameni plătiți sau pentru oameni ca mine. Povestesc. Istoria ca istorie, cu atât de multe goluri, încât nu prea seamănă cu viața mea. Colocviu de inventică. Cum să spui că ești bine când nu vrei să spui că nu ai fost bine? Cum să spui că ești singur când nu ești sigur dacă singurătatea e provocată de tine sau de ceilalți? Întrebări filosofice, cheia oricărei seri de om temporar știrb. Noroc că literele de pe ecran nu au dinți, nu pot nici măcar să îmi imaginez cum ar arăta scrisul în cazul ăsta. Tastez cu furie, povestesc aiureli, întrebarea cu privire la sursa singurătății persistă, melodie crâncenă de fundal. Mi-e greu să recunosc că îmi place asta. O formă de mândrie ușor rușinată acum. Schimb subiectul, arta mă poate scăpa din filosofia nou-creată. Trimit poze cu mici lucrări din atelier, obțin cel mult niște încurajări. Partea cu scrisul prefer să o amân indefinit, nu mi se pare că ar fi cazul. *Despre cele*

dorite inimii, gura se cuvine să păstreze tăcere. Măcar atât lucru să țin minte momentan. Seara curge lin, uit să mănânc – mi-ar fi rușine să mănânc și singur în situația dată, scena de la restaurant mi-a fost de ajuns. Dinții ca formă și semnificație. Vorbim în continuare, facem schimb de minunate videoclipuri, seria coincidențelor continuă și descoperim că ascultăm cam aceeași muzică. Nu-mi vine să închid conversația, din partea cealaltă lucrurile par să stea la fel, dar știu la fel de bine că totul trebuie să aibă un sfârșit. Într-un final ne spunem noapte bună, nu înainte de a schimba numere de telefon.

Mă pregătesc de culcare, ce a mai rămas din imaginea mea trebuie să se odihnească. Primesc un SMS de noapte bună, trimit un SMS de noapte bună, aceste lucruri ciudate au tendința să nu mă lase să adorm.

De dimineață aflu că dinții vor fi gata în jur de ora unu, deci aș putea să mă duc pe la nea Lică pe la birou să pierdem vremea. Vedenia de aseară nu mai e, am încercat să îi scriu pe minunatul Facebook, dar nu pare să-și vadă mesajele. Un sentiment ciudat urcă prin mine ca o morișcă, ceva nu se potrivește cu peisajul serii trecute. Asta e.

Mă îmbrac, străbat străzile din centru cu o țigară în colțul gurii și încerc să merg cât mai încet, să treacă timpul. Intru într-o librărie, frunzăresc, cumpăr o carte, nu scot niciun cuvânt. Mi-am promis

să nu mai vorbesc cu oameni necunoscuți până nu voi arăta din nou a om. La birou toată lumea are treabă, deschid un calculator nefolosit, mă învârt aiurea pe internet, nimic nu are sens în capul meu. Doar întrebări despre seara trecută și despre dispariția subită a personajului, ceva inimaginabil. Sursa întrebărilor e o întrebare, nimic altceva, capul meu nu poate gândi mai mult.

Plecăm spre dentist, eu și întrebările mele și nea Lică nu facem deloc o echipă bună azi. Sunt așezat pe scaunul de tortură, curățat, un jet de aer îmi usucă inclusiv neuronii, dinspre zâmbetul doctorului vine rugămintea de a nu închide gura definitiv. Văd patru dinți alb-gălbui, văd mâini care îi spală și îi usucă (de ce oare trebuie să fie totul uscat?), o mână mult mai blândă decât cea din amintirea mea așază lucrarea pe locul gol. Spre mine se îndreaptă o oglindă, zâmbesc, fața mea scheletică e de data asta mai acceptabilă. Urmează probe peste probe, mișcări, dinții apar, dispar, nu înțeleg nimic. Apoi: dinții sunt umpluți cu o pastă adezivă, o mână îi așază peste cioturi, mișcă încet, din aproape în aproape; un deget mi se proptește în rădăcina nasului, celelalte degete strâng dinții la locul lor atât de tare, încât îmi dau lacrimile. Ochi pironiți pe un ceas, conversație de rutină, am senzația că dinții ăia vor ajunge în nas, în creier, în tavan, în cosmos. Încerc să mă gândesc la ceva frumos, descopăr că frumosul nu e o soluție în

situația dată. Ceva urât? Mhm. Parcă ar merge. Mâna doctorului iese din starea de menghină, nu mi-aș fi imaginat că omulețul ăsta poate fi atât de puternic, spune liniștit: *Gata*. Doare încă, dar am senzația că am scăpat de poveste și e mai ușor suportabil. Îmi aduc aminte brusc de fata de aseară, doctorul încearcă să discute cu mine despre operație, vocea mea spune: *Eu nu vreau să mă operez. Nu acum*. Rezolvăm restul problemelor financiare, plecăm. Sunt un om cu dinți, din nou.

Dacă nu ar fi dispariția apariției de aseară, aș fi aproape fericit pe drumul de întoarcere. Stă încă în capul meu o întrebare care mă tulbură,

mă obosește, aproape mă enervează și nu pot deloc să o scot din cap: de ce nu dă niciun semn de viață dacă aseară era așa de prietenoasă? Nu am un răspuns pentru asta, sufletul feminin nu e o chestiune cunoscută mie. Sufletul în general îmi e străin, inclusiv al meu, deci cum aș putea eu să dezbat o problemă atât de spinoasă? Nu e cum, nu e timp pentru asta.

Îmi așez lucrurile în ordine în atelier, odată cu revenirea între oamenii cu dinți și masticație, va trebui să mă apuc de lucru. Să termin mâinile și să fac o mică serie de busturi hiperrealiste, de mici dimensiuni, pe care să le vând.

Va trebui să scriu mai aplicat și la carte, sunt multe lucruri de spus și până acum am senzația acută că nu am spus nimic, am ratat cu totul problema. Dacă premisele au fost greșite, nu pot să am încredere în niciun fel de rezultat și totul trebuie transcris în altă cheie. O ocupație bună, cu care mă pot mândri. Ceva pentru a face timpul să treacă, un fel de tratament împotriva uitării, un fel de devenire; știu, cuvântul e greu, dar despre el e vorba. Sunt convins acum că îmi voi folosi

propria carte pentru a mă recupera, că voi face din ea cea mai bună formă de terapie din toate timpurile, o formă de gândire cu care voi reuși să trec peste toate cele întâmplate în zece ani. Dacă reușesc să prind istoria în carte, va fi mai bine. Poate că povestirea e cel mai bun tratament; iar când nu am cum și cui povesti, chiar și a-mi povesti mie însumi în scris e o soluție. Îmi fac din carte un tovarăș, cel mai bun prieten; spun acolo ce mă doare, spun adevărul și fac din pagini oglinzi – prisme ciudate care, din fâșii de imagini uneori aburite, vor recompune imaginea așa cum a fost ea odată. Că vor mai fi erori e și asta posibil. Dar încercarea asta mă va face mai om. O formă de gândire-text, o formă de text-terapie, cea mai sinceră carte scrisă vreodată. De la mine la mine, de la neom la om. O carte ca un parcurs, ca un destin. Tot ce nu voi putea spune niciodată în cuvinte, tot ce nu se poate spune, dar se poate scrie, se poate grava și chiar tipări, dacă se ajunge la așa ceva, în ordinea unor pagini. Nu o carte despre tot, nu există așa ceva – sau toate cărțile spun asta, totul, deci discuția e inutilă și complet nelalocul ei –, ci o carte despre sine, despre un suflet care nu poate vorbi, care s-a pierdut pe sine și a pierdut puterea de a exprima ceea ce este. Despre sufletul mut, așa cum poate fi el înțeles cu un efort al gândirii, despre sufletul care, pentru a vorbi, inventează gândirea-text și astfel merge mai departe, găsindu-se pe sine. Poate va

fi cel mai mare efort pe care îl voi face eu vreodată, dar am senzația că va merita; și voi face asta.

Ies în balcon, iarna e atât de cruntă cât poate fi în inima munților. Un vânt rece, tăios, zăpadă cât văd cu ochii, o liniște care spune multe despre posibilitatea de a exista în afara lumii. Între toate acestea, eu, la începutul unui drum, eu cu zâmbetul pe buze și cu întrebările mele, eu cu singurătatea mea și cu lipsa oricărei singurătăți în același timp.

Azi-noapte, un SMS de la David îmi spunea că Dumitru a murit. Un atac de cord, probabil după o supradoză. L-am sunat înapoi, am vorbit calm, am refuzat să mă duc la înmormântare. I-am explicat cum văd eu lucrurile acum, de ce nu are niciun sens să vin la București. M-a făcut albie de porci, m-a ocărât vreo zece minute, nu am cedat. Era beat, poate și tras. Surescitat, țipa, cred că făcea spume la gură de supărare. Îmi tot spunea ceva despre încredere, despre frăție, despre durere. Am tăcut, aproape vinovat, dar m-am ținut tare. Nu știu nici acum dacă am făcut bine, dar știu că trebuie cu orice preț să mă rup de lumea aia de acolo. A insistat, am continuat să spun nu. Într-un final i-am închis telefonul, mi se părea că nu mai era nimic de spus. Am rămas pe marginea patului, suspendat de capătul țigării, holbându-mă la punctul roșu din vârful ei. Mi-a venit să plâng, mi-a venit să urlu, mi-a venit să sparg totul în jurul

meu. Dar am știut, atunci și acolo, că știam; că nu puteam spune că nu știam că Dumitru avea să moară într-o zi, că mulți dintre ai mei urmau să pățească la fel. Și am știut că va mai durea și altă dată, dar durerea mea nu schimbă nimic din realitate. Cu oamenii ăia am trăit, ei au fost familia mea ani de zile, cum să nu doară? Dar știam că eu am plecat, nu mai sunt printre ei, nu mai sunt așa. Am stat mult timp pe marginea patului, îndurerat. Ca de obicei, eu cu gândurile mele și cu un viitor incert, din ce în ce mai incert. Viitorul așa cum e el de obicei, o formă complet inexistentă a existenței.

Și acum privesc zăpada. Suntem cu unul mai puțin, deși sunt sigur că, în economia lumii în care trăiesc, asta nu înseamnă mai nimic. Aș vrea să vorbesc cu cineva despre asta, nu am cu cine. Nea Lică e plecat și ceilalți știu prea puține despre viața mea, i-aș obosi degeaba.

Totul în lume îmi pare închipuire. Iar în acestea toate mai pot găsi un singur lucru real: singurătatea e un joc al absenței.

proză EGO

au apărut:

Andrei Ruse – *Zaraza*
Adrian Buz – *1989*
Ligia Ruscu – *O dimineață la vânătoare*
M. Dușescu – *Uranus Park*
Florin Irimia – *Câteva lucruri despre tine*
Dan Coman – *Căsnicie*
Anca Vieru – *Felii de lămâie*
Iulian Ciocan – *Iar dimineața vor veni rușii*
Cosmin Perța – *În urmă nu mai e nimic*
Șerban Alexandru – *Un înger, un câine, o imagine*
Marin Mălaicu-Hondrari – *Războiul Mondial al Fumătorilor*
Ioana Crețoiu – *Alegeri dificile*
Nicolae Avram – *Mamé*
Cornel George Popa – *Cei care mor și cei care vor muri. Aventurile unui bibliotecar*
Tudor Ganea – *Cazemata*
Veronica D. Niculescu – *Spre văi de jad și sălbăție*
Dan Alexe – *În punctul lui rebbe G.*
Lavinia Braniște – *Interior zero*
Mircea Pricăjan – *Calitatea luminii*
Radu Pavel Gheo – *Disco Titanic*
Matei Florian – *Cexina Catapuxina*
Dan Ciupureanu – *Omar și diavolii*
Florin Irimia – *Misterul mașinuțelor chinezești*
Codrin Liviu Cuțitaru – *Scriptor sau Cartea transformărilor admirabile*
Liliana Corobca – *Caiet de cenzor*
Adrian Georgescu – *Exitus*

Alex Tocilescu – *Imperiul Pisicilor*
Andrei Crăciun – *Aleea Zorilor*
Bogdan Coșa – *Ultraviolență*
Bogdan-Alexandru Stănescu – *Copilăria lui Kaspar Hauser*
Tudor Ganea – *Miere*
Ilinca Bernea – *Numele tău și alte erezii*
Mihai Radu – *Extraconjugal*
Alex Tocilescu – *Eu et al.*
Sebastian Lăzăroiu – *Balena Albastră*
Adrian G. Romila – *Zeppelin. Stampe și istorii apocrife*
Mihai Buzea – *Gastarbeiter*
Dan Coman – *Parohia*
Mihaela Perciun – *Cenușă rece*
Ioana Baetica Morpurgo – *Schije*
Mircea Țuglea – *Grazia*
Bogdan Răileanu – *Tot spațiul dintre gândurile mele*
Dinu Guțu – *Intervenția*
Cristian Fulaș – *Cei frumoși și cei buni*
Dan Alexe – *Pantere parfumate*
Cătălin Pavel – *Chihlimbar*
Carmen Firan – *Umbra pierdută*
Cosmin Leucuța – *Hoodoo*
Sebastian Lăzăroiu – *Omatidii*
Iulian Ciocan – *Dama de cupă*
Cristian Fulaș – *Fâșii de rușine*
Anca Vieru – *Spulberatic*
Lucia Dărămuș – *Convoiul mieilor*
Ohara Donovetsky – *Casting pentru ursitoare*
Andrei Dósa – *Ierbar*
Dan Miron – *Ascultă muzica*
Dorina Rusu – *Râsul*
Radu Părpăuță – *Rămas-bun*
Tudor Ganea – *Porci*
Kocsis Francisko – *Un roman într-o gară mică*
Mihai Buzea – *Jimmy*
Cezar Amariei – *Zilele noastre mărunte*

Ioana Scoruș – *Freud Museum*
Adrian G. Romila – *Apocalipsis*
Andrei Crăciun – *Și fericirea era obligatorie*
Alina Nelega – *ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat*
Sebastian Lăzăroiu – *Zilele lui MM*
Diana Bădica – *Părinți*
Carmen Firan – *În apele facerii*
Cristian Fulaș – *După plâns*

în pregătire:

Vlad Drăgoi – *Mica mea inimă de om singuratic*
Tudor Ganea – *8*
Mariana Gorczyca – *Dincoace și dincolo de tunel. 1945*
Dan Coman – *aceste lucruri care nu se vor schimba niciodată*

www.polirom.ro

Redactor: Raluca Tolcev
Coperta: Carmen Parii
Tehnoredactor: Vasilica Zevoi

Bun de tipar: martie 2019. Apărut: 2019
Editura Polirom, B-dul Carol I nr. 4 • P.O. BOX 266
700506, Iași, Tel. & Fax: (0232) 21.41.00; (0232) 21.41.11;
(0232) 21.74.40 (difuzare); E-mail: office@polirom.ro
București, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A,
sc. 1, et. 1, sector 4, 040031, O.P. 53
Tel.: (021) 313.89.78; E-mail: office.bucuresti@polirom.ro

IMPRIMERIILE DAVID

Iași, Șoseaua Ștefan cel Mare și Sfânt 67-69, 700498
Telefon: 0232 276221, Fax: 0232 232588
www.imprimeriiledavid.ro

Contravaloarea timbrului literar se depune în contul
Uniunii Scriitorilor din România
Nr. RO44RNCB5101000001710001 BCR UNIREA